

OBEC VYŠNÝ MEDZEV

Názov	PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE VYŠNÝ MEDZEV NA ROKY 2016 - 2022
Územné vymedzenie:	Košický samosprávny kraj, okres Košice - okolie, obec Vyšný Medzev
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	

OBSAH

ÚVOD	3
1.1.1 Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR	4
1.1.2 Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov	5
1. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
1.2 Analýza vnútorného prostredia.....	7
1.2.1 História obce	7
1.2.2 Geografická poloha	8
1.2.3 Prírodné podmienky	8
1.2.4 Odpadové hospodárstvo	10
1.2.5 Obyvateľstvo	10
1.2.6 Ekonomické zdroje.....	14
1.2.7 Materiálne a fyzické zdroje	19
1.3 Analýza vonkajšieho prostredia.....	21
1.3.1 Analýza väzieb územia.....	21
1.3.2 Hlavné vonkajšie faktory	23
1.3.3 Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území.....	28
1.3.4 Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi	29
1.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	32
1.3.1 Zhodnotenie súčasného stavu územia	32
1.4 SWOT analýza.....	33
1.4.1 Silné a slabé stránky územia	35
1.4.2 Príležitosti a ohrozenia	37
1.4.3 Identifikácia potrieb	38
2. STRATEGICKÁ ČASŤ	41
2.1 Vízia územia	41
2.2 Formulácia stratégie	41
2.3 Výber a popis cieľov stratégie.....	43
2.3.1 Ciele stanovené na národnej úrovni	44
2.3.2 Ciele stanovené na regionálnej úrovni	45
2.3.3 Ciele stanovené na úrovni MAS.....	46

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ	53
3.1 Konkrétne opatrenia a projekty	53
3.2 Analýza ukazovateľov stratégie	59
4. REALIZAČNÁ ČASŤ	62
4.1 Postup realizácie PHSR	62
4.1.1 Postup realizácie PHSR.....	62
4.1.2 Spolupráca s partnermi.....	66
4.1.3 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	67
4.2 Monitorovanie a hodnotenie PHSR.....	67
4.2.1 Plán hodnotenia a monitorovania.....	69
4.3 Komunikačná stratégia PHSR	72
4.3.1 Východisková situácia.....	72
4.3.2 Ciele komunikačnej stratégie	73
4.3.3 Cieľové skupiny	73
4.3.4 Komunikačná stratégia PHSR.....	74
4.3.5 Prípravná fáza PHSR.....	74
4.3.6 Realizačná fáza PHSR.....	76
4.3.7 Komunikačné plány PHSR.....	78
4.4 Akčný plán s harmonogramom.....	80
5. FINANČNÁ ČASŤ	82
5.1 Finančný plán PHSR	82
5.2 Finančný rámec PHSR.....	82
ZÁVER.....	84
PRÍLOHY	88

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR), spolu s územným plánom predstavuje základný a kľúčový dokument pre riadenie rozvojových aktivít miestnej samosprávy. Vychádza z poznania konkrétnych podmienok a situácie riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v území. Na základe zabezpečenia vzájomnej komunikácie a spolupráce miestni aktéri majú možnosť spoločne sformulovať svoju predstavu o budúcom vývoji územia vrátane návrhu rôznych činností a projektov, ktorými sa bude v najbližších rokoch rozvoj realizovať.

PHSR sa spracováva spravidla na 7 rokov s možným dlhodobým výhľadom na 10 – 14 rokov. Dokument koncepčne a systémovo analyzuje aktuálny stav územia a následne určuje budúcnosť jeho rozvoja prostredníctvom rôznych investičných i neinvestičných aktivít (projektov) vrátane zabezpečenia zdrojového krytia ich budúcej realizácie. Takto vytvorený rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré samospráva nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev spolu s Územným plánom obce Vyšný Medzev, predstavujú základné a kľúčové dokumenty pre riadenie miestnej samosprávy v oblasti jej regionálneho rozvoja. Program je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2016 – 2022. Vychádza z poznania aktuálnej situácie a konkrétnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiach v obci.

Dokument je spracovaný v súlade s novelizáciou zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVaRR SR).

PHSR je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušného samosprávneho kraja, miestnej akčnej skupiny, združenia obcí a pod. Okrem toho je v súlade aj so záväznou časťou platnej miestnej územnoplánovacej dokumentácie.

Samotný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja pozostáva z:

- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie, odhad budúceho možného vývoja, príležitosti a ohrozenia vo väzbe na vonkajšie prostredie a nadradené existujúce stratégie a koncepcie, využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a definovanie podmienok miestneho trvalo udržateľného rozvoja,

- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení miestnych vnútorných špecifik a určuje hlavné smery, priority a ciele plánovaného rozvoja s rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie budúceho plánovaného rozvoja,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a tiež organizačné zabezpečenie budúcej realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu prostredníctvom pravidelnej aktualizácie akčných plánov,
- e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít vrátane inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie a plnenia programu rozvoja.

1.1.1 Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR

Vypracovanie nového PHSR obce na roky 2016 – 2022 bolo iniciované jej predstaviteľmi v druhom štvrtroku 2015. Potreba spracovania nového dokumentu súvisela jednak s ukončením platnosti predchádzajúceho PHSR, ale predovšetkým so začínajúcim sa novým programovacím obdobím a možnosťami uchádzať sa o finančné prostriedky z EŠIF (v rámci jednotlivých operačných programov), iných zdrojov EÚ, SR a pod. na zabezpečenie nevyhnutného a požadovaného rozvoja obce v prospech všetkých jej obyvateľov.

Tabuľka č. 1

Harmonogram spracovania PHSR																
	2015												2016			
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
Úvod																
Analytická časť																
Strategická časť																
Programová časť																
Realizačná časť																
Finančná časť																
Záver																

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Harmonogram spracovania PHSR bol predbežne navrhnutý na 12 mesiacov (s nevyhnutnou časovou rezervou, najmä v súvislosti s letným dovolenkovým obdobím). Po podpise zmluvy na spracovanie PHSR a odsúhlasení procesu prípravy a samotného spracovania dokumentu sa začalo s prípravou analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2007 – 2013. Na základe spracovaných podkladov bol vyplnený formulár č.Ú6 *Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR*, ktorý tvorí jednu z príloh tohto dokumentu. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHSR. V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovej stránke obce, organizovania verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu. Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

1.1.2 Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov

Obec Vyšný Medzev sa nachádza v okrese Košice – okolie, a teda územne patrí do Košického samosprávneho kraja. Pri spracovaní PHSR bolo nevyhnutné zabezpečiť súlad s nadradenými východiskovými koncepčnými dokumentmi týkajúcimi sa vymedzeného územia. Jednalo sa predovšetkým o nasledovné základné dokumenty:

- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (na obdobie 2014 - 2020, s výhľadom do roku 2030),
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na obdobie 2016 – 2022,
- Stratégia CLLD MAS RUDOHORIE, o. z. (na obdobie 2016 – 2022),
- Územný plán obce Vyšný Medzev.

Okrem toho sa v rámci prípravy PHSR prihliadalo aj na nasledovné sektorové koncepčné dokumenty:

- Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 ,
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,

- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020,
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020,
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020,
- Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
- Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020.

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHSR (založená na databáze informácií a ukazovateľov) obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

1.2 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Obec Vyšný Medzev patrí pod správu Národného parku Slovenský kras. Národný park Slovenský kras je najrozsiahlejším a najúplnejšie vyvinutým krasovým územím, nachádzajúcim sa v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria. Pre územie Obce Vyšný Medzev platí teda charakteristika Slovenského krasu.

Oblasť je rozčlenená vodnými tokmi na sústavu planín, s množstvom povrchových a podzemných krasových javov (škrapy, škrapové polia, krasové jamy, jaskyne a priepasti).

Väčšinu územia obce pokrývajú listnaté lesy s najväčším zastúpeným duba zimného a plstnatého, hraba a buka. Ihličnaté dreviny tvoria len 7%. Toto územie, ležiace na styku dvoch fytogeografických oblastí (panónskej a západokarpatskej), patrí k floristicky najbohatším oblastiam Slovenska. Krasový fenomén územia sa prejavuje v dominancii xerothermnej flóry na výslnných skalnatých stráňach, hranách a škrapových poliach planín.

V nadväznosti na vývoj rastlinstva sa vytvárali aj pestré životné podmienky pre vývoj živočíšstva. Sú to najmä nižšie skupiny živočíchov, ktoré územiu dávajú prevažne charakter zoocenóz stepného a lesostepného pásma. Tieto sa miestami kontrastne prelínajú s horskými prvkami. Najčastejšie vyskytujúci sa typ pôdy sú hnedozeme, hnedé lesné pôdy a ilimerizované pôdy. V okolí vodných tokov sa vyskytuje aj nivná pôda.

1.2.1 História obce

Obec Vyšný Medzev leží na juhovýchodných svahoch Slovenského rudohoria v doline rieky Bodvy. Nepriamym dôkazom existencie Vyšného Medzeva v minulosti je sťažnosť z roku 1272 na nadmerný výrub lesov v tejto lokalite. Premonštrátom vyhovovalo osídlenie územia nemeckými osídlencami, lebo od roku 1290 mali od kráľa právo dolovať rudu, okrem striebra. Najstarší záznam o existencii školy je z roku 1430. Od roku 1628 sa obec vyvíjala ako zemepanské mestečko, ktorého obyvatelia sa zaoberali baníctvom, pálením uhlia, výrobou šindľov a poľnohospodárstvom. V roku 1630 odvieďla obec deviatok 1 a pol porty. V roku 1715

mala obec 4 domácnosti a v roku 1720 25 domácností. V roku 1772 Vyšný Medzev obývalo 50 gazdov, 140 želiarov a 39 podželiarov. V roku 1828 sa v obci nachádzalo 220 domov a 1938 obyvateľov. Obyvatelia sa živili baníctvom, pracovali v lesoch, na pílach a v hámroch. Po 2.svetovej vojne odsunuli obyvateľov nemeckej národnosti. V roku 1960 sa Vyšný Medzev prepojil s obcou Nižný Medzev a vzniklo mesto Medzev. V miestnom referende v roku 1997 sa rozhodlo o osude Vyšného Medzeva, ktorý sa opäť stal samostatným právnym subjektom a od roku 2000 existuje ako samostatná obec. V obci sa nachádza rímsko-katolícky barokovo-klasický kostol z roku 1773.

1.2.2 Geografická poloha

Katastrálne územie obce Vyšný Medzev sa nachádza pri hranici katastrálneho územia okresu Gelnica. V rámci katastrálneho územia Košice - okolie susedí Vyšný Medzev s mestom Medzev a obcou Jasov. Na časti katastrálneho územia okresu Gelnica susedí s mestom Gelnica a obcami Prakovce a Smolnícka Huta.

Územie obce patrí k oblasti označovanej ako vnútorné Západné Karpaty. Tie sa delia na 5 oblastí, z ktorých Slovenské rudohorie zasahuje na územie Vyšného Medzeva, hlavne celkom Volovské vrchy a podcelkom Kobylia hoľa s nadmorskou výškou 882 m. n. m. Územie obce a jej okolia je budované paleozoickými horninami gemerika, tvoriacich fylitizované zlepenice, pieskovce a fylity so šošovkovitými vápencami, serpentinitmi, granitmi a kvarcitmi. Z nerastných surovín sa tu vyskytuje kaolín, azbest, živce, limonity, vápence a fylity, ktoré sa v minulosti v ťažili, resp. sa ťažia dodnes.

1.2.3 Prírodné podmienky

Rozdiely v geologickej stavbe, klíme a vo vegetácii sa veľmi citlivo odrážajú v zložení pôdy. Najčastejšie sa vyskytujúci typ pôdy na území obce Vyšný Medzev sú hnedé lesné pôdy, hnedozeme a ilimerizované pôdy. V menšej miere sa na tomto území vyskytujú aj nivné pôdy, pre ktoré je charakteristické, že sa nachádzajú v blízkosti vodných tokov.

Tabuľka č. 2

Štruktúra pôdneho fondu (v m ²) (2014)	
Celková výmera územia obce/mesta	32 435 256
Poľnohospodárska pôda - spolu	6 431 294
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	3 326 443
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	257 729
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	44 299

Poľnohospodárska pôda - trvalý trávnatý porast	2 802 823
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	26 003 962
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	24 826 155
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	134 827
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	762 477
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	280 503

Zdroj: ŠÚ SR

Lesy a chránené oblasti

V obci Vyšný Medzev sa nachádzajú v prevažnej miere lesy vo vlastníctve Obecného podniku lesov s celkovou rozlohou 2 426 hektárov. Podľa druhového zloženia lesov, na území obce prevládajú bukové lesy a dubové lesy. Vyskytujú sa aj jedľové lesy, bukové lesy s prímiesou jedle, zmiešaný jedľový les s prímiesou hrabu, jedľový les s prímiesou smrek. Prirodzené lesné porasty sú tvorené pôvodnými drevinami – hrab obyčajný, buk lesný, dub letný, jaseň mannový, breza bradavičnatá, topol čierny, smrek obyčajný, jedľa biela, smrekovec opadavý, borovica lesná. Vo východnej časti katastrálneho územia sú dominantné solitéry dubov, bukov a lípy. Niektoré časti obcí, zväčša pahorkatiny sú odlesnené

V katastrálnom území obce Vyšný Medzev sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie ani územie európskeho významu, ani žiadne chránené územie prírody Slovenskej republiky. Katastrom obce prechádza biocentrum regionálneho významu a biokoridor regionálneho významu.

Fauna a flóra

Prirodzené porasty sú tvorené pôvodnými drevinami. Patrí sem dub letný, buk lesný, smrek obyčajný, jedľa biela, smrekovec opadavý, borovica lesná, topol čierny, jaseň mannový, breza bradavičnatá. Lesoch bežne rastie konvalinka voňnavá, jahoda lesná, papraď samčia, chmeľ, veternica hájna, brusnica čučoriedková. Zbierajú sa taktiež plody ostružiny maliny a ostružiny krovitej – černice, ako aj zemedym lekárske – cencelia. V okolí vôd rastú jelša lepkavá, vŕba rakyta, vŕba krehká. Z bylín je to záružlie močiarné, nezábudka a pálka širokolistá. Na medziach polí rastie hloh, trnka obyčajná, divo rastúca ruža šípová a žltá kvitnúci divozel veľkokvetý. Na lúkach a pasienkoch sa vyskytuje iskerník prudký, kostrava lúčna, psiarka lúčna, reznáčka laločná, skorocel kopijovitý, dúška, praslička roľná. Na pažitiach rastie nátržník husí. V minulosti sa pestoval ľan siaty a konopa siata. Pred kostolom sv. Juraja rastie lipa veľkolistá a lipa malolistá.

Z plazov sú zastúpené užovka obojková, vretenica severná, slepúch lámavý. Z obojživelníkov v okolí žije salamandra škvrnitá, ropucha bradavičnatá a skokan zelený.

Z vtákov je to predovšetkým dudok chocholatý, kuvik obyčajný, bocian biely i v lese hniezdiaci bocian čierny, výr skalný, sojka škriekavá a myšiak lesný. Z chránených druhov hmyzu tu žije roháč veľký, mravec hôrny, vidlochvost feniklový, vidlochvost ovocný a lišaj smrtihlav. Z cicavcov sú to jeleň lesný, srna hôrna, sviňa divá, líška obyčajná, jež. V minulosti sa tu vyskytol aj rys ostrovid.

Voda

Územie obce Vyšný Medzev patrí pod správu Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p. v Košiciach. V Obci Vyšný Medzev sa nachádzajú vodné toky Potok Borzov, Hummel, Zlatná, ktoré patria pod správu tohto podniku a ich celková vodná plocha v je 2ha.

Slovenské Rudohorie predstavuje typ stredohorskej krajiny, vyznačujúce sa veľkým nedostatkom podzemných vôd. Slovenské Doplňovanie zásob podzemných vôd sa deje výlučne z atmosférických zrážok.

1.2.4 Odpadové hospodárstvo

Obec Vyšný Medzev separuje zložky odpadu, predovšetkým sklo, papier, plasty a tetrapaky. Zvoz odpadov je zabezpečovaný dodávateľsky miestnymi súkromnými spoločnosťami. Obec organizuje prevažne jedenkrát za polrok zber elektroodpadu, akumulátorov a pneumatík.

1.2.5 Obyvateľstvo

Obec Vyšný Medzev patrí z hľadiska počtu obyvateľov do na Slovensku veľmi rozšírenej skupiny obcí do 1 000 obyvateľov. K 31.12.2014 mala obec celkom 520 obyvateľov. Priemerná hustota osídlenia bola v roku 2014 približne 16 obyvateľov/km².

Tabuľka č. 3

Demografické ukazovatele (2014)				
	Počet obyvateľov	%	Rozloha (km ²)	Hustota (obyv./km ²)
Slovenská republika	5 421 349	100	49 036	111
Košický samosprávny kraj	795 565	14,68	6 755	118
Okres Košice - okolie	123 377	2,28	1 534,6	80
Obec Vyšný Medzev	520	0,009	32,44	16,03

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 4

Demografický vývoj (2010 – 2014)					
	2010	2011	2012	2013	2014

Počet obyvateľov k 31.12.	521	533	537	524	520
Celkový prírastok/úbytok	-13	3	4	-13	-4
Prírodný prírastok/úbytok	1	-5	-7	-9	-3
Živonarodení	5	3	4	5	4
Zomrelí	4	8	11	14	7
Prisťahovaní na trvalý pobyt	13	12	16	12	6
Vysťahovaní z trvalého pobytu	27	4	5	16	7
Migračný prírastok/úbytok	-14	8	11	-4	-1
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	42	69	68	66	65
Produktívny vek (15-64)	360	358	358	352	352
Poproduktívny vek (65+)	119	106	111	106	103
Index starnutia	283,3	153,6	163,2	160,6	158,5
Index vitality	35,3	65,1	61,3	62,3	63,1

Zdroj: ŠÚ SR Pozn: Index starnutia = poproduktívny vek / predproduktívny vek x100

Index vitality = predproduktívny vek / poproduktívny vek x100

Tabuľka č. 5

Vekové skupiny obyvateľov podľa pohlavia a produktivnosti (2011)															
	2010			2011			2012			2013			2014		
	Ž	M	spolu	Ž	M	spolu	Ž	M	spolu	Ž	M	spolu	Ž	M	spolu
0 - 14 rokov	19	23	42	34	35	69	32	36	68	31	35	66	30	35	65
15 - 64 rokov	157	203	360	157	201	358	159	199	358	155	197	352	158	194	352
64 + rokov	79	40	119	72	34	106	75	36	111	71	35	106	69	34	103
Spolu	255	266	521	263	270	533	266	271	537	257	267	524	257	263	520

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 6

Obyvateľstvo podľa rodinného stavu (2011)		
Muži	spolu	271
	slobodní	135
	ženatí	96
	rozvedení	30
	ovdovení	10
	nezistení	0
Ženy	spolu	264
	slobodné	95
	vydaté	92
	rozvedené	27
	ovdovené	50
	nezistené	0

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.2.5.1 Národnostná štruktúra

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 bola národnostná štruktúra trvale žijúcich obyvateľov v obci Vyšný Medzev nasledovná:

Tabuľka č. 7

Národnostná štruktúra (2011)			
	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	227	217	444
Maďarská	2	0	2
Rómska	0	1	1
Česká	2	3	5
Nemecká	29	28	57
Iná	1	0	1
Nezistená	10	15	25
Spolu	271	264	535

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

1.2.5.2 Náboženská štruktúra

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 bolo náboženské zloženie trvale žijúcich obyvateľov v obci Vyšný Medzev nasledovné:

Tabuľka č. 8

Náboženská štruktúra (2011)		
	Počet obyvateľov	%
Rímsko-katolícka cirkev	374	69,9
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	0,6
Gréckokatolícka cirkev	10	1,9
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0,2
Evanjelická cirkev metodistická	3	0,6
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,2
Ostatné	4	0,7
Bez vyznania	109	20,4
Nezistená	30	5,6
Celkom	535	100,00

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

1.2.5.3 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Vyšný Medzev, zistená na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, je zaznamenaná v nasledovných tabuľkách.

Tabuľka č. 9

Štruktúra obyvateľov podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (2011)				
	Muži	Ženy	Spolu	%
Základné vzdelanie	42	76	118	22,06
Stredné vzdelanie	166	118	284	53,08
Vysokoškolské vzdelanie	24	26	50	9,35
Ostatní bez udania školského vzdelania	5	10	15	2,80

Ostatní bez školského vzdelania	34	34	68	12,71
Spolu	271	264	535	100,00

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

Tabuľka č. 10

Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého stredoškolského vzdelania (2011)		
	Počet obyvateľov	%
Učňovské stredné vzdelanie (bez maturity)	93	17,38
Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)	57	10,65
Úplné učňovské stredné vzdelanie (s maturitou)	26	4,86
Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)	89	16,64
Úplné stredné všeobecné vzdelanie	8	1,50
Vyššie stredné vzdelanie	11	2,06
Spolu	284	53,08

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

Tabuľka č. 11

Štruktúra obyvateľov podľa dosiahnutého vysokoškolského vzdelania (2011)		
	Počet obyvateľov	%
Bakalárske vzdelanie	6	1,12
Magisterské, inžinierske, doktorské vzdelanie	43	8,04
Doktorandské vzdelanie	1	0,19
Spolu	50	9,35

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

1.2.5.4 Domácnosti

Podľa údajov Štatistického úradu SR v obci v sledovanom roku žilo celkom 185 domácností, najväčšie zastúpenie mali 1-členné domácnosti a naopak najmenšie 6 a viac členné domácnosti.

Tabuľka č. 12

Počet domácností podľa počtu členov (2011)	
1- členná domácnosť	62
2- členná domácnosť	45
3- členná domácnosť	28
4- členná domácnosť	25
5- členná domácnosť	14
6 a viac členná domácnosť	11
Spolu	185

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.2.6 Ekonomické zdroje

Tabuľka č. 13

Osoby ekonomicky aktívne (2011)	Muži	Ženy	Spolu
v %	62,1	37,9	100
spolu	159	97	256
- na materskej dovolenke	0	1	1
pracujúci dôchodcovia	2	2	4
vypomáhajúci v rodinnom podniku	1	0	1
nezamestnaní	40	29	69
Nepracujúci dôchodcovia	54	97	151
Osoby na rodičovskej dovolenke	0	13	13
Ostatní nezávislí	2	0	2
Žiaci a študenti	49	46	95
v tom			
deti a žiaci ZŠ	37	35	72
zo stredných škôl	11	6	17
z vysokých škôl	1	5	6
Ostatní závislí, nezistení	7	11	18
Úhrn obyvateľov	271	264	535
Narodení v obci súčasného bydliska	80	76	156
v %	29,5	28,8	29,2

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

Tabuľka č. 14

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby (2011)			
	Muži	Ženy	Spolu	Dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	7	1	8	5
Lesníctvo, ťažba dreva	11	3	14	8
Výroba potravín a nápojov	2	0	2	2
Ťažba uhlia a lignitu, iná ťažba a dobývanie	0	0	0	0
Výroba textilu, odevov, kože, kožených výrobkov výroba papiera a výrobkov z papiera, tlač a reprodukcia záznamových médií	2	2	4	1

Spracovanie dreva a výrobkov z dreva, nábytku, slamy a prúteného materiálu	3	4	7	4
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov, chemikálií, chemických produktov, výrobkov z gumy a plastu	1	2	3	1
Výroba základných farmaceutických výrobkov a prípravkov, výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	0	0	0	0
Výroba a spracovanie kovov, kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	26	4	30	26
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov, elektrických zariadení a strojov	10	0	10	6
Výroba motorových vozidiel, návesov, prívesov, iná výroba a inštalácia strojov a prístrojov	5	3	8	6
Dodávka elektriny, plynu, pary, zber, úprava a dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, zber a spracúvanie odpadov, recyklácia materiálov	4	1	5	4
Výstavba budov, inžinierske stavby a špecializované stavebné práce	6	3	9	7
Veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel	0	0	0	0
Veľkoobchod, maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	19	21	40	31
Pozemná doprava a doprava potrubím, skladové a pomocné činnosti v doprave	5	2	7	4
Poštové služby a služby kuriérov, ubytovanie a činnosti reštaurácií a pohostinstiev	7	3	10	5
Nakladateľské činnosti, výroba filmov, tv programov, činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie a telekomunikácie	0	0	0	0
Počítačové programovanie, poradenstvo, informačné a finančné služby a poistenie a dôchodkové zabezpečenie	5	1	6	6
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia, v oblasti nehnuteľností, právne a účtovnícke činnosti, vedenie firiem, poradenstvo v oblasti riadenia	2	0	2	1
Architektonické a inžinierske činnosti, vedecký výskum, reklama a prieskum trhu, veterinárne činnosti a ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	1	2	2

Prenájom, lízing, sprostredkovanie práce, činnosti cestovných agentúr, rezervčné služby a súvisiace činnosti, bezpečnostné a pátracie služby	3	0	3	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou a administratívne, pomocné kancelárske práce a iné	1	0	1	1
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	17	8	25	21
Vzdelávanie	4	12	16	14
Zdravotníctvo	3	9	12	9
Starostlivosť v pobytových zariadeniach, sociálna práca bez ubytovania, tvorivé, umelecké a zábavné činnosti, činnosti knižníc, archívov, múzeí, herní a stávkových kancelárií	0	2	2	1
Športové, zábavné, rekreačné činnosti a činnosti členských organizácií	1	1	2	0
Oprava počítačov, osobných potrieb pre domácnosti a ostatné osobné služby	1	4	5	3
Zamestnávateľ v zahraničí	1	0	1	0
Nezistené	12	10	22	11
Spolu	159	97	256	181

Zdroj: ŠÚ SR – SODB 2011

1.2.6.1 Zamestnanosť

Podľa údajov Štatistického úradu SR je v obci registrovaných celkom 36 podnikateľských subjektov, z toho je 7 PO – právnických osôb (firiem) a 29 FO – fyzických osôb (podnikateľov). Ich členenie podľa odvetvia ekonomickej činnosti (SK NACE) a počtu zamestnancov je zobrazené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka č. 15

Podnikateľské subjekty (PO) podľa odvetvia ekonomickej činnosti (2014)						
Odvetvie ekonomickej činnosti (SK NACE)	PO - podnikatelia					
	počet spolu	subjekty podľa počtu zamestnancov				
		0	2	3-4	5-9	10-19
A pôdohospodárstvo						
B ťažba a dobývanie						
C priemyselná výroba	2			1	1	
D dodávka elektriny, plynu, pary						
E dodávka vody						
F stavebníctvo						
G veľkoobchod a maloobchod	1					1
H doprava a skladovanie	1					1

I ubytovacie a stravovacie služby	2	1		1		
J informácie a komunikácia						
K finančné a poisťovacie činnosti						
L činnosti v oblasti nehnuteľností						
M odb., vedecké a technické činnosti	1		1			
N administratívne a podporné služby						
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie						
P vzdelávanie						
Q zdravotníctvo a sociálna pomoc						
R umenie, zábava a rekreácia						
S ostatné činnosti						
SPOLU	7	1	1	2	1	2

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 16

Podnikateľské subjekty (FO) podľa odvetvia ekonomickej činnosti (2014)				
Odvetvie ekonomickej činnosti (SK NACE)	FO - podnikatelia			
	počet spolu	subjekty podľa počtu zamestnancov		
		?	0	3-4
A pôdohospodárstvo	6		6	
B ťažba a dobývanie				
C priemyselná výroba	3	2	1	
D dodávka elektriny, plynu, pary				
E dodávka vody				
F stavebníctvo	4	3	1	
G veľkoobchod a maloobchod	5	2	3	
H doprava a skladovanie	1			1
I ubytovacie a stravovacie služby	2	1	1	
J informácie a komunikácia	1		1	
K finančné a poisťovacie činnosti				
L činnosti v oblasti nehnuteľností				
M odb., vedecké a technické činnosti	5		5	
N administratívne a podporné služby				
verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie				
P vzdelávanie				
Q zdravotníctvo a sociálna pomoc				
R umenie, zábava a rekreácia				
S ostatné činnosti	2	1	1	
SPOLU	29	9	19	1

Zdroj: ŠÚ SR

1.2.6.2 Nezamestnanosť

Nezamestnané obyvateľstvo je charakterizované ako obyvateľstvo, ktoré nevykonáva žiadnu platenú prácu, no aktívne si ju hľadá. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že sa musia pravidelne, v určených intervaloch hlásiť na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Dobrovoľne nezamestnané obyvateľstvo, t.j. nevykonávajú žiadnu platenú prácu a ani nemajú žiaden záujem si ju nájsť, nepatrí medzi nezamestnané obyvateľstvo (z hľadiska štatistického vykazovania i z hľadiska ekonomických vied).

Celkový vývoj počtu nezamestnaných zobrazuje tabuľka č. 17. Štruktúru nezamestnaných podľa stupňa dosiahnutého vzdelania zachytáva tabuľka č. 18, podľa veku tabuľka č. 19 a podľa dĺžky nezamestnanosti (evidencie na úrade práce) tabuľka č. 20.

Tabuľka č. 17

Vývoj nezamestnanosti (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži	38	29	27	25	32	36	23	31	32	34
Ženy	27	22	22	26	22	18	18	20	14	13
Spolu – počet nezamestnaných	65	51	49	51	54	54	41	51	46	47

Zdroj: ÚPSVaR SR

Tabuľka č. 18

Štruktúra nezamestnaných podľa stupňa dosiahnutého vzdelania (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0 – Bez vzdelania	1	1	1	2	2	1	0	2	1	1
1 – Základné vzdelanie	28	26	29	29	31	27	17	21	23	23
2 – SOU vyučený	18	17	12	15	16	14	15	16	13	17
3 – SOU bez maturity	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 – SOU s maturitou	5	1	2	0	1	5	4	3	7	3
5 – Gymnázium	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
6 – SOŠ	13	5	5	5	2	5	3	7	0	0
7 – vyššie stredné vzdelanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 – VŠ	0	0	0	0	1	2	2	2	2	2
9 – vedecká výchova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu – počet nezamestnaných	65	51	49	51	54	54	41	51	46	47

Zdroj: ÚPSVaR SR

Tabuľka č. 19

Štruktúra nezamestnaných podľa veku (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Do 19 rokov	2	2	2	4	3	0	1	4	2	1
20-29 rokov	17	10	8	10	10	18	13	16	15	13
30-39 rokov	17	14	15	13	17	15	10	9	11	10
40-49 rokov	14	13	10	10	14	13	14	18	16	18
50 a viac	15	12	14	14	10	8	13	4	2	5

Spolu - počet nezamestnaných	65	51	49	51	54	54	41	51	46	47
-------------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Zdroj: ÚPSVaR SR

Tabuľka č. 20

Štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky evidencie (2005 – 2014)										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Do 12 mesiacov	40	19	26	30	16	23	19	18	22	20
13-24 mesiacov	2	8	3	2	16	2	4	11	5	10
Nad 24 mesiacov	23	24	20	19	22	29	18	22	19	17
Spolu - počet nezamestnaných	65	51	49	51	54	54	41	51	46	47

Zdroj: ÚPSVaR SR

1.2.6.3 Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje odvetvie, ktoré má prierezový charakter a na jeho realizácii sa priamo podieľa celý rad ďalších odvetví. Na území obce Vyšný Medzev sa nachádza jedno ubytovacie zariadenie – autokemping SOKOL, ktoré ponúka kempingové, ale aj apartmánové ubytovanie a služby miestnej reštaurácie.

1.2.7 Materiálne a fyzické zdroje

1.2.7.1 Zariadenia občianskej vybavenosti

V obci Vyšný Medzev sa nachádza verejný vodovod, ktorým sa obyvatelia zásobujú pitnou vodou. Nenachádza sa tu čistička odpadových vôd ani verejná kanalizácia. V obci sa nachádza rozvodná sieť plynu. Nachádza sa tu i obchod potravín a zmiešaného tovaru a dve pohostinstvá. V obci sa taktiež nachádza sklad civilnej ochrany a dve požiarne zbrojnice.

1.2.7.2 Bývanie

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov bolo v roku 2011 v obci Vyšný Medzev 164 domov, z čoho až 162 bolo rodinných. Prevažovalo vlastníctvo fyzických osôb.

Tabuľka č. 21

Domy podľa formy vlastníctva a typu (2011)	
Typ domu	
Rodinné domy	162
Bytové domy	0
Iné	2
Forma vlastníctva	
Fyzické osoby	150
Štát	0
Obce	1

Iné právnické osoby	0
Kombinácia vlastníkov	7
Iné	1

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

Tabuľka č. 22

Byty podľa formy vlastníctva (2011)	
Vlastné byty v bytových domoch	21
Byty vo vlastných rodinných domoch	151
Obecné byty	1
Družstevné byty	0
Iné	8
Spolu	181

Zdroj: ŠÚ SR - SODB 2011

1.2.7.3 Sociálne služby

V obci sa nenachádza žiadna organizácia poskytujúca sociálne služby. Obec svojim obyvateľom poskytuje terénnu sociálnu službu. Obyvatelia tejto obce môžu využívať takéto služby v neďalekom meste Medzev, kde sa nachádza domov dôchodcov.

1.2.7.4 Zdravotníctvo

V obci nie je žiadne zdravotnícke stredisko, ani žiadne subjekty poskytujúce služby v zdravotníctve. Obyvatelia navštevujú praktického lekára pre dospelých, pediatra, zubára a rehabilitačné stredisko v neďalekom meste Medzev. V obci Jasov sa nachádza praktický lekár pre dospelých, pediater, zubár, ortopéd a gynekológ. Špecializované pracoviská a špecializovaných lekárov navštevujú v rámci Polikliniky Moldava nad Bodvou alebo v rámci viacerých zdravotníckych zariadení v krajskom meste Košice.

1.2.7.5 Inštitúcie v obci

V obci má sídlo len Obecný úrad Vyšný Medzev, ktorý predstavuje verejnú inštitúciu, ktorá zabezpečuje samosprávu a prenesený výkon štátnej správy.

1.2.7.6 Šport a rekreácia

V obci občanom poskytujú služby v oblasti športu a rekreácie tieto športové zariadenia: futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko, kolkáreň, posilňovňa. S istou pravidelnosťou sa tu organizujú rôzne športové aktivity, ako rôzne turistické podujatia (celoročne), kolkársky turnaj o pohár starostu

(máj), mini futbalový turnaj o pohár starostu (júl), kolkársky a stolnotenisový turnaj na Lucia Bani (august), Cassovia cup (september).

1.2.7.7 Kultúra

V obci sa nachádzajú rôzne kultúrno-historické pamiatky, ako sú napr. Rímsko-katolícky barokovo-klasicistický kostol Sv. Márie Magdalény z roku 1773, obraz Madony od J. Krackera z roku 1778, rôzne kaplnky, a budova Radnice, v ktorej má sídlo obecný úrad.

Z kultúrnych podujatí a udalostí sa tu pravidelne organizujú Dni Obce Vyšný Medzev (júl), Juniáles (jún), Ukončenie prázdnin – posedenie pri vatre (august), Mikulášska nádielka (december).

Zo spolkov a záujmových združení tu sídlia napríklad Klub dôchodcov, Poľovné združenie – Kloptáň, Dobrovoľný hasičský zbor – Lucia Baňa, Ochotnícke divadlo Vyšný Medzev a Humellchor Vyšný Medzev.

1.3 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.3.1 Analýza väzieb územia

1.3.1.1 Dopravná infraštruktúra – širšie vzťahy

Obec Vyšný Medzev je koncová obec, cestné spojenie s okolím zabezpečuje miesta komunikácia medzi obcou a mestom Medzev (Hrdinov SNP a sídlisko Mladosť alebo Hrdinov SNP a Prochotská), odkiaľ pokračujú cestné komunikácie do okolitých obcí. Mesto Medzev a následne obec Jasov, sa nachádzajú na trase cesty II. triedy č. 548, ktorá vyúsťuje do cesty taktiež II. triedy č.550. V Moldave nad Bodvou sa táto cesta II. triedy napája na cestu I. triedy č.50 a zároveň na cestu E 571 nadregionálneho a medzinárodného významu. Obce Rudník, Nováčany, Šemša, Malá Ida ležia pozdĺž cesty II. triedy č. 548 a napájajú sa na cestu I. triedy č. 50 za Obcou Malá Ida.

Dopravnú dostupnosť obce s mestami Košice, Moldava nad Bodvou, Medzev a okolitými obcami zabezpečuje spoločnosť Eurobus, a. s. viacerými pravidelnými linkami prímestskej autobusovej dopravy.

V obci Vyšný Medzev nie je zastúpená železničná doprava, najbližšie zastúpenie železničnej dopravy je v obci Jasov. Jednokoľajová železničná trať zo smeru Moldava nad Bodvou – Jasov - Medzev je prepojená na druhý južný hlavný železničný ťah Košice –Zvolen. V súčasnej dobe premáva po tejto trati iba nákladná preprava.

V katastrálnom území obce Vyšný Medzev sa nenachádza plocha vhodná na pristávanie malých

športových lietadiel, alebo iných druhov lietadiel. Najbližšie letisko sa nachádza v Košiciach (Medzinárodné letisko Košice), pričom je to druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6km južne od centra Košíc.

1.3.1.2 Zásobovanie pitnou vodou

Voda z odberov je vedená do úpravne vody, odkiaľ tečie gravitačne potrubím do vodojemu. Z vodojemov je voda k spotrebiteľom privádzaná rozvodným potrubím. Výhládové zabezpečenie pitnej vody má byť podľa návrhu ÚPN – VÚC KSK zo skupinového vodovodu Medzev – Jasov – Moldava nad Bodvou – Košice. Zvlášť v letnom období sa tak vyrieši bezproblémové zásobovanie celej oblasti pitnou vodou.

1.3.1.3 Kanalizácia a ČOV

Dažďové vody z územia obce na území sú odvádzané ryhami, cestnými priekopami (rigolmi) a jarkami do potoka. Splaškové vody sú z nových aj z rekonštruovaných domov odvádzané do žúmp, ktoré sa vyvážajú do ČOV v Medzeve. Obec nemá vlastnú čističku odpadových vôd. Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť, správcu ktorej je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s. Staršie domy majú doteraz suché latríny, čo spolu s nedokonalými izoláciami žúmp a ich nelegálnym vypúšťaním vedie k zhoršovaniu kvality podzemných i povrchových vôd na území obce.

1.3.1.4 Plyn

Obec Vyšný Medzev má zabezpečené dodávky zemného plynu cez spoločnosť SPP a. s., zdrojom plynu je vysokotlakový plynovod Moldava – Medzev – Štós. Napojenie obce sa realizuje cez prípojku zaústenú do regulačnej stanice. Miestna sieť plošne pokrýva celé zastavané územie, čo umožňuje napojenie všetkých odberateľov prípojkami. Domové odbery zo strednotlakového rozvodu plynu sú realizované cez domové regulátory.

1.3.1.5 Energetická sieť

Obec Vyšný Medzev je zásobovaná elektrickou energiou, ktorú zabezpečuje Východoslovenská energetika a. s. Najväčším odberateľom je obyvateľstvo, využívajúce energiu pre svetlo a domáce spotrebiče. Obec je zásobovaná elektrickou energiou, ktorú zabezpečujú

1.3.1.6 Telekomunikácie

Obyvatelia obce Vyšný Medzev môžu využívať služby rôznych telekomunikačných spoločností.

Územie obce je pokryté ako fixnými, tak aj mobilnými operátormi pôsobiacimi na slovenskom telekomunikačnom trhu. Hlasové služby poskytuje niekoľko fixných ako aj mobilných operátorov. Služby na prenos dát poskytujú viaceré spoločnosti.

1.3.1.7 Rozhlas a televízia

Obyvatelia obce Vyšný Medzev využívajú služby spoločností, ktoré poskytujú prístup k televíznym a rozhlasovým staniciam prostredníctvom satelitných služieb. Bežný občan obce tak môže mať prístup k rôznym televíznym a rozhlasovým staniciam.

1.3.1.8 Internet

Obec Vyšný Medzev prevádzkuje vlastnú webovú stránku, na ktorej uverejňuje rôzne informácie nielen pre miestnych obyvateľov, ale aj podnikateľov a ďalších jej návštevníkov. Pripojenie na internet je v obci možné prostredníctvom telekomunikačných operátorov pevných a mobilných sietí a prostredníctvom iných súkromných spoločností poskytujúcich prevádzkovanie internetových služieb (Alternet).

1.3.2 Hlavné vonkajšie faktory

Pri plánovaní rozvoja, riešení problémov a výziev konkrétneho územia je dôležité rešpektovať nielen vnútorný potenciál a aktuálny stav územia ale tiež rôznorodé vonkajšie faktory, ktoré môžu v aktuálnom čase alebo neskôr v budúcnosti vplývať na dané územie či už s pozitívnym alebo negatívnym dopadom. Jedná sa predovšetkým o tie faktory, ktoré nie je možné vlastnými silami ovplyvniť ale je nevyhnutné ich vopred predvídať, pretože môžu zásadným spôsobom ovplyvniť naplánovaný budúci rozvoj. Je dôležité rešpektovať faktory rozvoja nastavené pre celkový rozvoj SR a tiež rozvoj dotknutého regiónu, ktorého súčasťou je riešené územie. Plánovať rozvoj svojho územia v rozpore s nadradenými faktormi rozvoja predstavuje vysoké riziko a ohrozenie budúcej realizácie miestnych rozvojových projektov a následné dosiahnutie nastavených cieľov. Okrem toho je dôležité monitorovať aktuálny stav a prípadne predvídať tendencie v smerovaní budúceho vývoja situácie v politickom, legislatívnom, finančnom, sociálnom a technologickom prostredí vonkajších vplyvov.

Výhodou je predvídať budúce zmeny a vytvárať vopred preventívne opatrenia pre zamedzenie alebo znižovanie ich negatívnych dopadov na rozvojové aktivity v dotknutom území. Existuje taktiež samostatné prostredie prírodných javov, ktoré by bolo možné pomenovať aj tzv. „vplyvom vyššej moci“, ktoré je ťažko predvídať avšak dôsledky môžu mať dlhodobý nepriaznivý dopad na územie – to môžu byť napr. extrémny počasie, záplavy, kalamity, lesné požiare a pod..

Slovensko ako členský štát Európskej únie musí rešpektovať a prispôsobovať svoje rozvojové ciele a zámery spoločnej európskej stratégie **Európa 2020**, ktorá stanovuje 5 cieľov pre EÚ do roku 2020:

1. Zamestnanosť

- Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 75%.

2. Výskum a vývoj

- Zvýšiť úroveň investícií do výskumu a vývoja na 3% HDP.

3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť

- Znížiť emisie skleníkových plynov o 20% oproti úrovniam z roku 1990.
- Získavať 20% energie z obnoviteľných zdrojov.
- Dosiahnuť 20% nárast efektívnosti vo využívaní energie.

4. Vzdelávanie

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10%.
- Min. 40% podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov s ukončeným vysokoškolským vzdelaním.

5. Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu

- Min. o 20 mil. znížiť počet osôb, ktorým hrozí chudoba a sociálne vylúčenie.

Stratégia zároveň identifikovala nové mechanizmy na povzbudenie rastu a tvorby pracovných miest. Bližšie sa im venuje v **7 hlavných iniciatívach**:

Inteligentný rast

- Digitálna agenda pre Európu
- Inovácia v Únii
- Mládež v pohybe

Udržateľný rast

- Európa efektívne využívajúca zdroje
- Priemyselná politika vo veku globalizácie

Inkluzívny rast

- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta
- Európska platforma na boj proti chudobe

Európska komisia zohľadnila tieto priority pre dosiahnutie dlhodobého rastu pre celú EÚ a v súčasnosti smeruje viac ako 30% rozpočtu EÚ do Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu (KF). Tieto nástroje, známe ako štrukturálne fondy, pomáhajú zabezpečiť efektívne investovanie finančných prostriedkov s cieľom podporovať inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast predovšetkým v zaostávajúcich členských štátoch EÚ.

Financovanie z prostriedkov EÚ podporuje:

- vytváranie väčšieho počtu pracovných miest a zvyšovanie ich kvality,
- rozvoj nových technológií,
- špičkový výskum,
- vysokorýchlostný prístup na internet,
- inteligentnú dopravnú a energetickú infraštruktúru,
- energetickú efektívnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE),
- rozvoj podnikania a
- zručnosti a odbornú prípravu.

Na rozvoj vidieckych oblastí v rámci EÚ sa zameriava politika rozvoja vidieka EÚ, ktorá je súčasťou spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP). V súlade so stratégiou Európa 2020 a celkovými cieľmi politiky SPP boli pre rozvoj vidieka stanovené 3 dlhodobé strategické ciele:

1. podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva,
2. zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia v oblasti klímy a
3. dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest.

Rozvoj vidieckych oblastí v jednotlivých členských štátoch EÚ je realizovaný prostredníctvom národných programov rozvoja vidieka, ktoré by mali rešpektovať nasledovné spoločné priority EÚ:

- podporovať prenos znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach,
- zvyšovať životaschopnosť a konkurencieschopnosť všetkých typov poľnohospodárstva a propagovať inovačné technológie a udržateľné hospodárenie,
- podporovať organizáciu potravinového reťazca, dobré životné podmienky zvierat a riadenie rizík v poľnohospodárstve,
- obnovovať, zachovávať a posilňovať ekosystémy súvisiace s poľnohospodárstvom a lesníctvom,
- podporovať efektívne využívanie zdrojov a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy a
- podporovať sociálne začlenenie, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

Finančné prostriedky EÚ zamerané na rozvoj vidieka sú zabezpečené z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Spolu so štrukturálnymi fondmi EÚ

(EFRR, ESF a KF) a Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) spoločne predstavujú európske štrukturálne a investičné fondy (ESIF). Z týchto fondov bude podpora EÚ na Slovensku financovaná prostredníctvom nasledovných operačných programov:

- OP Výskum a inovácie
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia
- Integrovaný regionálny OP,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka a
- OP Rybné hospodárstvo.

Medzi hlavné faktory rozvoja na národnej úrovni patria odporúčania a záväzky vyplývajúce z členstva SR v Európskej únii, ktoré sa stávajú súčasťou národnej legislatívy a prenášajú sa do programových dokumentov štátu. V rámci aktuálnej prípravy rozvoja územia je potrebné rešpektovať nasledovné odporúčania Európskej komisie, ktoré boli Slovensku predložené k programu stability SR.

- Dodržiavať požiadavky Paktu stability a rastu a udržiavať HDP v súlade so stanovenými cieľmi a zohľadňovať prípadné nepriaznivé hospodárske podmienky. Pokračovať v opatreniach dlhodobej udržateľnosti verejných financií s dôrazom na oblasť zdravotníctva (racionalizácia nemocničnej starostlivosti a riadenia a posilňovanie primárnej starostlivosti o zdravie obyvateľstva).
- Zlepšovať efektívnosť daňovej politiky so zameraním na posilňovanie kapacít auditu a výberu daní. Zamerať sa na efektívnosť zdaňovania nehnuteľností a prepojiť základ zdanenia nehnuteľností na skutočnú trhovú hodnotu nehnuteľností.
- Zvýšiť nezávislosť verejnej služby a zlepšiť riadenie ľudských zdrojov vo verejnej správe. Zamerať sa na posilňovanie analytickej kapacity verejných inštitúcií, prijímať opatrenia na boj proti korupcii a zvýšiť efektívnosť a kvalitu súdneho systému a verejného obstarávania.
- Zavádzať opatrenia pre zlepšenie podnikateľského prostredia s dôrazom na malé a stredné podniky. Zamerať sa na lepšie fungovanie trhu s energiou a preskúmať faktory vplyvajúce na vysoké sieťové poplatky za elektrinu s dôrazom pre priemyselných odberateľov. Naďalej rozvíjať energetické prepojenia so susednými krajinami.
- Zamerať sa na riešenie dlhodobej nezamestnanosti s dôrazom na mladých ľudí (preventívne opatrenia) a ženy s rodinnými povinnosťami (zamerať sa na zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov). Využívať nástroje podpory zamestnávania ako sú aktivačné práce, druhá šanca na vzdelanie, individuálne prispôsobovanie odborného vzdelávania s dôrazom na kvalitu. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti so zameraním na správu prípadov,

personalizované poradenstvo, aktiváciu nezamestnaných a posilniť prepojenie medzi aktiváciou a sociálnou pomocou.

- Zvyšovať kvalitu vyučovania na školách a zlepšovať učebné výsledky žiakov a študentov. Odborné vzdelávanie a prípravu poskytovať priamo na pracoviskách. Prispôsobiť vytváranie študijných programov priamo orientovaných na výkon povolania. Zamerať sa na zvyšovanie kvality vedeckej základne a prepájať účinné odovzdávanie poznatkov z vedy a výskumu pre akademickú obec.
- Vytvárať systémové opatrenia pre zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných skupín vrátane rómskych komunít a vytvárať podmienky pre ich širšiu účasť na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.

Zároveň pre SR vyplýva povinnosť dodržiavať záväzky k stanoveným termínom, ktoré jej vyplynuli pri vstupe do Európskej únie a to predovšetkým zamerané na zvyšovanie dostupnosti miestneho obyvateľstva ku kvalitnej pitnej vode prostredníctvom budovania verejných vodovodov a zvyšovanie počtu obyvateľov napojených na kanalizáciu prostredníctvom budovania verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Rozvoj v týchto oblastiach infraštruktúry bude preto patriť medzi podporované priority v závislosti od veľkosti územných aglomerácií a v závislosti od plánovacích dokumentov na regionálnej úrovni.

Ďalšiu oblasť predstavuje spoločné úsilie členských štátov EÚ znižovať emisie skleníkových plynov v záujme dosiahnutia záväzku EÚ znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2020 o 20%. Podporované budú rôzne ekologicky zamerané projekty spojené s využívaním obnoviteľných zdrojov energií alebo využívanie alternatívnych materiálov a technológií zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti nielen v oblastiach ako doprava a priemysel ale tiež v poľnohospodárstve a lesníctve.

Realizácia národných projektov elektronizácie verejnej správy a rozvoja elektronických služieb bude spolu so zavádzaním inovácií a IKT a postupným zvyšovaním prístupnosti k širokopásmovému internetu aj vo vidieckych oblastiach vytvárať podmienky pre efektívny a kvalitný výkon služieb verejnej správy i samosprávy.

Národné projekty výstavby diaľnic, rýchlostných ciest vrátane postupnej modernizácie železničnej dopravy otvoria dlho očakávané kvalitné dopravné prepojenie východu a západu Slovenska. Východ SR s blízky prepojením na Maďarsko, Poľsko a Ukrajinu tak konečne bude môcť ponúknuť investične zaujímavý potenciál vhodný aj pre významných tzv. strategických investorov, ktorí vytvárajú nové a dlhodobo stále pracovné príležitosti. Spolu so zámerom preferovať plánované investičné parky zameriavať sa na inovácie a informačné a komunikačné technológie s vysokou pridanou hodnotou môžu sa v okolí mesta Košice vytvárať vysoko

kvalifikované pracovné miesta, ktoré môžu zastaviť dlhodobý odliv kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí z východu na západ.

1.3.3 Vplyv vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Konkrétny vplyv vonkajšieho prostredia na všestranný rozvoj miestneho územia predovšetkým z pohľadu miestnej samosprávy je značný a je možné ho rozdeliť do niekoľkých kategórií. Identifikácia a rozdelenie jednotlivých vplyvov pomôže tvorcom stratégie predvídať budúci možný vývoj situácie (hlavne ten nepriaznivý) a v rámci svojich možností sa naň pripraviť resp. prijať preventívne opatrenia na zmiernenie prípadných negatívnych dopadov.

Na rozvoj miestneho územia môžu vplývať rôzne vonkajšie faktory, ktoré je možné zhrnúť do nasledovných spoločných oblastí:

- sociálna,
- technologická,
- ekonomická,
- ekologická,
- politická a
- hodnotová.

Na rozvoj miestneho územia predpokladáme pôsobenie nasledujúcich vonkajších faktorov:

Tabuľka č. 23

Sociálna oblasť	Technologická oblasť	Ekonomická oblasť
Zmeny populácie – starnutie obyvateľstva, vylúďňovanie vidieka, odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou, vzdelaním, službami	Rozvoj zameraný na široké využívanie IKT, inovácií, kreatívneho priemyslu, moderných alternatívnych technológií	Podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor
Zvyšovanie vzdelanostnej, kvalifikačnej a odbornej úrovne žiakov, študentov a obyvateľov	Pokryvanie vidieckych oblastí širokopásmovým pripojením na internet a elektronizácia služieb verejnej správy a samosprávy	Národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (i na rozvoj vidieckeho CR a agroturistiky)
Pokles výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov alebo hromadné prepúšťania	Rozvoj priemyselných a technologicky vyspelých (High – Tech) parkov s vyššou pridanou hodnotou	Obmedzená podpora štátu pre malých a stredných podnikateľov a vysoká odvodová záťažnosť brzdiaca ďalší rozvoj podnikania
Prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných a neprispôsobivých skupín, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže	Zvyšovanie dostupnosti k technológiám využívajúcich obnoviteľné zdroje energií aj pre fyzické osoby a nárast ich	Postupujúca výstavba diaľnic smerom na východ SR a postupný príchod významných investorov bližšie k východu republiky

	individuálneho využívania na vidieku	
Špecializované účelové dotačné programy EÚ a SR (napr. zamestnávanie mladých ľudí, aktivačné práce a pod.)	Podpora prenosu vedeckých a výskumných poznatkov do praxe (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rozvoj vidieka)	Podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov
Migračné vlny – hromadné sťahovanie národov za prácou z vojnových a chudobných oblastí do krajín EÚ	Postupné ukončovanie éry využívania uhl'ohydrátov na báze tradičných palív a prechod k alternatívnym zdrojom energií	Prehľbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická – vplyv na stabilitu bánk, meny i priemyselnej výroby
Ekologická oblasť	Politická oblasť	Hodnotová oblasť
Podpora a preferovanie ekologických projektov, využívania OZE, zvyšovanie energetickej efektívnosti, nakladania s odpadmi a pod.	Plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ v rôznych oblastiach	Propagácia európskych demokratických princípov, cenností a hodnôt, tolerancie, spolupatričnosti a vzájomnej súdržnosti
Trvalo udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku vrátane podpory miestnych ekologických a udržateľných projektov	Integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER – preferovanie komunitou riadeného rozvoja vo vidieckom prostredí	Rozvoj komunitného dialógu, komunitnej a medzisektorovej spolupráce, rozvoj spoločných partnerských vzťahov a projektov
Zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce poľnohospodársku prvovýrobu, vysychanie vodných zdrojov, lesné kalamity, požiare a pod.	Ohrozenie politiky súdržnosti – možné krátenie fondov EÚ, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, rozsiahla reštrukturalizácia EÚ alebo aj možnosť rozpadu EÚ	Postupné vytrácanie základných morálnych hodnôt, rodinnej a medzigeneračnej súdržnosti, nárast radikalizmu a extrémizmu zvlášť medzi mladými ľuďmi
Zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie pôdy užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív, skládky odpadov a pod.	Pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov	Postupný prechod k zdravému spôsobu života – prevencia ochorení, zdravšie potraviny, pohyb, šport, relax, oddych
Postupný rozvoj ekologického a trvalo udržateľného hospodárenia v lesníctve a v poľnohospodárstve	Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez primeranej finančnej podpory	Postupný návrat k domácej kvalite na úkor lacnej kvantity (z dovozu), lokálpatriotizmus

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.4 Súlad PHSR s inými rozvojovými dokumentmi

Plánovanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja musí byť v súlade a nadväzovať na súbor národných, regionálnych i miestnych rozvojových dokumentov, ktoré v danom období špecifikujú rozvojové smerovanie nadradených územných celkov. Príprava rozvojovej stratégie na miestnej úrovni musí byť preto v súlade s PHSR a s dodatkom č.1 k ÚPN-O pretože spolu predstavujú základné rozvojové piliere budúceho rozvoja územia. Okrem toho miestny rozvoj musí byť v súlade s plánovaným rozvojom mikroregiónu prípadne Miestnej akčnej skupiny (ak existujú resp. ak pripravujú spoločnú rozvojovú stratégiu).

Na regionálnej úrovni musí byť miestna stratégia zosúladená s rozvojovou stratégiou a cieľmi samosprávneho kraja vrátane iných platných regionálnych rozvojových koncepcií, programov alebo stratégií.

PHSR obce Vyšný Medzev je spracovaný v súlade s rôznymi rozvojovými stratégiami a koncepciami na miestnej, regionálnej, národnej i nadnárodnej úrovni tak, aby nedochádzalo k žiadnym rozporom ale naopak, aby sa vzájomne dopĺňali a vo vzájomnom súlade prispievali k znásobovaniu rozvojového efektu obce.

Obec má spracovaný aktuálne platný územnoplánovací dokument, ktorý bol aktualizovaný v roku 2015, a nevyžaduje si aktualizáciu v najbližšom období. Príprava stratégie PHSR v plnom rozsahu vychádzala a je zosúladená s dodatkom č.1 k ÚPN-O obce. V prípade budúcej aktualizácie novej dokumentácie, dodatok č.1 k ÚPN-O bude zohľadnený a zosúladený vzájomný vplyv na PHSR. V prípade vzniku rozporov bude realizovaná aktualizácia PHSR v záujme úplného zosúladenia oboch dokumentov.

Obec je súčasťou regionálneho združenia obcí Rudohorie, ktoré má spracovanú vlastnú spoločnú rozvojovú stratégiu. PHSR obce Vyšný Medzev je v súlade s miestnou regionálnou stratégiou.

Obec je súčasťou občianskeho združenia MAS RUDOHORIE, o. z. ktorá má spracovanú aktuálnu vlastnú komunitou riadenú integrovanú rozvojovú stratégiu (stratégia CLLD). PHSR obce je v súlade s miestnou aktuálne platnou stratégiou CLLD.

Počas spracovávania PHSR bola nadviazaná úzka spolupráca so zástupcami jednotlivých sektorov (verejný, súkromný, občiansky) vrátane zapojenia partnerov, aktivistov miestnych záujmových združení a marginalizovaných komunít. PHSR tak zohľadňuje a je v súlade so všetkými miestnymi rozvojovými dokumentmi a to predovšetkým v nasledovných oblastiach:

- rozvoj miestnej ekonomiky a rast zamestnanosti v území,
- rast konkurencieschopnosti miestnych podnikateľov,
- rozvoj inovatívnych a kreatívnych nápadov a projektov,
- rozvoj malého podnikania a služieb v rôznych oblastiach,
- rozvoj turizmu – infraštruktúra, služby, propagácia,
- skvalitňovanie všetkých druhov vzdelávania a informovania (základné, odborné, celoživotné, záujmové, rekvalifikačné a pod.),
- rozvoj a skvalitňovanie verejnej infraštruktúry a služieb,
- rozvoj komunitného dialógu a spolupráce, komunitných a sociálnych služieb vrátane zapájania mladých ľudí a marginalizovaných skupín obyvateľov,
- rozvoj viacsektorových partnerstiev a spolupráce,
- skvalitňovanie a ochrana životného prostredia,

- využívanie a zveľaďovanie miestneho potenciálu (príroda, ľudia, tradície, história a pod.).

PHSR obce je v súlade s nasledovnými stratégiami alebo koncepciami na regionálnej alebo národnej úrovni, ktoré budú vplývať na konkrétny rozvoj územnej oblasti, ktorej súčasťou je aj územie obce:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja 2016 – 2022, ktorý je zameraný na „intenzívnu podporu tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji“ (základné poslanie – misia KSK). Základné strategické ciele sa zameriavajú na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020 sa vo svojich prioritných osiach zameriava na bezpečnú a ekologickú dopravu, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám a zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie.
- Stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja slúži na podporu rozvoja kreatívnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a kvalitu života v regióne. Vo svojich prioritných oblastiach sa zameriava na budovanie partnerstiev a rozvoj vzdelávania.
- Program budovania logistického centra pre agrokomodity v KSK je zameraný na podporu zvyšovania zamestnanosti a konkurencieschopnosti Košického kraja podporou priamej produkcie prvovýroby, tvorbu partnerstiev, dodávateľských reťazcov, registráciu miestnych agroproduktov, vzdelávací a školiaci proces, miestne značky a pod.
- Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020 sa zameriava na rozvoj vzájomnej spolupráce a partnerstiev pri využívaní vnútorného inovačného potenciálu, podporu inovatívneho podnikania, skvalitňovania ľudských zdrojov a budovania regionálneho inovačného ekosystému európskeho významu.
- Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v podmienkach Košického kraja 2015 – 2020 sa v rámci svojich prioritných oblastí zameriava znevýhodnené skupiny na trhu práce, ich motiváciu, aktivizáciu, odborné vzdelávanie, inovatívne formy podnikania, využívanie vnútorného potenciálu územia a rozvoj informovanosti.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2020 stanovuje pre Košický kraj 3 základné prioritné oblasti: 1.-vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii, 2.-podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje a 3.-podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti zabezpečujúceho sociálnu a územnú súdržnosť.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 sa zameriava na zvyšovanie konkurencieschopnosti cestovného ruchu pri lepšom využívaní jeho potenciálu so

zámerom vyrovnávať regionálne disparity a vytvárať nové pracovné príležitosti. Dôraz bude kladený na kvalitu, inovácie, rozvoj podnikania v CR, širšiu účasť znevýhodnených občanov, rozvoj cykloturistiky, kúpeľníctva, rozvoj vzdelávania a partnerstiev, produktov a propagácie CR.

- Miestna Agenda 21 – Udržateľný rozvoj obcí a mikroregiónov na Slovensku sa zameriava na tvorbu partnerstiev, environment, miestny rozvoj a kvalitu života na vidieku, podporu miestnych iniciatív a zapájanie miestneho obyvateľstva a komunít do trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

1.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

1.3.1 Zhodnotenie súčasného stavu územia

Analýza SWOT bola spracovaná na základe výstupov analýzy vnútorného prostredia obce a tiež názorov a podnetov miestnych občanov, ktorí sa zúčastnili pracovných stretnutí zameraných na identifikáciu silných a slabých stránok územia obce. Snahou bolo dosiahnuť viac sektorovú spoluprácu zapojením do prípravných prác na PHSR aj miestnych združení, spolkov, záujmových organizácií a podnikateľských subjektov v záujme čo najširšej prezentácie miestnych názorov a návrhov v každej z dotknutých oblastí. Výsledkom bolo široké spektrum účastníkov, ktorí prezentovali svoj uhol pohľadu na obec, dianie v nej, kvalitu života a potreby v území kde žijú alebo pôsobia.

Vybrané boli štyri základné oblasti, v rámci ktorých boli postupne zadefinované silné a slabé stránky obce a jej územia z pohľadu vnútorného prostredia. Z pohľadu vonkajších vplyvov boli zadefinované príležitosti a ohrozenia, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvňovať budúci rozvoj v obci. Určujúcim kritériom bolo stanovenie spoločnej názorovej zhody medzi účastníkmi stretnutí a tá bola v niektorých prípadoch smerodajnou pri zápise do jednotlivých častí analýzy SWOT (zvlášť pri definovaní vplyvu vnútorného alebo vonkajšieho prostredia). Analýza je výstupom konkrétnej práce s ľuďmi a ich názormi, ktoré boli v prípade spoločnej zhody nadradené dodržaniu presných definícií SWOT analýzy.

Ako základné oblasti hodnotenia analýzy SWOT boli vybrané:

- prírodné zdroje
- ľudské a spoločenské zdroje
- materiálne a fyzické zdroje a
- ekonomické zdroje.

Z každej z týchto oblastí boli zadefinované silné stránky a slabé stránky územia z pohľadu vnútorného prostredia, ktoré si dokáže obec a jej obyvatelia ovplyvniť samostatne. Za každú oblasť boli navrhnuté tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili

ako kľúčové. Tie boli neskôr zohľadnené pri zadefinovaní základných problémov v území a následnom výbere budúcich prioritných rozvojových oblastí a stanovení strategickej časti PHSR.

1.4 SWOT ANALÝZA

Tabuľka č. 24

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
PRÍRODNÉ ZDROJE	- vhodné klimatické podmienky - bohatý prírodný potenciál - výborná kvalita životného prostredia - veľmi dobrá poloha v podhorskej oblasti - banská história prepojená so spracovaním železa - vysoká kvalita ovzdušia - široká sieť vodných tokov a potokov - kvalitné zdroje pitnej vody (Medzev) - rybníky, nádrže a jazierka - vysoké zastúpenie lesov a lesných porastov - riadené lesné hospodárstvo - množstvo historických a kultúrnych pamiatok - vysoké zastúpenie zelene - pamiatkovo chránená zeleň - separovanie odpadov vo všetkých obciach - pozitívny prístup miestnej samosprávy k zachovaniu prírodného dedičstva pre nasledujúce generácie	- kontaminované banské vody nepoužiteľné ako vodné zdroje - čiasťčná kontaminácia pôdy v okolí banských ložísk - možné zvýšené koncentrácie radónu v niektorých lokalitách - environmentálne záťaž po predchádzajúcej banskej činnosti, priemyselnej činnosti a environmentálne záťaž súvisiace so skládkami TDO - neuskutočňovanie revitalizácie zelene a parkov v obciach - nedostatočné separovanie odpadov - chýbajú zberné dvory a kompostoviská - chýbajú zariadenia pre zhodnocovanie a recykláciu odpadov - nedostatočná motivácia občanov triediť odpad - nedoriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom - vypúšťanie septikových a žump - nízke environmentálne povedomie obyvateľstva - slabé využívanie obnoviteľných zdrojov energie - nedostatočné využívanie možnosti lesného a pôdneho hospodárstva - nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie ornej pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod.	- ochrana a racionálne využívanie prírodných zdrojov - propagácia ochrany životného prostredia na národnej a regionálnej úrovni - existencia legislatívneho zabezpečenia nakladania s odpadmi v súlade s predpismi Európskej únie - integrovaná koncepcia v hospodárení s odpadmi SR (minimalizácia vzniku odpadov, maximálne využívanie odpadov, zhodnocovanie a správne zneškodňovanie spôsobom neohrožujúcim zdravie ľudí a životné prostredie) - politika Európskej únie smerujúca k trvalo udržateľnému rozvoju - možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ	- hydroklimatické zmeny (tepľovanie, extrémny počasie, záplavy, obdobia sucha) - dlhodobé zanedbávanie environmentálnej výchovy a záťaž - pokles vody v zdrojoch pitnej vody - pokračujúce znečisťovanie vypúšťaním septikových a žump - rôznorodé nerastné bohatstvo – výskyt a ložiská železnej rudy, zlata, striebra, antimónu, azbestu, a pod. - ekologické havárie pretrvávajúce zanedbávanie environmentálnych záťaž, skládok a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 25

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
	vysoký podiel obyvateľstva	pokles počtu detí a mládeže	možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ	pokles demografického vývoja a starnutie

ĽUDSKÉ A SPOLOČENSKÉ ZDROJE	- v produktívnom veku - záujem obyvateľov miest bývať na vidieku - pomerne ľahko dostupná široká a rozmanitá sieť rôznych inštitúcií, úradov a služieb v blízkych mestách - veľký záujem obyvateľov o rozvoj obcí a regiónu MVO, spolky a združenia - využívanie aktívnych prác v obciach - bohatá tradícia folklórnych a iných kultúrnych podujatí, súťaž a prehliadok - záujem o vzdelávacie aktivity	v predproduktívnom veku - nevyjasnené vlastnícke vzťahy k budovám a pozemkom škôl - nižšia vzdelanostná úroveň nezamestnaných - značná skupina MRK obyvateľov - nutnosť dochádzania za prácou - málo miestnych pracovných príležitostí - chýbajú centrá voľného času pre deti a mládež v obciach - chýbajúce komunitné centrum v obci - rozširovanie vandalizmu, extrémizmu a rôznych foriem závislostí - prehlbovanie medzigeneračnej priepasti seniori – mládež - vytrácanie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt	- pokračujúce národné programy podporujúce zamestnanosť – aktívne práce, absolventská prax a pod. - podpora podnikateľských aktivít - špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí a pod.)	obyvateľstva - úbytok obyvateľstva migráciou – zvlášť kvalifikovaných mladých ľudí - postupný zánik pracovných príležitostí pre obyvateľov s nižším vzdelaním - nevysporiadanie vlastníckych práv k pozemkom a nehnuteľnostiam - prehlbovanie chudoby a sociálneho vylúčenia u neprispôsobivých občanov - pokles výroby u dominantných zamestnávateľov v okolí - nezáujem investorov o východ Slovenska - prehlbujúca sa kríza v rámci EÚ
---	---	--	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 26

Oblasť	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
MATERIÁLNE A FYZICKÉ ZDROJE	- spracované a pripravované rozvojové dokumenty obce - zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku a pretrvávajúci vysoký záujem o bývanie - obec je plynofikovaná - dostatočná energetická sieť - dostupnosť telekomunikačných služieb - bohaté tradície a hlboké korene kultúr. podujatí - vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva - záujem detí a mládeže o kultúru	- častočná zanedbanosť, zlý technický stav a miestnych komunikácií (časť obce Lucia - Baňa) - nízka kapacita intervalov autobusovej dopravy (LB) - zastarané verejné osvetlenia a miestne rozhlas - nedostatok širokopásmového internetu (LB) - nevysporiadané vlastnícke vzťahy k budovám i pozemkom, neukončené ROEP - nedostatočná vybavenosť KD - chýba Dom smútku - nedostatočné zabezpečenie obce proti vandalizmu - chýbajúci denný stacionár - chýbajúce zastúpenie zdravotných stredísk a sociálnych zariadení v území - nedostatok financií na kultúru a šport	- možnosť využívať štrukturálne fondy EÚ - možnosť spolufinancovania kultúrnych aktivít z podnikateľských kruhov - obnovenie železničnej osobnej dopravy Moldava nad Bodvou – Medzev za účelom rozvoja cestovného ruchu - finančná a ekonomická kríza v EÚ a neistota na finančných trhoch vplývajúca na stabilitu bánk – ohrozenie úverových zdrojov pre finančne náročné projekty - rozvoj vidieka zameraný na skvalitňovanie infraštruktúry, služieb, vidiecky CR, agroturistiku a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku, komunitou	- nízky záujem investorov o východné Slovensko - nevysporiadanie vlastníckych vzťahov - d ďalší nárast nezamestnanosti - nízke a stagnujúce príjmy obyvateľov - d ďalší nárast nezamestnanosti

			riadený integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER	
--	--	--	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka č. 27

Oblasť	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
EKONOMICKÉ ZDROJE	- výhodná poloha obce – v tichom a čistom prostredí vhodnom pre CR - spracované aktuálne rozvojové dokumenty - dostatok disponibilnej pracovnej sily - existujúce podmienky pre rozvoj vidieckeho, poľovníckeho a zdravotného cestovného ruchu - bohatá história - tradičné baníctvo - tradičné ľudové remeslá - Banícke múzeá, skanzeny a hámre v Medzeve - tradície kultúrnych podujatí - snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia	- neoptimálne využívanie prírodného a historického potenciálu regiónu - nízke využitie miestnych výrobných kapacít - chýbajúca stratégia podpory mikro a malého podnikania - zanedbávanie starostlivosti prírodných atraktivít - nedostatočná ponuka služieb cestovného ruchu - chýbajúce zariadenia cestovného ruchu - nedostatočná propagácia obce v oblasti cestovného ruchu - odchod kvalifikovanej pracovnej sily - nedostatok pracovných príležitostí a bytov pre udržanie pracovnej sily - vysoká miera nezamestnanosti - nutnosť dochádzania za prácou a službami - nedostatočný rozvoj a podpora miestnych producentov a poskytovateľov služieb v oblasti poľnohospodárskej činnosti - administratívna náročnosť čerpanie EU fondov	- rast priamych zahraničných investícií v regióne - možnosti využívania fondov Európskej únie - vytváranie priaznivejších podmienok pre podnikanie v SR - využitie historického, kultúrneho a prírodného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu - rozvoj priemyselných parkov a priemyselných oblastí v regióne - zvyšovanie kúpnej sily obyvateľstva - lepšie využitie kultúrneho bohatstva - podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku	- neriešenie politiky štátu v oblasti malého a stredného podnikania - nárast odlehu kvalifikovanej pracovnej sily - nárast konkurencie vplyvom vstupu SR do EÚ - klesajúca ekonomická aktivita - pretrvávajúci nezáujem investorov o Východné Slovensko - zanedbávanie výstavby diaľnic smerom na východ Slovenska - slabá propagácia východu Slovenska - nedostatočné stimuly pre budúcich investorov zo strany vlády SR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.4.1 Silné a slabé stránky územia

Pre každú zo zadaných oblastí boli vybrané tie silné alebo slabé stránky, ktoré sa účastníkom pracovných stretnutí javili ako kľúčové pre budúcu identifikáciu základných problémov svojho územia a následného stanovenia prioritných rozvojových oblastí stratégie PHSR.

1.4.1.1 Prírodné zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- bohatý prírodný potenciál, ktorý vyplýva z výhodnej polohy obce v podhorském prostredí so širokým zastúpením lesov, vodných tokov;

- zaujímavý historický potenciál územia spojený so spracovávaním železa, zachovávaním miestnych tradícií, tradičných prvkov v tradovaní miestnych povestí a pamätihodností;
- pozitívny prístup miestnej samosprávy k zachovaniu prírodného dedičstva pre nasledujúce generácie.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- kontaminované banské vody, ktoré sú naďalej nepoužiteľné ako ;
- environmentálne záťaž - problém skládok odpadov zvlášť tých nelegálnych, kontaminácia ornej pôdy z neriadenej poľnohospodárskej činnosti s prehnaným využívaním chemikálií, pesticídov a hnojív v minulosti;
- veľmi nízke využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energeticky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.

1.4.1.2 Ľudské a spoločenské zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- bohatá tradícia folklórnych a iných kultúrnych podujatí, súťaží a prehliadok;;
- záujem miestnych obyvateľov o rôzne spolkové, komunitné a klubové činnosti, šport, záujmové združenia, miestne remeslá a prejavujú tiež záujem o rozvoj obce i celého regiónu, rôzne spoločenské a športové podujatia;
- zvýšený záujem o vzdelávacie aktivity v rôznych oblastiach, vzrastajú nároky na vybavenosť a kvalitu vzdelávania v miestnych školských, výchovných a voľnočasových zariadeniach.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- pomerne vysoká nezamestnanosť, ktorá ovplyvňuje kvalitu života miestnych obyvateľov;
- zvýšená potreba služieb a aktivít prispôsobených pre vzrastajúci počet seniorov, sociálne zabezpečenie, prispôsobené športové a spoločenské podujatia, zabránenie vzniku medzigeneračnej priepasti seniori – mládež, podpora rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt;
- rozširovanie vandalizmu, extrémizmu, vytrácanie rodinnej súdržnosti a značná časť MRK obyvateľov.

1.4.1.3 Materiálne a fyzické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- spracované a pripravované rozvojové dokumenty obce;
- obec je pomerne dobre vybavená miestnou základnou dopravnou a technickou infraštruktúrou, obyvatelia majú prístup k pitnej vode, energetickej sieti, obec je plynofikovaná, obyvatelia môžu využívať služby telekomunikačných a mobilných operátorov, televízie, rozhlasu a internetu.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- zastaraný a nevyhovujúci technicko-energetický stav miestnych zariadení verejných služieb, nízka úroveň ich vybavenosti, ktorá nespĺňa súčasné nároky na kvalitu ich využívania čo ovplyvňuje kvalitu verejných služieb;
- chýbajúce časti a zastaraný príp. nevyhovujúci stav existujúcej dopravnej a ďalšej miestnej technickej základnej infraštruktúry;
- problém s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov.
- doprava k železnici – Medzev

1.4.1.4 Ekonomické zdroje

Za určujúce silné stránky boli stanovené:

- výborný potenciál pre rozvoj vidieckeho, poľovníckeho a zdravotného cestovného ruchu;
- pomerne dobré zastúpenie miestnych obchodných prevádzok;
- snaha miestnej samosprávy zameraná na rozvoj priaznivého podnikateľského prostredia.

Za určujúce slabé stránky boli stanovené:

- nízky počet pracovných príležitostí vytváraných v obci a jej okolí, prevažuje skôr stav znižovania doterajšieho počtu zamestnancov, rušenie živností a nedostatočná podpora miestnych producentov a poskytovateľov služieb;
- chýbajúca alebo nevyhovujúca infraštruktúra potrebná pre rozvoj CR, chýbajú poskytovatelia služieb CR a tiež rôznych doplnkových služieb pre turistov;
- odchod kvalifikovanej pracovnej sily a zvlášť mladých ľudí po ukončení štúdia za prácou alebo vyššími zárobkami do iných regiónov prípadne do zahraničia.

1.4.2 Príležitosti a ohrozenia

Vzhľadom k hodnoteniu vplyvov vonkajšieho prostredia boli identifikované tie príležitosti alebo ohrozenia, ktoré podľa účastníkov pracovných stretnutí môžu mať rozhodujúci vplyv na budúci rozvoj obce a jej územia.

Ako príležitosti s rozhodujúcim pozitívnym vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- obnova železničnej osobnej dopravy Moldava nad Bodvou – Medzev za účelom rozvoja cestovného ruchu;
- podpora z fondov EÚ na realizáciu investičných i neinvestičných rozvojových projektov pre verejný, súkromný i neziskový sektor smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju;
- plnenie záväzkov SR voči legislatíve a normám EÚ (zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, postupné budovanie kanalizácií a ČOV, využívania OZE a pod.);
- špecializované účelové dotačné programy EÚ (napr. zamestnávanie mladých ľudí a pod.);

- národné dotačné a kompenzačné programy v rôznych oblastiach (životné prostredie, bezpečnosť, kultúra, sociálna pomoc, zamestnanosť, vzdelávanie, šport, poľnohospodárstvo, investície a pod.);
- postupujúca výstavba diaľnic smerom na východ;
- rozvoj vidieka zameraný na skvalitňovanie infraštruktúry, služieb, vidiecky CR, agroturistiku a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku, komunitou riadený integrovaný územný rozvoj na princípoch LEADER;
- podpora štátu pri výrobe a predaji miestnych a regionálnych výrobkov, potravín a produktov s dôrazom na rozvoj zamestnanosti na vidieku.

Ako ohrozenia s významným rizikovým vplyvom na rozvoj územia obce boli stanovené:

- hydroklimatické zmeny spojené s otepľovaním, extrémny počasie, záplavy, suché obdobia ovplyvňujúce poľnohospodársku prvovýrobu, vysychanie povrchových i podzemných vodných zdrojov, lesné kalamity alebo požiare a pod.;
- prehlbujúca sa kríza v rámci Európskej únie – finančná, ekonomická, nekontrolované migračné vlny, obmedzovanie voľného pohybu osôb alebo tovarov, ohrozenie politiky súdržnosti príp. rozpad EÚ;
- finančné a ekonomické turbulencie ovplyvňujúce stabilitu bánk a priemyselnej výroby spojené s poklesom výroby u dominantných zamestnávateľov v regióne a s tým spojený pokles príjmov alebo hromadné prepúšťania;
- pretrvávajúca zaostalosť východu voči ostatným regiónom SR spojená s nezaujmom investorov o východ Slovenska;
- prehlbujúca sa chudoba a sociálna vylúčenosť marginalizovaných skupín obyvateľstva, neprispôsobivých občanov, nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, prehlbovanie radikalizmu a extrémizmu;
- nekontrolované zásahy do prírody a životného prostredia – znečisťovanie ornej pôdy nekontrolovaným užívaním pesticídov, herbicídov, chemických hnojív a pod.;
- pretrvávajúce zanedbávanie environmentálnych záťaží, skládok a pod.;
- pretrvávajúce problémy s nevysporiadanými vlastníckymi vzťahmi, rozdrobenosť vlastníckych podielov a presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez finančnej podpory.

1.4.3 Identifikácia potrieb

Pri identifikácii kľúčových potrieb územia obce sa vychádzalo z analýzy vnútorného i vonkajšieho prostredia a zo SWOT analýzy. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHSR. Prioritné oblasti stratégie PHSR vychádzajú z kľúčových problémov – potrieb a predstavujú tie oblasti rozvoja, v ktorých

by sa mali koncentrovať plánované financie, personálne i materiálne zdroje. Kľúčové nedostatky (problémy) súčasnej situácie územia boli identifikované pomocou problémovej analýzy, ktorá bola zostavená na pracovných stretnutiach.

Prvým krokom bolo zostavenie zoznamu kľúčových problémov. Pri definovaní kľúčových problémov bola vyvinutá snaha vziať do úvahy názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva. Miestni obyvatelia dostali príležitosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu a taktiež sa mohli zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovnej skupiny pomenovali kľúčové problémy svojej obce a jej územia.

- Kontaminované banské vody, nepoužiteľné ako vodné zdroje.
- Čiastočná kontaminácia pôdy v okolí banských ložísk.
- Nelegálne skládky odpadov.
- Kontaminácia ornej pôdy chemikáliami po poľnohospodárskej činnosti v minulosti.
- Málo využívané obnoviteľné zdroje energií.

- Nedostatok pracovných príležitostí, stále vysoká nezamestnanosť.
- Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou.
- Postupné starnutie obyvateľstva, zvýšená potreba sociálnych služieb.
- Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí.
- Ohrozenie rodinnej súdržnosti a tradičných morálnych hodnôt.

- Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám.
- Nedostatok širokopásmového internetu.
- Dopravná a technická infraštruktúra chýba alebo je zastaraná.
- Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k verejnej infraštruktúre.

- Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí.
- Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu.
- Chýba podpora pre miestnych podnikateľov a živnostníkov.
- Potreba motivácie k ekologickým formám hospodárenia.

Hore uvedené kľúčové problémy územia obce spomaľujú jej rozvoj, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nižšej kvality života miestnych obyvateľov.

Účastníci pracovných stretnutí v ďalšom kroku pristúpili k vytvoreniu oblastí, ktorých sa určené kľúčové problémy týkajú. Po zohľadnení ich spoločného vplyvu bolo identifikovaných 4 základných problémových oblastí územia obce.

1. Nevyhovujúci stav miestnej verejnej infraštruktúry a nedostatok prípadne nízka kvalita poskytovaných služieb cestovného ruchu, čo má za následok nedostatočný rozvoj obce.
2. Málo pracovných príležitostí v území z čoho vyplýva potreba cestovania resp. odchodu obyvateľstva za prácou a nízka úroveň pomoci marginalizovaným skupinám obyvateľstva.
3. Nízka úroveň informovanosti, podpory miestnych podnikateľov a remeselníkov.
4. Environmentálne záťaže po predchádzajúcej banskej činnosti, nedostatočná ochrana prírody a životného prostredia.

Po zohľadnení pozitívnych vplyvov možných príležitostí pre rozvoj obce i negatívnych rizikových ohrození z pohľadu vonkajšieho prostredia, taktiež vonkajších faktorov rozvoja územia obce a samotných finančných, materiálnych i personálnych kapacít obce s dôrazom na aktuálne potreby a záujmy miestnych obyvateľov boli jednotlivé kľúčové problémy prehodnotené a na základe spoločných znakov zlúčené do základných problémových oblastí. Stanovené boli tie oblasti, ktoré nielen treba riešiť ale sú v moci samosprávy a schopnostiach miestnych obyvateľov ich skutočne aj zrealizovať.

Využitím bodovacej metódy boli účastníkmi pracovných stretnutí identifikované nasledujúce 3 najdôležitejšie potreby:

1. Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu.
2. Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce.
3. Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi.

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

2.1 VÍZIA ÚZEMIA

Obec Vyšný Medzev definovala víziu svojho územia nasledovne:

- zabezpečiť svojim obyvateľom kvalitné životné prostredie prejavujúce sa čistým ovzduším, nízkym hlukom, kvalitnou vodou, odpadmi a chemikáliami nezaťaženou pôdou a zachovanými prirodzeným biotopmi,
- ponúknuť kvalitnú technickú infraštruktúru, kvalitné služby občianskej vybavenosti, sociálne zázemie na vysokej úrovni a množstvo príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie,
- umožniť prístup ku kvalitnej starostlivosti, výchove a vzdelávaniu.

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2022 stanovila nasledovný strategický cieľ: ***„dobudovaním základnej infraštruktúry, rozvíjaním prírodného a kultúrneho potenciálu územia a zabezpečením permanentného všestranného rozvoja obce, zlepšiť životné podmienky miestnych obyvateľov, vybavenosť a atraktivitu obce”.***

Uvedený strategický cieľ predstavuje súhrn čiastkových strategických cieľov definovaných v nasledovných politikách – oblastiach rozvoja:

- **hospodárska oblasť:** zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií a cestovného ruchu;
- **sociálna oblasť:** podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci;
- **environmentálna oblasť:** realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaníu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

2.2 FORMULÁCIA STRATÉGIE

Hlavným cieľom definovania rozvojovej stratégie je určenie základnej hierarchickej štruktúry pre dané programovacie obdobie. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria:

- ciele,

- priority,
- opatrenia a
- aktivity.

Pri definovaní stratégie vo všetkých typoch programových dokumentov je dôležité dbať, aby jednotlivé ciele na seba nadväzovali a aby opatrenia a aktivity boli koherentné (neprekrývali sa). Pre každý programový dokument musí byť definovaný jeden globálny resp. strategický cieľ.

Špecifické ciele predstavujú jasnú, výstižnú a hutnú charakteristiku cieľového stavu. Dosiahnutie tohto stavu je zámerom rozvojovej stratégie na detailnejšej úrovni ako je globálny cieľ. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority. Aktivity predstavujú typy činností – projektov, ktoré sa obec bude snažiť v rámci vymedzených opatrení realizovať.

Rozvojová stratégia obce Vyšný Medzev pozostáva z jedného globálneho cieľa a troch špecifických cieľov, ktoré vychádzajú z identifikovaných potrieb územia a vymedzujú tri základné prioritné rozvojové celky (osi) stratégie:

- hospodársky rozvoj,
- sociálny rozvoj a
- environmentálny rozvoj.

Pre každú z týchto prioritných osí bol navrhnutý samostatný špecifický cieľ. Napĺňanie špecifických cieľov bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia.

Tabuľka č.28

1. Hospodárska prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1.1 Strategická rozvojová dokumentácia
	1.2 Občianska a technická vybavenosť
	1.3 Cestovný ruch
	1.4 Opora konkurencieschopnosti podnikov a služieb
	1.5 Posilnenie investičnej aktivity Obce Vyšný Medzev
2. Sociálna prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Priority	2.1 Partnerstvá a spolupráca
	2.2 Vzdelávanie
	2.3 Sociálne služby a zariadenia

	2.4 Trh práce
	2.5 Sociálna inklúzia
	2.6 Rómska komunita
3. Environmentálna prioritná oblasť	
Špecifický cieľ	Realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Priority	3.1 Environmentálna infraštruktúra
	3.2 Životné prostredie

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý špecifický cieľ vymedzujú jednotlivé priority - oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na špecifické ciele. Rozvojová stratégia obce Vyšný Medzev bude napĺňaná prostredníctvom 13 prioritných oblastí.

Navrhovaná rozvojová stratégia zohľadňuje riešenie najdôležitejších problémov územia, ktoré spomaľujú všestranný rozvoj obce, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nízkej kvality života miestnych obyvateľov. Pri definovaní rozvojovej stratégie sa prihliadalo na názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva, miestnych podnikateľov, predstaviteľov samosprávy a tiež miestnych záujmových združení a organizácií.

Pracovná skupina pre prípravu PHSR obce bola starostlivo vybratá z aktívnych obyvateľov obce s pomerným zastúpením podľa veku, pohlavia, ekonomickej aktivity a hlavne záujmu prispieť vlastnou aktivitou a časom k vytvoreniu budúcej rozvojovej stratégie. Všetci obyvatelia obce dostali príležitosť vyjadriť svoj názor v dotazníkovom prieskume, v ktorom dostali príležitosť pre určenie základných prioritných oblastí rozvoja a označenie konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné čo najskôr riešiť.

2.3 VÝBER A POPIS CIEĽOV STRATÉGIE

Z hľadiska uskutočniteľnosti, monitorovania a hodnotenia bol vybraný menší počet špecifických cieľov a rovnako aj menší počet priorít. Prostredníctvom definovania priorít boli určené hlavné oblasti, ktoré je potrebné v obci podporiť a rozvíjať. Je dôležité, aby miestne rozvojové ciele boli zosúladené s nadradenými programovými dokumentmi na národnej a tiež regionálnej úrovni (najmä s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Okrem toho ak obec je súčasťou miestnej akčnej skupiny (MAS) jej rozvojové ciele musia rešpektovať ciele stanovené v spoločnej stratégii CLLD (stratégia miestneho rozvoja vedená komunitou) príslušnej MAS.

2.3.1 Ciele stanovené na národnej úrovni

Základným východiskovým koncepčným dokumentom pre plánovanie regionálneho rozvoja na Slovensku je **Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky**, ktorá definuje dlhodobú víziu, vytyčuje ciele a určuje prioritné oblasti regionálneho rozvoja a vytvára základný rámec pre realizáciu regionálnej politiky SR. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov (do roku 2020 s výhľadom do roku 2030) dospieť a je definovaná takto:

„Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.“

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR je stanovený strategický cieľ:

„Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.“

Politika regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni má byť v najbližších rokoch koncentrovaná na realizáciu opatrení v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií, zvyšovania energetickej efektívnosti, využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, podpory podnikania, zlepšenia kvality životného prostredia a na zvýšenie efektívnosti fungovania a kvality výkonu verejnej správy. Presadzuje uplatňovanie princípov udržateľného rozvoja využívajúc celý pozitívny rozvojový potenciál dotknutého územia. Za udržateľný sa považuje rozvoj založený na ekonomickom raste, prednostne na efektívnom využívaní obnoviteľných zdrojov a rozvážnom využívaní neobnoviteľných prírodných zdrojov so znižovaním ich nadmernej spotreby, na rešpektovaní kultúrnych a sociálnych potrieb obyvateľstva a na ochrane životného prostredia.

Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je **Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020**, ktorá stanovuje pre Slovensko 5 základných národných priorít:

1. Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie.
2. Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest.
3. Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce.
4. Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov.

5. Moderná a profesionálna verejná správa.

Nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), ktorý stanovuje na obdobie rokov 2014 – 2020 nasledovných 11 tematických cieľov:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií.
2. Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám (IKT), zlepšenie ich využívania a kvality.
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov (MSP).
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch.
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika.
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach.
8. Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily.
9. Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii.
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

2.3.2 Ciele stanovené na regionálnej úrovni

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, ktorý spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja. Víziou Košického samosprávneho kraja je **vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja**. Základné poslanie (misia) Košického samosprávneho kraja je **intenzívna podpora tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity** v Košickom kraji.

Tabuľka č. 29 Prehľad cieľov v PHSR

Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK	
Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu

	práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín
Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv
Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3.3 Ciele stanovené na úrovni MAS

Obec Vyšný Medzev je súčasťou MAS RUDOHORIE, o. z., ktorá má vypracovanú spoločnú rozvojovú stratégiu riadenú komunitou. V rámci svojej stratégie si obyvatelia dotknutého územia MAS stanovili spoločnú víziu.

Územie MAS RUDOHORIE, o. z. pre svojich obyvateľov v budúcnosti chce ponúknuť:

- kvalitné ekologické životné prostredie,
- kvalitnú technickú infraštruktúru, kvalitné služby občianskej vybavenosti, sociálne zázemie na vysokej úrovni a množstvo príležitostí na príjemné športové a kultúrne vyžitie,
- prístup ku kvalitnej starostlivosti, výchove a vzdelávaniu,
- dostatok miestnych pracovných príležitostí,
- kvalitné fungujúce poľnohospodárstvo, lesníctvo a cestovný ruch (víkendový turizmus),
- kvalitné domáce produkty.

Tabuľka č. 30 Prehľad cieľov MAS

Prehľad cieľov Stratégie CLLD MAS RUDOHORIE	
Strategický cieľ	Skvalitniť život v území MAS pomocou dobudovania základnej infraštruktúry, využitím prírodného, kultúrneho a historického potenciálu územia a zvýšiť konkurencieschopnosť územia prostredníctvom mobilizácie ľudského potenciálu, informovania obyvateľstva, zvyšovania zamestnanosti a podpory podnikania v rôznych oblastiach.
Priorita 1: Zvyšovanie atraktivity obcí v území	
Špecifický cieľ 1.1	Do roku 2023 zlepšiť základnú verejnú infraštruktúru a služby pre všetkých obyvateľov s využitím rôznych inovatívnych prvkov a s pozitívnym dopadom na kvalitu životného prostredia.
Priorita 2: Podpora vzdelávania a informovanosti obyvateľov, komunitnej spolupráce, komunitného dialógu	
Špecifický cieľ 2.1	Do roku 2023 zvýšiť úroveň vzdelávania a informovania miestnych obyvateľov a taktiež rozvíjať komunitnú spoluprácu a komunitný dialóg v záujme motivovania marginalizovaných skupín k začleňovaniu sa do spoločnosti.
Priorita 3: Podpora rozvoja existujúcich a vzniku nových podnikateľských aktivít	
Špecifický cieľ 3.1	Do roku 2023 vytvoriť vhodné podmienky na rozvoj a podporu miestneho podnikania a služieb rôzneho charakteru v záujme zvyšovania miestnej inovatívnosti, zamestnanosti a konkurencieschopnosti územia.
Priorita 4: Efektívna činnosť MAS	
Špecifický cieľ 4.1	Zvýšiť efektívnosť činnosti MAS vrátane propagácie a sieťovania.

Zdroj: vlastné spracovanie, MAS RUDOHORIE

Tabuľka č. 31 Popis jednotlivých cieľov stratégie PHSR

Špecifický cieľ 1.	Zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky pre život miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Zdôvodnenie a popis	Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych

východiskovej situácie	obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy: - Vybavenie verejných zariadení nezodpovedá súčasným požiadavkám. - Nutnosť dochádzania za prácou. - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom a budovám. - Dopravná a technická infraštruktúra je zastaraná. - Chýbajú podporné nástroje pre rozvoj cestovného ruchu. Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to: - Efektívny a plnohodnotný hospodársky rozvoj zameraný na rozvoj a skvalitňovanie miestnej verejnej infraštruktúry, služieb, podnikateľských aktivít s dôrazom na rast zamestnanosti a rozvoj cestovného ruchu. Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného hospodárskeho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce. Skvalitňovaním života miestnych obyvateľov, miestnej infraštruktúry a rozvojom investícií, podnikania a cestovného ruchu obec prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj, ktorý sa opiera na vnútorný potenciál obce a prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti obce.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami: ➤ Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie. ➤ Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest. ➤ Moderná a profesionálna verejná správa. Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi: ➤ Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií. ➤ Zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám, zlepšenie ich využívania a kvality. ➤ Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov. ➤ Podpora udržateľnej dopravy. ➤ Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily. ➤ Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy.

Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým nasledovnými strategickými cieľmi : ➤ Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce. ➤ Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka. ➤ Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená. ➤ Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	Predmetný špecifický cieľ je v súlade so stratégiou CLLD MAS RUDOHORIE, o. z. predovšetkým s nasledovnými prioritnými oblasťami: ➤ Zvyšovanie atraktivity obcí v území. ➤ Podpora rozvoja existujúcich a vzniku nových podnikateľských aktivít. V rámci týchto oblastí je v súlade s nasledovnými špecifickými cieľmi: ➤ Do roku 2023 zlepšiť základnú verejnú infraštruktúru a služby pre všetkých obyvateľov s využitím rôznych inovatívnych prvkov a s pozitívnym dopadom na kvalitu životného prostredia. ➤ Do roku 2023 vytvoriť vhodné podmienky na rozvoj a podporu miestneho podnikania a služieb rôzneho charakteru v záujme zvyšovania miestnej inovatívnosti, zamestnanosti a konkurencieschopnosti územia.
Špecifický cieľ 2.	Podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania v obci.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy: - Odchod mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou. - Postupné starnutie obyvateľstva, zvýšená potreba sociálnych služieb. - Pokles ekonomickej aktivity, málo novovytváraných pracovných príležitostí. - Nárast radikalizmu, extrémizmu, rôznych foriem závislostí. Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to: ➤ Rozvíjať a skvalitňovať miestny ľudský potenciál so zameraním na vzdelávanie miestnych obyvateľov, ochranu ich zdravia, zabezpečenia sociálnych služieb vrátane rozvoja komunitnej spolupráce a komunitného dialógu v záujme pomoci marginalizovaným skupinám pri lepšom uplatnení sa na trhu práce. Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného sociálneho územného rozvoja čo je v súlade aj

	s predmetným špecifickým cieľom obce Rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a vzdelávania prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje zvyšovanie kvality života miestnych obyvateľov a tak sa opiera o vlastný vnútorný ľudský potenciál obce.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami: ➤ Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce. Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi: ➤ Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii. ➤ Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotné vzdelávanie.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja predovšetkým strategickými cieľmi : ➤ Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti. ➤ Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv. ➤ Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	Predmetný špecifický cieľ je v súlade so stratégiou CLLD MAS RUDOHORIE, o. z. predovšetkým s prioritnou oblasťou 2 – Podpora vzdelávania a informovanosti obyvateľov, komunitnej spolupráce, komunitného dialógu a špecifickým cieľom 2.1: Do roku 2023 zvýšiť úroveň vzdelávania a informovania miestnych obyvateľov a taktiež rozvíjať komunitnú spoluprácu a komunitný dialóg v záujme motivovania marginalizovaných skupín k začleňovaniu sa do spoločnosti.
Špecifický cieľ 3.	Realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovaniu nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Zdôvodnenie a popis východiskovej situácie	Výber tohto cieľa súvisí so stanovením kľúčových potrieb miestnych obyvateľov a zástupcov obce. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy vyplynuli ako kľúčové nasledovné problémy: - Slabé využívanie obnoviteľných zdrojov energie, alternatívnych a energeticky šetrných postupov a technológií, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu.

	- Nelegálne skládky odpadov. - Málo využívané obnoviteľné zdroje energií. - Energetická efektívnosť verejných budov je nízka. Na základe týchto problémov bola stanovená jedna zo základných potrieb obce, ktorú bude potrebné riešiť v najbližších rokoch a to: ➤ Chrániť prírodu v území a skvalitňovať miestne životné prostredie obyvateľov, zvyšovať energetickú efektívnosť, využívať obnoviteľné zdroje energie, zmierňovať nepriaznivé dopady zmeny klímy a efektívne hospodáriť s odpadmi. Táto potreba sa stala základom pre stanovenie hore uvedeného špecifického cieľa.
Zosúladenie so základným strategickým cieľom SR	Súčasťou vízie SR je skvalitňovať život všetkých jej občanov aj prostredníctvom udržateľného environmentálneho územného rozvoja čo je v súlade aj s predmetným špecifickým cieľom obce. Aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu miestneho životného prostredia, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zmierňovanie nepriaznivých dopadov zmeny klímy a efektívny systém odpadového hospodárstva prispeje aj k napĺňaniu základného strategického cieľa SR, pretože tento cieľ podporuje integrovaný a na výsledky orientovaný miestny rozvoj pri rešpektovaní princípov trvalej udržateľnosti.
Zosúladenie s cieľmi národných dokumentov	Základným programovým dokumentom pre riadenie pomoci zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ (EŠIF) je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020. Predmetný špecifický cieľ je v súlade s nasledovnými národnými prioritami: ➤ Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov. Okrem toho nadväzuje na základné koncepčné dokumenty EÚ - Európa 2020 a Spoločný strategický rámec (SSR), a je v súlade s nasledovnými tematickými cieľmi: ➤ Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch. ➤ Podpora prispôbovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika. ➤ Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov.
Zosúladenie s cieľmi samosprávneho kraja	Predmetný špecifický cieľ je v súlade aj cieľmi PHSR Košického samosprávneho kraja a je v súlade s nasledovnými jeho špecifickými cieľmi: ➤ Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry. ➤ Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd. ➤ Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie. ➤ Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov. ➤ Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva.
Zosúladenie s cieľmi MAS	Predmetný špecifický cieľ je v súlade so stratégiou CLLD MAS RUDOHORIE, o. z. predovšetkým s prioritnou oblasťou 1 - Zvyšovanie atraktivity obcí v území a špecifickým cieľom 1.1: Do roku 2023 zlepšiť základnú verejnú infraštruktúru a služby pre všetkých obyvateľov s využitím rôznych inovatívnych prvkov a s pozitívnym dopadom

	na kvalitu životného prostredia.
--	----------------------------------

Zdroj: vlastné spracovanie, MAS RUDOHORIE

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť PHSR obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, t.j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

3.1 KONKRÉTNE OPATRENIA A PROJEKTY

PHSR obce Vyšný Medzev pozostáva z hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Každá z oblastí je členená na priority, opatrenia a aktivity. V hospodárskej oblasti sa nachádza 5 priorít, v sociálnej oblasti sú 6 priority a v environmentálnej oblasti sú 2 priority. Na základe analýzy súčasného stavu základnej infraštruktúry v obci Vyšný Medzev sa dajú definovať nedostatky, ktoré zle vplyvajú na možný rozvoj a ktoré treba odstrániť. Odstránenie nedostatkov patrí k najdôležitejším faktorom pre zvýšenie kvality života v obci. Rozvoj a skvalitnenie základnej infraštruktúry obce napomôže naštartovať a rozbehnúť jej budúci rozvoj a výrazne prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce.

Po zohľadnení kľúčových potrieb obyvateľov obce a rôznych možností obce (vrátane finančných) boli stanovené nasledovné kľúčové aktivity, ktoré sa bude obec snažiť vo forme projektov v najbližších rokoch, zvlášť do roku 2022, zrealizovať a tak dosahovať postupný rozvoj obce s následným postupným skvalitňovaním života jej obyvateľov. Pri výbere aktivít (projektov) boli zohľadnené súčasné možnosti a podmienky pre podávanie projektov z fondov EÚ, rôznych národných zdrojov a taktiež možnosti vlastného spolufinancovania a tiež využívania súkromných zdrojov pre finančné zabezpečenie jednotlivých projektov.

Jednotlivé aktivity predstavujú konkrétne projekty, ktoré obec plánuje realizovať v najbližšom období. Popis jednotlivých aktivít, ich charakteristika i harmonogram realizácie je súčasťou akčného plánu PHSR, ktorý sa bude pravidelne prehodnocovať a aktualizovať. Ďalšie nové aktivity budú postupne dopisované po ich odsúhlasení obecným zastupiteľstvom. Zpracované budú v čase pravidelnej aktualizácie akčného plánu PHSR.

Tabuľka č.32 Prehľad priorít, opatrení a aktivít podľa oblastí

Hospodárska oblasť 1	
Priorita 1.1	Strategická rozvojová dokumentácia
Opatrenie 1.1.1	Územno-plánovacia dokumentácia
aktivity	- Pravidelná aktualizácia ÚPD
Opatrenie 1.1.2	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
aktivity	- vypracovanie PHSR Obce Vyšný Medzev - pravidelná aktualizácia rozvojových dokumentov - priebežná hodnotiace správy o plnení PHSR

Opatrenie 1.1.3	Projektové dokumentácie, štúdie a koncepcie
aktivity	- technické projektové dokumentácie - štúdie uskutočniteľnosti - analýzy (finančná, ekonomická, rizík) a plány - žiadosti dotácie - potvrdenia, povolenia a rozhodnutia
Priorita 1.2	Občianska a technická vybavenosť
Opatrenie 1.2.1	Kultúrna a spoločenská infraštruktúra
aktivity	- rekonštrukcia kultúrneho domu - rekonštrukcia OcÚ - rekonštrukcia a obnova kultúrnych pamiatok a pamätihodností, historických predmetov a nálezísk - zachovávanie kultúrneho dedičstva, tradičná ľudová kultúra – monografie, remeslá, izby ľudových tradícií a iné
Opatrenie 1.2.2	Šport a rekreácia
aktivity	- rekonštrukcia a modernizácia existujúcich a budovanie nových ihrísk a zariadení - budovanie odpočinkových zón - drobná architektúra - výstavba tribúny - úprava verejných priestranstiev a okolia rekreačných a športových zariadení - cyklotrasy, turistické chodníky a náučné chodníky - rekreačné využitie malých vodných plôch - úprava vodných plôch
Opatrenie 1.2.3	Rozvoj a skvalitňovanie bývania
aktivity	- nové lokality pre IBV - sociálne byty - bytové domy - náhradné ubytovanie
Opatrenie 1.2.4	Dopravná infraštruktúra
aktivity	- rekonštrukcia regionálnych prístupových komunikácií v obci - výstavba nových prepojujúcich komunikácií a premostení regionálneho významu - cesty - chodníky - mosty, lávky, rigoly - verejné osvetlenie - parkoviská - autobusové zastávky - bezpečnostné opatrenia - značenie a informačné tabule
Opatrenie 1.2.5	Informovanosť
aktivity	- internetové pripojenie - verejne prístupové body k internetu (VPBI) - internetizácia verejnej správy (samosprávy) - e-government - miestny rozhlas
Priorita 1.3	Cestovný ruch
Opatrenie 1.3.1	Propagácia a prezentácia
aktivity	- brožúry a letáky o obci - zvyšovanie povedomia o obci- zastúpenie na výstavách cestovného ruchu - workshopy, konferencie
Opatrenie 1.3.2	Oddychové zóny a cyklotrasy
aktivity	- múzeá a hámre - turistické a náučné chodníky

	- cyklistické a jazdecké trasy regionálneho významu - zriadenie vyhlídkových a oddychových miest - jednotné značenie a údržba chodníkov a cyklotrás - drobná architektúra popri cyklotrasách - revitalizácia oddychových zón
Opatrenie 1.3.3	Ubytovanie, stravovanie a atrakcie
aktivity	- budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich ubytovacích zariadení - podpora ubytovania na súkromí - budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich stravovacích zariadení - rekonštrukcia pohostinských zariadení – rast kvalitatívnej úrovne - sociálne hygienické zariadenia - revitalizácia miestnych aktivít a zaujímavostí - infraštruktúra cestovného ruchu – značenia, tabule, parkoviská
Priorita 1.4	Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb
Opatrenie 1.4.1	Podpora rozvoja miestnych služieb a ekonomiky
aktivity	- podporné programy - mikropôžičky - podnikateľské inkubátory - remeselné dvory
Opatrenie 1.4.2	Informovanosť v oblasti podnikania
aktivity	- informovanie podnikateľov o možnostiach rozvoja, finančných podporách a iných záležitostiach - databáza voľných objektov na podnikanie - inzercia a reklama v regionálnych a miestnych tlačенých médiách
Opatrenie 1.4.3	Podpora cezhraničnej spolupráce podnikateľských subjektov
aktivity	- účelové partnerstvá
Opatrenie 1.4.4	Vidiecky cestovný ruch, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
aktivity	- informovanosť o dotáciách pre poľnohospodárov - spolupráca pri rozvojových aktivitách - ochrana pôdy pred eróziou, vetrolamy, zavlažovanie, odvodňovanie - rozvoj spracovateľských kapacít (muštárne, konzervárne, pálenice) - lesné hospodárstvo - agroturizmus, poľovnícky turizmus - farmy
Priorita 1.5	Posilnenie investičnej aktivity Obce Vyšný Medzev
Opatrenie 1.5.1	Prezentácia, propagácia a rozvoj trhu práce a zamestnanosti
aktivity	- workshopy, veľtrhy - spolupráca s U.S.Steel – Centrum ekonomického rozvoja - získanie podpory KSK na investičné aktivity - obchodné misie

Sociálna oblasť 2	
Priorita 2.1	Partnerstvá a spolupráca
Opatrenie 2.1.1	Cezhraničná spolupráca
aktivity	- nadviazanie spolupráce s maďarskými obcami (komunikácia, výmena informácií, prehlásenia o partnerstve) - príprava na program cezhraničnej spolupráce SR-HU (príprava spoločných cezhraničných projektov)
Opatrenie 2.1.2	Verejno-súkromné partnerstvá
aktivity	- partnerstvá medzi obcami a súkromnými podnikateľmi - obec a mimovládne organizácie (spolupráca) - obec a živnostníci - obec a veľké priemyselné koncerny
Opatrenie 2.1.3	Účelové partnerstvá miest, obcí a regiónov

aktivity	- vytváranie partnerstiev medzi obcami v regióne, okrese, kraji a v rámci celej SR
Priorita 2.2	Sociálne služby a zariadenia
Opatrenie 2.2.1	Výstavba a rekonštrukcia budov
aktivity	- výstavba denného stacionára pre dôchodcov v obci - rekonštrukcia existujúcich sociálnych zariadení a dostavba chýbajúcich (Domov dôchodcov, kluby dôchodcov, vývarovne, ...)
Opatrenie 2.2.2	Skvalitňovanie sociálnych služieb
aktivity	- opatrovateľská služba - vývarovňa - sociálny taxík - terénny a sociálny komunitní pracovníci v obci - kluby dôchodcov
Priorita 2.3	Trh práce
Opatrenie 2.3.1	Podpora stabilizácie a rozvoja trhu práce a zamestnanosti
aktivity	- rodová rovnosť - celoživotné vzdelávanie - aktivačné práce a opatrenia - zosúladenie pracovného a rodinného života - informovanosť obyvateľstva o trhu práce, voľných miestach
Opatrenie 2.3.2	Vzdelávanie zamestnancov samosprávy
aktivity	- zabezpečenie odborného a celoživotného vzdelávania pre zamestnancov obce, obecných úradov
Priorita 2.4	Sociálna inklúzia
Opatrenie 2.4.1	Podpora podujatí a aktivít obce
aktivity	- podpora športových podujatí - podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banícky deň, fašiangy ...)
Opatrenie 2.4.2	Komunitná sociálna práca
aktivity	- sociálny pracovník v obci - komunitné centrá
Opatrenie 2.4.3	Integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva
aktivity	- podporné programy pre rast zamestnanosti znevýhodnených skupín obyvateľstva - vzdelávacie programy - praktické skúsenosti a zručnosti - vybudovanie sociálnych bytov
Priorita 2.5	Rómska komunita
Opatrenie 2.5.1	Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne Rómov
aktivity	- základné životné a hygienické návyky - starostlivosť o dieťa - rómski asistenti v školách - podpora školskej dochádzky rómskych detí - zodpovednosť k práci a rodine - život v komunite/obci
Opatrenie 2.5.2	Komunitné centrá
aktivity	- komunitní sociálni pracovníci - rómski asistenti
Opatrenie 2.5.3	Rómska kultúra a život
aktivity	- podpora a zachovanie tradičnej rómskej kultúry

Environmentálna oblasť 3	
Priorita 3.1	Environmentálna infraštruktúra
Opatrenie 3.1.1	Vodovody
aktivity	- budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich vodovodov, vodojemov a iných

	technických zariadení, súvisiacich a prísunom pitnej vody do domácností a firiem - nové vodné zdroje
Opatrenie 3.1.2	Kanalizácie
aktivity	- budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich kanalizačných sietí a prípojok a iných technických zariadení, súvisiacich s odvodom splaškových vôd z domácností a nehnuteľností a ich následným čistením - budovanie a dokončenie kanalizácií v obci
Opatrenie 3.1.3	Čističky odpadových vôd
aktivity	- vybudovanie čističky odpadových vôd a iných technických zariadení súvisiacich s prečistením splaškových vôd z domácností a nehnuteľností - rekonštrukcia pripojení kanalizácií a kanalizačných zberačov obce na čističky odpadových vôd
Opatrenie 3.1.4	Ochrana pred povodňami
aktivity	- budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich hrádzí, protipovodňovej ochrany a iných technických zariadení alebo stavebných úkonov súvisiacich s protipovodňovou ochranou
Priorita 3.2	Životné prostredie
Opatrenie 3.2.1	Ochrana a obnova krajiny, prírody, obecných parkov a zelene
aktivity	- starostlivosť o chránené územia prírody - zalesňovanie. Zazeleňovanie - úprava a revitalizácia obecných parkov a zelene
Opatrenie 3.2.2	Environmentálna výchova. Vzdelávanie a propagácia
aktivity	- environmentálna výchova a zvyšovanie povedomia o ochrane prírody a krajiny v školách a aj celom regióne - propagačné environmentálne aktivity a materiály
Opatrenie 3.2.3	Obnoviteľné zdroje energie
aktivity	- vodná energia - tepelné čerpadlá - slnečná a veterná energia - bioplynové stanice
Opatrenie 3.2.4	Odpadové hospodárstvo
aktivity	- separovaný zber odpadu - zhodnocovanie odpadov - podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov - podpora aktivít v oblasti separovaného odpadu - nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov - odstraňovanie nelegálnych skládok odpadov

Zdroj: vlastné spracovanie, obec Vyšný Medzev

Tabuľka č. 33 Súhrnný prehľad projektových zámerov

P. č.	Typ zámeru	Názov projektu	Prioritná oblasť Oblasť	Ukazovateľ výstupov	Termín realizácie	Predpoklad. náklady	Partneri
1	Investičný	Rekonštrukcia kultúrneho domu	1.2.1/rekonštrukcia kultúrneho domu		2016	300 000 €	áno/nie
2	Investičný	Oprava mostov v obci	1.2.4/mosty, lávky, rigoly		2019	2 000 000 €	áno/nie
3	Investičný	Amfiteáter	1.2.2/výstavba tribúny		2018	20 000 €	áno/nie
4	Investičný	Podpora ubytovania v obci	1.2.3/nové lokality IBV		2020	100 000 €	áno/nie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

5	Neinvestičný	Deň obce	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	10 000 €	áno/nie
6	Investičný	Rekonštrukcia obecného úradu	1.2.1/rekonštrukcia OcÚ		2019	50 000 €	áno/nie
7	Investičný	Výstavby chodníka na cintoríne	1.2.4/chodníky		2017	15 000 €	áno/nie
8	Investičný	Rekonštrukcia kamerového systému	1.2.4/bezpečnostné opatrenia		2017	25 000 €	áno/nie
9	Investičný	Dostavba sociálneho zariadenia v záhrade OÚ	2.2.1/rekonštrukcia existujúcich sociálnych zariadení a dostavba chýbajúcich (Domov dôchodcov, kluby dôchodcov, vývarovne, ...)		2019	50 000 €	áno/nie
10	Neinvestičný	Fašiangová slávnosť	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	1 000 €	áno/nie
11	Neinvestičný	Hubertovská omša	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	500 €	áno/nie
12	Neinvestičný	Kolkárske turnaje obce	2.4.1/podpora športových podujatí		každoročne	500 €	áno/nie
13	Neinvestičný	Divadelné predstavenia obecného divadla	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	100 €	áno/nie
14	Neinvestičný	Enduro motokros regionálna súťaž	2.4.1/podpora športových podujatí		každoročne	250 €	áno/nie
15	Neinvestičný	Turistické podujatia Skoba Vyšný Medzev	2.4.1/podpora športových podujatí		každoročne	250 €	áno/nie
16	Neinvestičný	Odpustová slávnosť sv. Marie Magdalény	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	100 €	áno/nie
17	Neinvestičný	Oslava SNP na Lucia Bani	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	200 €	áno/nie
18	Neinvestičný	Banický deň Lucia Baňa	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	200 €	áno/nie
19	Neinvestičný	Mikulášsky večer	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)		každoročne	100 €	áno/nie
20	Neinvestičný	Minifutbalový turnaj	2.4.1/podpora športových podujatí		každoročne	200 €	áno/nie

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

3.2 ANALÝZA UKAZOVATEĽOV STRATÉGIE

Tabuľka č.34 Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí

Typ	Názov ukazovateľa	Zdroj	Merná jednot.	Rok 2015	Rok 2020
PRIORITNÁ OBLASŤ 1 – hospodárska					
Dopady	Vyššia spokojnosť s bývaním v obci	prieskum	%	74	84
	Vyššia spokojnosť s rozvojom obce	prieskum	%	81	91
OPATRENIE 1.1.1 Územno-plánovacia dokumentácia					
Výsledky	Vypracovaný ÚPD obce	obec	počet	0	1
	Opatrenia aktualizácie ÚPD obce	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.1.2 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja					
Výsledky	Vypracované PHSR	obec	počet	0	1
	Pravidelná aktualizácia a monitorovanie rozvojových dokumentov	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.1.3 Projektové dokumentácie, štúdie a koncepcie					
Výsledky	Analýzy, potvrdenia, povolenia a žiadosti o dotácie	obec	počet	0	15
	Vypracovaná technická projektová dokumentácia	obec	počet	0	5
	Podporené štúdie dopadov na životné prostredie, uskutočniteľnosti	obec	počet	0	5
	Vypracovaný plán odpadového hospodárstva	obec	počet	0	1
OPATRENIE 1.2.1 Kultúrna a spoločenská infraštruktúra					
Výsledky	Nové/ skvalitnené/ zrekonštruované budovy (Obecný úrad, KD ...)	obec	počet	0	2
	Opatrenia podporujúce zachovávanie kultúrneho dedičstva	obec	počet	0	6
OPATRENIE 1.2.2 Šport a rekreácia					
Výsledky	Skvalitnené/nové prvky športovej a rekreačnej infraštruktúry	obec	počet	0	8
	Podporné aktivity pre rozvoj športu a športové podujatia	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.2.3 Rozvoj a skvalitňovanie bývania					
Výsledky	Opatrenia podpory skvalitňovania bývania	obec	počet	0	3
	Opatrenia zamerané na rozvoj bývania a jeho okolia	obec	počet	0	3
OPATRENIE 1.2.4 Dopravná infraštruktúra					
Výsledky	Skvalitnené/nové chodníky, cesty, mosty, lávky, ...	obec	počet	0	6
	Skvalitnené/ nové prvky komunikácií	obec	počet	0	6
	Skvalitnené/nové prvky verejnej bezpečnosti	obec	počet	0	1
OPATRENIE 1.2.5 Informovanosť					
Výsledky	Opatrenia zamerané na rozvoj informovanosti	obec	počet	0	3
	Opatrenia zamerané na pravidelnú informovanosť	obec	počet	0	15
	Vzdelávanie samosprávy v oblasti IKT	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.3.1 Propagácia a prezentácia					
Výsledok	Opatrenia podporujúce propagáciu a prezentáciu obce	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.3.2 Oddychové zóny a cyklotrasy					
Výsledky	Nové/skvalitnené cyklotrasy, značenia, informačné tabule	obec	počet	0	8
	Vybudované zariadenia vyhliadkových a oddychových miest	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.3.3 Ubytovanie, stravovanie a atrakcie					

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

Výsledky	Nové/ skvalitnené prvky infraštruktúry CR	obec	počet	0	7
	Opatrenia obnovy miestnych atraktivít	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.4.1 Podpora rozvoja miestnych služieb a ekonomiky					
Výsledky	Opatrenia na podporu existujúcich podnikateľov	obec	počet	0	2
	Podpora zakladania nových podnikateľských subjektov	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.4.2 Informovanosť v oblasti podnikania					
Výsledok	Podporné služby pre podnikateľov	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.4.3 Podpora cezhraničnej spolupráce podnikateľských subjektov					
Výsledok	Účelové partnerstvá	obec	počet	0	5
OPATRENIE 1.4.4 Vidiecky cestovný ruch, poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo					
Výsledky	Opatrenia na podporu a skvalitňovanie poľnohospodárskej výroby a spracovania produktov	obec	počet	0	5
	Opatrenia diverzifikácie poľnohospodárstva	obec	počet	0	3
	Opatrenia na podporu rozvoja foriem poľnohospodárstva a cestovného ruchu	obec	počet	0	2
OPATRENIE 1.5.1 Prezentácia, propagácia a rozvoj trhu práce a zamestnanosti					
Výsledky	Skvalitnené/nové materiály o obci	obec	počet	0	3
	Opatrenia na podporu získania spolupráce	obec	počet	0	2
PRIORITNÁ OBLASŤ 2 - sociálna					
Dopady	Nárast spokojnosti miestnych obyvateľov so sociálnymi opatreniami a službami v obci	prieskum	%	0	25
	Rozvoj partnerskej spolupráce	obec	počet	0	10
	Nárast opatrení podpory sociálnej inklúzie	obec	počet	0	10
OPATRENIE 2.1.1 Cezhraničná spolupráca					
Výsledok	Opatrenia na podporu spolupráce s maďarskými obcami	obec	počet	0	5
OPATRENIE 2.1.2 Verejno – súkromné partnerstvá					
Výsledok	Rozšírené partnerstvá medzi obcou a MVO, podnikateľmi, inými obcami	obec	počet	0	15
OPATRENIE 2.1.3 Účelové partnerstvá miest, obcí a regiónov					
Výsledok	Opatrenia na podporu rozvoja partnerstiev medzi obcami v regióne , okrese, kraji a celej SR	obec	počet	0	15
OPATRENIE 2.2.1 Výstavba a rekonštrukcia budov					
Výsledky	Zrekonštruované priestory pre sociálne zariadenia	obec	počet	0	3
	Denný stacionár v obci	obec	počet	0	1
OPATRENIE 2.2.2 Skvalitnenie sociálnych služieb					
Výsledok	Opatrenia skvalitňujúce sociálnu úroveň v obci	obec	počet	0	5
OPATRENIE 2.3.1 Podpora stabilizácie a rozvoj trhu práce a zamestnanosti					
Výsledok	Opatrenia podporujúce rozvoj trhu práce a zamestnanosti	obec	počet	0	7
OPATRENIE 2.3.2 Vzdelávanie zamestnancov samosprávy					
Výsledok	Celoživotné vzdelávacie programy	obec	počet	0	5
OPATRENIE 2.4.1 Podpora podujatí a aktivít obce					
Výsledok	Opatrenia podporujúce športové podujatia a aktivity obce	obec	počet	0	15
PATRENIE 2.4.2 Komunitná sociálna práca					
Výsledok	Opatrenia na podporu rozvoja komunitnej sociálnej práce	obec	počet	0	2
OPATRENIE 2.4.3 Integrácia znevýhodnených skupín obyvateľstva					
Výsledky	Podporné programy pre podporu zamestnanosti	obec	počet	0	4

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

	znevýhodnených skupín obyvateľstva				
	Nové/ skvalitnené sociálne byty v obci	obec	počet	0	1
OPATRENIE 2.5.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne Rómov					
Výsledky	Opatrenia na podporu základných hygienických návykov Rómskych občanov	obec	počet	0	3
	Opatrenia na podporu pracovných návykov	obec	počet	0	1
OPATRENIE 2.5.2 Komunitné centrá					
Výsledok	Opatrenia podporujúce komunitnú aktivitu Rómskych obyvateľov	obec	počet	0	3
OPATRENIE 2.5.3 Rómska kultúra a život					
Výsledok	Opatrenia podporujúce zachovanie tradičnú rómsku kultúru	obec	počet	0	4
PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – environmentálna					
Dopady	Skvalitnené a nové prvky environmentálnej infraštruktúry	obec	počet	0	13
	Zvýšený počet opatrení zameraných na ochranu prírody a životného prostredia	obec	počet	0	13
OPATRENIE 3.1.1 Vodovody					
Výsledok	Nové/skvalitnené vodné zdroje	obec	počet	0	1
OPATRENIE 3.1.2 Kanalizácie					
Výsledky	Nové/skvalitnené prvky/časti kanalizačnej siete	obec	počet	0	3
	Nová ČOV	obec	počet	0	1
OPATRENIE 3.1.3 Čističky odpadových vôd					
Výsledok	Nové/skvalitnené prvky ČOV	obec	počet	0	2
	Prepojené ČOV s kanalizáciou	obec	počet	0	2
OPATRENIE 3.1.4 Ochrana pred povodňami					
Výsledky	Protipovodňové opatrenia a úprava vodných tokov	obec	počet	0	2
	Evakuačné, protipovodňové plány	obec	počet	0	2
OPATRENIE 3.2.1 Ochrana a obnova krajiny, prírody					
Výsledky	Upravené a obnovené verejné priestranstvá	obec	počet	0	2
	Opatrenia na ochranu prírody a krajiny	obec	počet	0	2
OPATRENIE 3.2.2 Environmentálna výchova. Vzdelávanie a propagácia					
Výsledok	Opatrenia zamerané na zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva	obec	počet	0	3
OPATRENIE 3.2.3 Obnoviteľné zdroje energie					
Výsledok	Opatrenia zamerané na zvyšovanie využívania obnoviteľných zdrojov energie	obec	počet	0	6

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

4.1 POSTUP REALIZÁCIE PHSR

Realizačná časť PHSR je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Stanovuje rozdelenie zodpovedností za realizáciu jednotlivých častí PHSR a popis samotných priebežných postupov, ktoré budú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu rozvojovej stratégie obce.

Dôležitou súčasťou realizácie PHSR bude zabezpečenie komunikačných a informačných aktivít vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám obyvateľstva obce. Celkovú úspešnosť realizácie PHSR a postupné napĺňanie stanovených cieľov spojené s prípadnými zmenami v stratégii alebo aktualizáciami bude zabezpečovať systém monitorovania a hodnotenia. Vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych rozvojových projektov bude súčasťou akčných plánov stratégie. U projektov financovaných zo zdrojov Európskej únie je fixne predpísaný systém ich monitorovania. Ostatné opatrenia a projekty, ktoré nebudú financované z európskej pomoci budú monitorované cestou vyhodnotenia plnenia akčného plánu za príslušný kalendárny rok.

4.1.1 Postup realizácie PHSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce bude, postupne počas obdobia jej platnosti do roku 2022, zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

- Dopĺňanie PHSR (v zmysle platnej metodiky PHSR a jej aktualizácií),
- Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHSR),
- Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi),
- Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSR,
- Aktualizácia plánov a stratégie PHSR.

Tabuľka č. 35

Oblasť	Popis/Zdôvodnenie
Dopĺňanie PHSR	V zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHSR

	priebežne alebo hneď ako budú požadované informácie alebo údaje k dispozícii.
Príprava projektov	V zmysle platnej metodiky je dôležité realizáciu predovšetkým väčších investičných projektov starostlivo naplánovať a pripraviť. Dôležitý je výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).
Realizácia projektov	Jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle s akčnými plánmi a v súlade so stratégiou PHSR. V prípade viacdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod.
Monitorovanie a hodnotenie	Postupné plnenie PHSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude potrebné prehodnotiť nové úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHSR. Okrem toho obec každoročne do 31. mája povinne vypracuje správu o plnení PHSR, ktorú odovzdá na samosprávny kraj.
Aktualizácia plánov a stratégie	Počas jednotlivých rokov realizácie PHSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky. K termínu aktualizácie PHSR je potrebné vypracovať hodnotenie stavu projektovej pripravenosti (ex-ante).

Zdroj: vlastné spracovanie

Jednotlivé základné oblasti realizácie PHSR budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka č. 36

Dopĺňanie PHSR		
Názov aktivity	Popis realizácie	Formulár
Evidencia a karty mimovládnych organizácií	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych mimovládnych organizácií (MVO) – spolky, zväzy, združenia a pod. (formálneho i neformálneho charakteru).	Predpísaný metodikou na vypracovanie PHSR: - karta MVO - evidencia MVO
Evidencia a karty podnikateľských subjektov	Postupný zber údajov, evidencia a zakladanie kariet miestnych podnikateľských osôb alebo subjektov, ktoré majú sídlo, prevádzku alebo vykonávajú činnosť na území obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - karta právnickej osoby - evidencia podnikateľov
Dohody o partnerstvách	Oslovenie miestnych organizácií a podnikateľov s ponukou na vytvorenie partnerstva pri realizácii PHSR.	Metodikou PHSR odporúčaný vzor dohody o partnerstve
Doplnenie chýbajúcich častí resp. tabuliek	Zber údajov a ich doplnenie do tabuliek príp. doplnenie nových informácií, ktoré boli zistené resp. schválené už po termíne spracovania hlavného dokumentu PHSR.	V súlade s metodikou na vypracovanie PHSR príp. úprava alebo zjednodušenie v záujme zrozumiteľnosti.
Kritériá hodnotenia	Návrh hodnotiacich kritérií pre hodnotenie	Návrh a doplnenie formuláru

PHSR	plnenia PHSR pre každoročné posudzovanie a monitorovanie plnenia akčného plánu, opatrení a cieľov stratégie PHSR.	predpísaného metodikou: - kritériá hodnotenia PHSR
Hodnotiace tabuľky pre výber projektov	Výber hodnotených oblastí a príprava hodnotiacich tabuliek pre každú vybranú oblasť v súlade s metodikou PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklady hodnotiacich tabuliek
Príprava projektov PHSR		
Hodnotenie a výber projektov	Postupné hodnotenie navrhovaných projektov podľa navrhnutých hodnotiacich tabuliek (prioritný významu a pripravenosť).	Prideľovanie bodov za každý projekt v rámci hodnotiacich tabuliek a vyhodnotenie.
Výnosovo nákladová analýza projektu	Finančné prehodnotenie navrhovaných projektov – zhodnotenie nákladov a prínosov/výnosov projektu.	Predpísaný metodikou PHSR: - výnosovo nákladová analýza
Formulár na prípravu projektov	Každý dôležitý alebo finančne náročnejší projekt zahrnutý v akčnom pláne by mal mať vypracovaný formulár na prípravu projektu).	Predpísaný metodikou PHSR: - formulár na prípravu projektov
Výberové konania	Realizácia postupu výberu dodávateľa v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, miestnymi všeobecne záväznými nariadeniami alebo pokynmi poskytovateľa dotácie.	V súlade s platnými predpismi realizované samostatne alebo odborne spôsobilými osobami.
Technická príprava projektu	Príprava technickej projektovej dokumentácie – štúdie, projekty, posudky, vyjadrenia, povolenia a pod. v súlade s platnou legislatívou SR a EÚ.	Realizované odborne resp. príslušnými útvarmi alebo inštitúciami.
Príprava žiadostí o NFP	V prípade projektov uchádzajúcich sa o dotačnú pomoc vypracovanie žiadosti o poskytnutie dotácie vrátane projektového spisu a príslušných povinných príloh.	Predpísané formuláre žiadostí, projektov a príloh príslušným poskytovateľom dotácie.
Realizácia projektov PHSR		
Realizácia aktivít projektu	Praktická realizácia konkrétnych aktivít jednotlivých investičných i neinvestičných projektov. Archivácia dokumentácie spojenej s realizáciou projektu - stavebný denník, prezenčné listiny, zápisy zo stretnutí, foto, video a pod.	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. stavebný dozor), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Propagácia projektu	Propagácia aktivít a výstupov projektu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, komunikačným plánom alebo podmienkami poskytovateľa dotácie príp. partnerov projektu – príprava a archivácia materiálov (články, tabule, oznamy, foto, video, plagáty, letáky a pod.).	Vlastné spracovanie alebo využitie odborne spôsobilých osôb (napr. mediálne spoločnosti), partnerov projektu alebo miestnych zamestnancov.
Administratíva projektu	Organizácia a plánovanie realizácie aktivít projektov, finančné vyúčtovanie, monitoring realizácie a dopadov projektu. Archivácia a spracovanie sprievodnej dokumentácie projektu – žiadosti o platby, monitorovacie správy a pod.	Vlastné spracovanie alebo pri dotáciách využitie odborného poradenstva pri spracovaní predpísaných formulárov a správ vrátane príloh.
Monitorovanie a hodnotenie PHSR		
Záznam z monitorovania	Záznam realizovaný min. 1 x za rok týkajúci sa spracovania komplexného prehľadu postupného plnenia jednotlivých opatrení stratégie prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít / projektov akčného plánu PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - príklad záznamu z monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Monitorovacia správa	Zber údajov a vyplnenie monitorovacej správy	Predpísaný metodikou PHSR:

	min. 1 x za rok, prehľad pripomienok k akčnému plánu, komunikácia s verejnosťou, spracovanie pripomienok a návrhov aktualizácií jednotlivých častí PHSR.	- monitorovacia správa - + zoznam pripomienok - + návrhy zmien v PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu plnenia ukazovateľov	Súčasťou každoročného procesu monitorovania PHSR je aj hodnotenie stavu plnenia merateľných ukazovateľov PHSR vrátane návrhov na ich aktualizáciu.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie PHSR	Hodnotenie plnenia PHSR – obec každoročne vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení do 31. marca za predchádzajúci rok.	Predpísané metodikou PHSR: - kritériá hodnotenia PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Správa o plnení PHSR	Obec má povinnosť každoročne do 31. mája zaslať na samosprávny kraj správu o plnení PHSR.	V súlade s metodikou PHSR a pokynmi samosprávneho kraja.
Aktualizácia plánov a stratégie PHSR		
Akčný plán PHSR	Každoročná aktualizácia akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky s priamym prepojením na rozpočet obce. Aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok.	Predpísaný metodikou PHSR: - akčný plán PHSR + pripomienky úradu, poslancov a verejnosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Plán hodnotenia a monitorovania PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania PHSR v súlade s aktualizáciou platnej legislatívy, metodiky, dokumentov obce, štatistických údajov alebo pripomienok a návrhov úradu.	Predpísaný metodikou PHSR: - plán hodnotenia a monitorovania Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Komunikačný plán PHSR	Každoročná aktualizácia komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a možností obce.	Predpísaný metodikou PHSR: - komunikačný plán PHSR Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR	Prehodnotenie a aktualizácia merateľných ukazovateľov opatrení alebo cieľov na základe predloženia návrhov na ich aktualizáciu vyplývajúcich z prehodnotenia stavu plnenia ukazovateľov.	Predpísaný metodikou PHSR: - zoznam ukazovateľov + návrhy na zmeny Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Hodnotenie stavu projektovej pripravenosti	V prípade celkovej aktualizácie PHSR (obvykle každé 3 – 4 roky) je potrebné vykonať ex-ante hodnotenie – stav projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR.	Predpísaný metodikou PHSR: - ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri.
Vyhodnotenie dotazníkových prieskumov	V prípade realizácie verejných prieskumov spojených s aktualizáciou PHSR alebo len ako zisťovanie spätnej väzby od verejnosti v súlade s komunikačným plánom.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - návrh dotazníka - vyhodnotenie prieskumu
Záznamy z verejných prerokovaní	V prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej s aktualizáciou cieľov a opatrení stratégie ich nový návrh bude verejne prerokovaný.	Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - záznam zo stretnutia

Aktualizácia PHSR	Spracovanie aktualizovanej verzie celého dokumentu PHSR vrátane príloh a jeho následné schválenie obecným zastupiteľstvom.	+ prezenčná listina, foto Vlastné spracovanie, externí poradcovia alebo partneri. - aktualizovaný dokument PHSR
-------------------	--	---

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1.2 Spolupráca s partnermi

Obec Vyšný Medzev už počas prípravy PHSR využívala rôzne formy partnerskej spolupráce. V rámci prípravy stratégie bolo vynaložené úsilie na vytvorenie viacsektorovej spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Partnerská spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie. Partnerská spolupráca pokračovala aj pri príprave programovej a realizačnej časti PHSR obce. Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHSR. Konkrétne úlohy jednotlivých partnerov a oblasti spolupráce sú súčasťou podpísaných vzájomných partnerských dohôd. Vzájomná spolupráca bude zameraná predovšetkým na:

- **poznatkovú spoluprácu** – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHSR, realizácia samostatných aktivít / projektov v rámci akčného plánu PHSR a pod.;
- **finančnú spoluprácu** – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;
- **materiálnu a pracovnú spoluprácu** – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít / projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHSR a pod.;
- **mediálnu spoluprácu** – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod.

4.1.3 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Za realizáciu PHSR, jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie je zodpovedná obec predovšetkým prostredníctvom jej základných orgánov - osoby starostu obce a obecného zastupiteľstva. Starosta obce pôsobiaci ako štatutárny orgán obce a zároveň ako najvyšší výkonný orgán prostredníctvom svojho výkonného orgánu – obecného úradu bude zabezpečovať základné inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR.

Jednotlivé konkrétne úlohy môžu byť delegované na jednotlivé útvary / oddelenia úradu obce prípadne môžu byť konkrétnymi úlohami poverené konkrétne osoby – zamestnanci úradu, volení zástupcovia obce prípadne zástupcovia orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom (poradné, iniciatívne alebo kontrolné orgány) alebo zástupcovia rozpočtových a príspevkových organizácií obce. Na základe špecifikovania úloh partnerskej spolupráce ukotvanej v rámci partnerskej dohody môžu byť konkrétnymi úlohami poverení aj zástupcovia alebo konkrétne osoby partnerov obce.

Poverenie k realizácii konkrétnej úlohy bude realizované písomnou formou starostom obce prípadne vedúcim útvaru alebo oddelenia úradu alebo príspevkovej a rozpočtovej organizácie obce. V prípade partnerskej spolupráce bude starostom poverený partner na základe partnerskej dohody. Zodpovednosť za realizáciu a správnosť spracovania pridelených úloh nesie konkrétna poverená osoba, vedúci príslušného oddelenia / útvaru úradu obce, vedúci pracovník príspevkovej a rozpočtovej organizácie alebo zástupca partnera podpisujúci partnerskú dohodu. Celkovú zodpovednosť za všetky rozdelené úlohy však nesie starosta obce.

Pridelovanie úloh a zodpovedností zabezpečuje predovšetkým starosta obce a zároveň zabezpečuje priebežnú kontrolu plnenia interného harmonogramu úloh. Starosta priebežne informuje obecné zastupiteľstvo o inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia úloh realizácie PHSR, plnení a dodržiavaní predpísaných termínov a harmonogramu realizácie PHSR.

Pri realizácii konkrétnych projektov obec bude využívať aj služby odborne spôsobilých alebo poverených osôb – odborníkov, v závislosti od zamerania jednotlivých projektov. Podľa potreby bude obec pri realizácii projektov spolupracovať s externými spoločnosťami (verejné obstarávanie, externý manažment, projektové práce, stavebné práce, stavebný dozor a pod.).

4.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHSR

PHSR je koncipovaný ako otvorený dokument, ktorý budú môcť občania priebežne pripomienkovať. Pripomienky občanov sa budú zhromažďovať priebežne a vyhodnocovať raz

ročne. V prípade potreby sa pripomienky občanov zapracujú do revízie PHSR, ktorá sa bude robiť raz do roka pred začiatkom prípravy rozpočtu obce na nasledujúci rok.

Systém monitorovania a hodnotenia PHSR je rozpracovaný do jednotlivých aktivít a podrobne popísaný v časti „Postup realizácie PHSR“. Pozostávať bude z nasledovných krokov:

- priebežný zber, spracovanie a vyhodnotenie (raz do roka) pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii a plneniu PHSR obce (zvyčajne do leta pred začatím príprav rozpočtu na ďalší rok);
- zhodnotenie plnenia akčného plánu PHSR, samospráva vyhodnotí výstupy, výsledky a dopady realizovaných aktivít za predchádzajúci rok (zvyčajne každý rok do 31. marca);
- zhodnotenie stavu plnenia ukazovateľov, na základe zhodnotenia plnenia akčného plánu samospráva každoročne (do 31. marca) vyhodnotí plnenie plánovaných ukazovateľov a v prípade potreby vypracuje návrh na ich úpravu;
- spracovanie monitorovacej správy za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie záznamu z monitorovania za predchádzajúci rok v súlade s predpísaným formulárom a aktuálne platnou metodikou pre spracovanie PHSR (zvyčajne do 31. mája);
- spracovanie a kompletizácia správy o plnení PHSR, ktorú má samospráva povinne zaslať každý rok do 31. mája na príslušný samosprávny kraj.

Na základe zistených a vyhodnotených údajov samospráva navrhne pravidelnú aktualizáciu vybraných plánov, formulárov alebo príloh PHSR. Predovšetkým sa budú pravidelne každý rok aktualizovať nasledovné časti PHSR:

- akčný plán PHSR s výhľadom na ďalšie 2 roky - samospráva vypracuje návrh akčného plánu na nasledujúci rok, ktorý má byť priamo prepojený na budúcoročný rozpočet obce (aktualizácia akčného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);
- komunikačný plán PHSR – samospráva vypracuje návrh aktualizácie komunikačného plánu v súlade s komunikačnou stratégiou PHSR v závislosti od potrieb a finančných možností obce (aktualizácia komunikačného plánu má byť realizovaná pred prípravou rozpočtu obce na ďalší rok);

- merateľné ukazovatele - v prípade vypracovania návrhu na aktualizáciu ukazovateľov (vyplývajúcu z procesu monitorovania a hodnotenia) samospráva spracuje aktualizáciu základného formuláru merateľných ukazovateľov vrátane ich úprav aj v iných častiach PHSR (realizačná a finančná časť PHSR).

V prípade zásadných zmien v platnej legislatíve príp. zmien v metodike pre spracovanie PHSR alebo na základe podstatných zmien (napr. v štatistických údajoch, strategických dokumentoch obce a pod.) alebo pripomienok zásadného charakteru od miestnych aktérov v území samosprávy by mala byť realizovaná celková revízia a aktualizácia PHSR obce. V tomto prípade bude potrebné realizovať nasledovné kroky:

- aktualizácia plánu hodnotenia a monitorovania - samospráva na základe aktuálnych skutočností prehodnotí a aktualizuje plán hodnotenia PHSR;
- hodnotenie stavu projektovej pripravenosti - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR vykoná ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti k termínu aktualizácie PHSR;
- vyhodnotenie dotazníkových prieskumov - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR osloví verejnosť (napr. dotazníkovým prieskumom) a vyhodnotí jeho výsledky, ktoré zapracuje do aktualizácie stratégie PHSR;
- záznamy z verejných prerokovaní - samospráva v prípade celkovej aktualizácie PHSR spojenej aj so zmenou cieľov a stratégie PHSR vykoná verejné prerokovanie nového návrhu stratégie PHSR;
- spracovanie aktualizovanej verzie PHSR - samospráva zabezpečí nové aktualizované spracovanie dokumentu PHSR vrátane príloh a zabezpečí jeho schválenie miestnym zastupiteľstvom.

4.2.1 Plán hodnotenia a monitorovania

Tabuľka č. 37

Plán priebežných hodnotení PHSR do roku 2020		
Forma hodnotenia	Termín hodnotenia	Dôvod hodnotenia
Operatívne hodnotenie	do leta 2016	Spracovanie a vyhodnotenie prípadných pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2016	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2017 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie

		do rozpočtu obce na rok 2017.
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2017	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2017	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2017	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2017	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2018 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2018.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2017	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2018	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2018	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2018	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2018	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2019 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2019.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2018	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2018	Prehodnotenie potreby alebo nutnosti hodnotenia strategickej časti PHSR (napr. v prípade zásadných zmien legislatívy, spoločenskej potreby, neplnenia nastavených ukazovateľov alebo cieľov stratégie a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2019	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.

	do 31. mája 2019	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2019	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2019	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2020 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2020.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2019	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Operatívne hodnotenie	do 31. marca 2020	Každoročné zhodnotenie plnenia akčného plánu za minulý rok a stavu plnenia ukazovateľov.
	do 31. mája 2020	Každoročné spracovanie monitorovacej správy, záznamu z monitorovania a správy o plnení PHSR.
	do leta 2020	Spracovanie a vyhodnotenie pripomienok úradu, poslancov, partnerov a verejnosti k realizácii PHSR.
	do 30. septembra 2020	Vypracovanie návrhu akčného plánu PHSR a komunikačného plánu PHSR na rok 2021 a vypracovanie návrhu položiek na zapracovanie do rozpočtu obce na rok 2021.
Tematické hodnotenie	do konca roka 2020	Aktualizácia merateľných ukazovateľov PHSR v prípade ak bol vypracovaný návrh na ich aktualizáciu.
		Iná tematická potreba identifikovaná ako problémová s okamžitou nutnosťou vykonania príslušných zmien v stratégii (napr. plán hodnotenia a monitorovania, prílohy PHSR a pod.).
Mimoriadne hodnotenie	K stanovenému termínu	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu a pod.
	K termínu aktualizácie PHSR alebo spracovania nového PHSR	Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti v prípade celkovej aktualizácie PHSR alebo začatia príprav pre vypracovanie nového PHSR pre nové programovacie obdobie.

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHSR

4.3.1 Východisková situácia

Popis východiskovej situácie predstavuje základ efektívneho nastavenia miestnych informačných a komunikačných aktivít pre PHSR obce. Na základe analýzy aktuálneho stavu informovanosti miestnych obyvateľov a doteraz využívaných komunikačných nástrojov je možné vyhodnotiť súčasný stav, zdefinovať potreby pre obdobie platnosti PHSR a navrhnúť účinné spôsoby budúcej realizácie komunikačnej stratégie.

Na základe dotazníkového prieskumu realizovaného v rámci prípravy PHSR boli oslovení miestni obyvatelia aj v oblasti vyjadrenia spokojnosti s bývaním v obci, zhodnotením miestneho rozvoja za posledných 5 rokov a najčastejšieho spôsobu čerpania informácií o obci. Prevažná časť obyvateľstva vyjadrila spokojnosť s bývaním v obci (74% je spokojných a 25% je čiastočne spokojných). Nespokojnosť vyjadrilo iba 1% miestneho obyvateľstva. Doterajší rozvoj obce pozitívne vníma 81% miestnych obyvateľov. Avšak 4% obyvateľov doterajší rozvoj vníma negatívne a 15% nevedelo zaujať konkrétne stanovisko k otázke. Tieto fakty je potrebné zohľadniť pri navrhovaní komunikačnej stratégie obce. Informácie o obci obyvatelia získavajú predovšetkým od priateľov (34%), prostredníctvom úradnej tabule (30%), cez miestny rozhlas (20%) a cez internet (14%). Len (2%) obyvateľstva získava informácie čítaním miestnych novín.

Zhodnotenie východiskovej situácie je možné prehľadne popísať prostredníctvom komunikačnej SWOT analýzy. Komunikačná SWOT analýza hodnotí silné a slabé stránky v rámci interného prostredia a príležitosti a hrozby z pohľadu externého prostredia. Analýza SWOT je spracovaná pre oblasť komunikácie a informovania o obci a jej rozvoji.

Tabuľka č. 38

	Užitočné pre dosiahnutie cieľov	Škodlivé pre dosiahnutie cieľov
Vnútročné prostredie	Silné stránky	Slabé stránky
	- spokojnosť s bývaním v obci, - pozitívny postoj obyvateľov, - aktívna webová stránka obce, - funkčný miestny rozhlas, - záujem obyvateľstva o rozvoj, - neformálne diskusie o obci, - miestne združenia, spolky a MVO, - dobré partnerské vzťahy s MVO, - obec je členom MAS Rudohorie.	- obmedzené finančné zdroje obce, - obmedzené personálne zabezpečenie, - obmedzený prístup k internetu, - zastarané vybavenie IKT, - chýbajúci systémový prístup zameraný na informovanosť a komunikáciu - nízka aktivizácia miestnych podnikateľov – záujem o spoluprácu, - slabá spolupráca s mladými ľuďmi a znevýhodnenými skupinami.
Vonkajšie prostredie	Príležitosti	Ohrozenia
	- spolupráca v regióne - komunitou riadený rozvoj v regióne Rudohorie - príprava stratégie CLLD pre MAS,	- zhoršenie ekonomickej situácie v SR alebo na východe SR - vynútené zmeny v politike EÚ (migrácia obyvateľstva, ekonomická

	• komunikačné kampane k fondom EÚ, • externé organizácie zamerané na regionálny rozvoj - poradenstvo, • národné resp. regionálne informačné centrá - semináre, dokumenty, letáky, ... • nové elektronické formy komunikácie.	- a finančná kríza, obmedzenie fondov EÚ a pod.), • vysoká byrokracia a netransparentnosť pri schvaľovaní a realizácii projektov, • zmeny verejnej mienky plynúce z fám a dezinformácií
--	--	---

Zdroje: vlastné spracovanie

4.3.2 Ciele komunikačnej stratégie

Cieľom komunikačnej stratégie obce pre obdobie realizácie PHSR do roku 2022 je vytvoriť systémový základ pre oslovenie, informovanie a vzájomnú výmenu informácií s miestnymi obyvateľmi. Zámerom je nadviazať na doteraz využívané komunikačné nástroje a zároveň prehĺbiť komunikáciu s konkrétnymi vybranými cieľovými skupinami v obci.

Na základe východiskovej situácie a s ohľadom na strategický cieľ PHSR vyplývajú pre obec nasledovné ciele komunikačnej stratégie:

- Efektívna komunikácia o možnostiach čerpania dotácií a podpory smerom k špecifickým cieľovým skupinám.
- Zaistenie publicity PHSR s dôrazom na zrozumiteľnosť, kvalitu a dostupnosť informácií.
- Zvýšiť povedomie o výhodách partnerskej spolupráce pri realizácii rozvojových aktivít.
- Motivovať cieľové skupiny k aktívnej komunikácii a podávania spätnej väzby k aktivitám obce.
- Využívať moderné a inovatívne formy cieleného oslovenia a komunikácie vybraných cieľových skupín obyvateľstva (podnikatelia, mladí ľudia, znevýhodnení obyvatelia, seniori a pod.).

4.3.3 Cieľové skupiny

Cieľové skupiny pre realizáciu rozvojových aktivít PHSR je možné rozdeliť nasledovne:

- spoločné cieľové skupiny – skupina vnímaná a oslovená ako celok a
- špecifické cieľové skupiny – skupiny obyvateľov so spoločnými záujmami, potrebami, problémami, ktorí si vyžadujú osobitné formy oslovenia a spôsoby komunikácie.

Spoločné cieľové skupiny:

- obyvatelia obce,
- subjekty zapojené do realizácie PHSR,
- verejné a regionálne inštitúcie,
- masmédiá,

- potenciálni prijímatelia dotácií a podpory z fondov EÚ.

Špecifické cieľové skupiny:

- mladí ľudia žijúci v obci,
- miestni seniori,
- znevýhodnené skupiny obyvateľov,
- podnikatelia,
- mimovládne organizácie, spolky a záujmové združenia.

4.3.4 Komunikačná stratégia PHSR

Komunikačná stratégia vychádza z princípu, že komunikácia je neoddeliteľnou súčasťou efektívneho budúceho rozvoja obce realizovaného prostredníctvom PHSR. Príspeje k vytváraniu partnerstiev za účelom dosahovania všeobecného prospechu z investovaných zdrojov prostredníctvom rôzne orientovaných projektov. Príspeje k zvyšovaniu počtu podávaných projektov nielen zo strany samosprávy ale aj zo strany zainteresovaných špecifických skupín obyvateľstva. Podporí sa zlučovanie rôznych zdrojov za účelom dosiahnutia spoločného prospechu pre obec. Zvýši sa všeobecná informovanosť o dianí v obci. Zvýši sa efektivita realizácie projektov v obci a napĺňanie cieľov PHSR.

Samotná komunikačná stratégia by mala vychádzať z cieľov PHSR a obsahovať konkrétne opatrenia v oblasti informovania a komunikácie. Komunikačná stratégia PHSR vychádza z nasledovných všeobecných princípov komunikácie:

- flexibilita komunikácie – prístup aktuálnych informácií,
- kontinuita komunikácie – pravidelnosť v informovaní a
- dostupnosť komunikácie – rôznorodosť využívaných nástrojov.

Komunikačná stratégia je vyjadrením spôsobu, akým bude obec zabezpečovať informovanosť a komunikáciu počas obdobia realizácie PHSR do roku 2022.

4.3.5 Prípravná fáza PHSR

Aby mala samospráva pri realizácii svojich rozvojových projektov podporu miestnej verejnosti je dôležité zapájať miestne obyvateľstvo už do prípravy PHSR. Zároveň by mala byť verejnosť priebežne informovaná o postupe prípravy a spracovania rozvojovej stratégie a mala by mať možnosť aktívne vstupovať do procesu prípravy dokumentu.

V prvej fáze bolo potrebné zabezpečiť základnú informovanosť predstaviteľov samosprávy spojenú so zmenou platnej legislatívy týkajúcej sa regionálneho rozvoja na národnej úrovni. Zmeny sa týkali novelizácie zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. platné od roku 2015. Okrem toho bola v roku 2015 vypracovaná nová metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC, ktorá má za cieľ zjednotiť proces spracovávania PHSR na miestnej i regionálnej úrovni. Nová metodika priniesla so sebou množstvo nových analýz, prehľadov, metód a postupov spracovania, ktoré si vyžadovali samostatné odborné prístupy a vysvetlenia za účelom nastavenia konkrétnych postupov realizácie prípravy stratégie a spracovania samotného dokumentu PHSR. Predstavitelia samosprávy sa zúčastňovali na doplňujúcich seminároch informujúcich o aktuálnych zmenách v postupoch a ich konkrétnom uplatnení. Následne bolo potrebné zabezpečiť internú komunikáciu a informovať miestnych poslancov a pracovníkov obecného úradu. Za účelom odborného poradenstva a výmeny aktuálnych informácií boli realizované stretnutia zástupcov miestnej samosprávy s externými poradenskými organizáciami príp. inštitúciami poskytujúcimi poradenstvo pri podpore regionálneho rozvoja. Stretnutia prebiehali pri partnerskej spolupráci obcí regionálneho združenia miest a obcí Rudohorie v záujme zabezpečenia jednotného pochopenia metodických postupov a nastavenia jednotného systému vypracovania PHSR konkrétnych obcí.

Na základe novej metodiky na vypracovanie PHSR bolo dôležité prehĺbiť medzisektorovú spoluprácu medzi miestnym verejným a súkromným sektorom vrátane zapojenia verejnosti, miestnych organizácií, záujmových združení a spolkov. To si vyžadovalo osobitný prístup pri oslovení, aktivizácii, informovaní a zapojení všetkých dotknutých aktérov do spolupráce. Využitie boli predovšetkým nasledovné metódy informovania a zapájania do spolupráce:

- **stretnutia** – formálne, neformálne alebo pracovné stretnutia starosta – zamestnanci úradu, starosta – poslanci, starosta – miestne osobnosti (lídri) miestnych záujmových skupín, starosta - starostovia okolitých obcí, starosta – odborné poradenské skupiny, stretnutia pracovných skupín a riadiaceho tímu pre prípravu PHSR;
- **rozhovory a prieskumy** – príprava a realizácia dotazníkového prieskumu pre verejnosť;
- **odborné poradenstvo** – využívanie odborných poradenských služieb, zriadenie miestnej poradenskej a pracovnej skupiny pre prípravu PHSR;
- **využitie existujúcich médií** – informovanie prostredníctvom miestnych novín, rozhlasu, informačnej úradnej tabule, WEB stránky a rôznych spôsobov elektronickej komunikácie.

4.3.6 Realizačná fáza PHSR

Jej cieľom je počas jednotlivých rokov obdobia realizácie PHSR informovať o rozvojovej stratégii obce verejnosť, nadväzovať a udržiavať partnerské vzťahy a medzisektorovú spoluprácu v obci, informovať a motivovať špecializované cieľové skupiny k podávaniu projektov, podávať správy o plnení PHSR, pravidelne vyhodnocovať a aktualizovať vybrané časti PHSR.

Počas realizačnej fázy PHSR bude informovanie a komunikácia zabezpečená na základe nasledovných opatrení:

1. Informovanosť a medializácia;
2. Komunikácia s partnermi;
3. Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami;
4. Hodnotenie a aktualizácia PHSR.

Jednotlivé opatrenia budú realizované prostredníctvom nasledovných aktivít:

Tabuľka č. 39

Opatrenie	Aktivity	Rok realizácie
Prípravná fáza	- Informovanie a spolupráca s partnermi pre PHSR - Informovanie o postupe prác spracovania PHSR - Zverejňovanie pracovných verzií PHSR - Verejné prerokovanie vybraných častí PHSR - Zverejnenie finálnej verzie PHSR (po zapracovaní pripomienok).	2015 - 2016
Realizačná fáza Informovanosť a medializácia	- Informačná kampaň po schválení PHSR - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - sociálne siete, - tlačené materiály, - informovanie na verejných podujatiach.	2016
	- Informovanie partnerov a verejných inštitúcií o platnom PHSR (združenie obcí, MAS, VÚC a pod.) - listy, - tlačené materiály, - digitálne médiá (CD, USB), - WEB stránka.	2016
	- Pravidelné informovanie o aktivitách, realizovaných projektoch a aktualitách ohľadom PHSR - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - sociálne siete, - formálne a neformálne stretnutia s verejnosťou, - tlačené materiály, - pracovné stretnutia, - informovanie na verejných podujatiach.	2016 – 2022
	- Pravidelná propagácia PHSR a realizovaných	2016 – 2022

	- projektov v obci - miestne a regionálne médiá (noviny, televízia, rozhlas, internet), - digitálne médiá (foto, video, DVD, CD, USB, aplikácie PC/mobil/tablet), - propagačné materiály (letáky, brožúry, plagáty, banery), - propagačné podujatia (výstavy a expozície, konferencie, semináre, exkurzie a pod.)	
	- Pravidelné prieskumy verejnej mienky, názorov a celkového vnímania rozvoja obce verejnosťou - dotazníkové prieskumy pre širokú verejnosť, - prieskumy verejnej mienky, - verejné stretnutia.	2016 – 2022
	- Záverečná informačná a propagačná kampaň - WEB stránka obce, - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - sociálne siete, - tlačéné materiály, - informovanie na verejných podujatiach.	2020 - 2022
Realizačná fáza Komunikácia s partnermi	- Oslovenie existujúcich a nových partnerov - listy, - informačná tabuľa, - návštevy, - motivačné stretnutia. - Spolupráca s partnermi (príprava a realizácia spoločných projektov, spoločných aktivít a podujatí) - dohody o partnerstve a spolupráci, - elektronická komunikácia, - pracovné stretnutia, - odborné poradné alebo pracovné skupiny, - vzdelávacie odborné semináre, programy. - Pravidelná komunikácia a informovanie partnerov - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas, - elektronická komunikácia, - listy a tlačéné materiály, - výstavy a exkurzie, - osobné a verejné stretnutia.	2016 - 2022
Realizačná fáza Komunikácia so špecializovanými cieľovými skupinami	- Oslovenie zástupcov miestnych komunít a záujmových skupín resp. ich neformálnych lídrov - miestne noviny a rozhlas, - úradná informačná tabuľa, - elektronická komunikácia a sociálne siete, - tlačéné materiály, - verejné stretnutia a podujatia. - Spolupráca s dotknutými špecializovanými skupinami - pracovné stretnutia, - miestne poradné alebo pracovné skupiny, - verejné stretnutia a návštevy, - dotazníkové prieskumy. - Informovanie a vzdelávanie špecializovaných skupín - úradná informačná tabuľa, - miestne noviny a rozhlas,	2016 - 2022

	- elektronická komunikácia a sociálne siete, - listy a tlačené materiály, - výstavy a exkurzie, - vzdelávacie odborné semináre, programy a konferencie.	
Realizačná fáza Hodnotenie a aktualizácia PHSR	- Vypracovanie a archivácia sprievodnej dokumentácie priebežného monitorovania, hodnotenia a postupnej realizácie PHSR - príprava ročnej správy o plnení PHSR, - ročné komunikačné plány, - monitoring a aktualizácia akčných plánov, - nové dohody o partnerstvách, - záznamy z rokovaní pracovných a poradných skupín, - plánovacie formuláre prieskumov, - evidencia a karty podnikateľských subjektov, - evidencia a karty MVO/združení/spolkov, - stav projektovej pripravenosti, - hodnotiace tabuľky pre výber projektov, - formuláre na prípravu projektov, - nákladovo výnosové analýzy projektov a - záznamy z prerokovaní aktualizácií PHSR (komisie, verejnosť).	2016 – 2022

Zdroj: vlastné spracovanie

4.3.7 Komunikačné plány PHSR

Miestna samospráva si na základe komunikačnej stratégie na každý rok realizácie PHSR navrhne konkrétne komunikačné a informačné aktivity (projekty), ktoré budú spracované do ročných komunikačných plánov.

Komunikačné plány budú zahŕňať:

- analýzu realizovaných informačných a komunikačných aktivít pre jednotlivé cieľové skupiny na základe stanovených opatrení a vyhodnotenie ich úspešnosti,
- návrh a vyhodnotenie relevantných ukazovateľov výstupov a výsledkov vrátane stanovenia cieľových ukazovateľov na daný rok,
- časový harmonogram uskutočnenia plánovaných aktivít,
- detailnejšie rozpracovanie konkrétnych aktivít na 12 mesiacov v danom roku,
- návrh finančného zabezpečenia na jednotlivé aktivity plánované v danom roku,
- predbežné finančné alokácie na ďalšie roky,
- osoby zodpovedné za prípravu a realizáciu jednotlivých komunikačných aktivít a
- osoby zodpovedné za vypracovanie záznamov a archiváciu sprievodnej dokumentácie (prezenčné listiny, zápisy, fotodokumentácia a pod.) z jednotlivých komunikačných alebo informačných aktivít.

Ročné komunikačné plány budú vypracované na základe vzorového formuláru, ktorý je v súlade s platnou metodikou na vypracovanie PHSR. Vzorový formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR (v súlade s aktuálne platnou metodikou – verzia 2.0) tvorí prílohu PHSR.

4.4 AKČNÝ PLÁN S HARMONOGRAMOM

Tabuľka č.40 Akčný plán

Akčný plán						
P. č.	Názov projektu	Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1	Rekonštrukcia kultúrneho domu	1.2.1/rekonštrukcia kultúrneho domu	2016	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
2	Oprava mostov v obci	1.2.4/mosty, lávky, rigoly	2019	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
3	Amfiteáter	1.2.2/výstavba tribúny	2018	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
4	Podpora ubytovania v obci	1.2.3/nové lokality IBV	2020	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
5	Deň obce	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
6	Rekonštrukcia obecného úradu	1.2.1/rekonštrukcia OcÚ	2019	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
7	Výstavby chodníka na cintoríne	1.2.4/chodníky	2017	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
8	Rekonštrukcia kamerového systému	1.2.4/bezpečnostné opatrenia	2017	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
9	Dostavba sociálneho zariadenia v záhrade OÚ	2.2.1/rekonštrukcia existujúcich sociálnych zariadení a dostavba chýbajúcich (Domov dôchodcov, kluby dôchodcov, vývarovne, ...)	2019	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
10	Fašiangová slávnosť	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy + súkromné dary	
11	Hubertovská omša	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
12	Kolkárske turnaje obce	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
13	Divadelné predstavenia obecného divadla	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
14	Enduro motokros regionálna súťaž	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy + MK SR	
15	Turistické podujatia Skoba Vyšný Medzev	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta,	Obec + euro fondy	

				zastupiteľstvo		
16	Odpustová slávnosť sv Marie Magdalény	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
17	Oslava SNP na Lucia Bani	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
18	Banický deň Lucia Baňa	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
19	Mikulášsky večer	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
20	Minifutbalový turnaj	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

5. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť PHSR obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

5.1 FINANČNÝ PLÁN PHSR

Sumarizácia je celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej platnosti schváleného PHSR.

Tabuľka č.41 Formulár F1 – Indikatívny rozpočet – sumarizácia

	Rok							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Spolu
I. Hospodárska oblasť	300 000	40 000	20 000	2 050 000	-	-	-	2 410 000 €
II. Sociálna oblasť	13 400	13 400	13 400	63 400	113 400	13 400	13 400	243 800 €
III. Environmentálna oblasť	-	-	-	-	-	-	-	- €

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

5.2 FINANČNÝ RÁMEC PHSR

Tabuľka č.42 Formulár F2 - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce

v €										
Č. opatrenia*	Názov projektu	Klasifikácia stavieb	Hlavný ukazovateľ výsledku,	Termín realizácie	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje
							Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom		
					a=b+e+f	b=c+d	c	d	e	f
I. Hospodárska politika										
1.2.4	Výstavby chodníka na cintoríne			2017	15 000 €	14 250	2 850	11 400	750	0
1.2.1	Rekonštrukcia Kultúrneho domu			2016	300 000 €	285 000	57 000	228 000	15 000	0
1.2.1	Rekonštrukcia Obecného úradu			2019	50 000 €	47 500	9 500	38 000	2 500	0
1.2.4	Oprava mostov v obci			2019	2 000 000 €	1 900 000	380 000	1 520 000	100 000	0
1.2.2	Amfiteáter			2018	20 000 €	19 000	3 800	15 200	1 000	0
1.2.4	Rekonštrukcia kamerového systému			2017	25 000 €	23 750	4 750	19 000	1 250	0

II. Sociálna politika										
1.2.3	Podpora ubytovania v obci			2020	100 000 €	95 000	19 000	76 000	5 000	0
2.2.1	Dostavba sociálneho zariadenia v záhrade OÚ			2019	50 000 €	47 500	9 500	38 000	2 500	0
2.4.1	Deň obce			každoročne	10 000 €	9 500	0	0	500	0
2.4.1	Fašiangová slávnosť			každoročne	1 000 €	0	0	0	1 000	0
2.4.1	Hubertovská omša			každoročne	500 €	0	0	0	500	0
2.4.1	Odpustová slávnosť sv. Márie Magdalény			každoročne	100 €	0	0	0	100	0
2.4.1	Divadelné predstavenia obecného divadla			každoročne	100 €	0	0	0	100	0
2.4.1	Oslava SNP na Lucia Bani			každoročne	200 €	0	0	0	200	0
2.4.1	Turistické podujatia Skoba Vyšný Medzev			každoročne	250 €	0	0	0	250	0
2.4.1	Banický deň Lucia Baňa			každoročne	200 €	0	0	0	200	0
2.4.1	Mikulášsky večer			každoročne	100 €	0	0	0	100	0
2.4.1	Minifutbalový turnaj			každoročne	200 €	0	0	0	200	0
2.4.1	Kolkárske turnaje obce			každoročne	500 €	0	0	0	500	0
2.4.1	Enduro motokros regionálna súťaž			každoročne	250 €	0	0	0	250	0
III. Environmentálna politika										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkom					2 573 500 €	2 441 500	486 400	1 945 600	131 900	0

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

ZÁVER

PHSR obce Vyšný Medzev je spracovaný na obdobie 7 rokov, teda na obdobie 2016 – 2022. Dokument je spracovaný v súlade s novelizáciou zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2015. Pri spracovaní dokumentu bola zohľadnená odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VÚC (verzia 2.0) spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev spolu s Územným plánom obce Vyšný Medzev vytvárajú základ pre všestranný a udržateľný rozvoj obce v najbližšom období. Vychádza z konkrétnych podmienok riešeného územia a aktuálnych potrieb miestnych obyvateľov, podnikateľov a rôznych záujmových skupín pôsobiach v obci. Dokument bol spracovávaný a pripomienkovaný za aktívnej účasti zástupcov obce, členov pracovných skupín, miestnych obyvateľov a partnerov. Zapojená bola aj miestna verejnosť, ktorá mohla vyjadriť svoje názory prostredníctvom dotazníkového prieskumu, účasťou na zasadnutiach pracovných skupín a postupným pripomienkovaním jednotlivých častí dokumentu po ich spracovaní. Spoločné viac sektorové stretnutia boli dôležité predovšetkým pri spracovaní nasledovných častí dokumentu:

- Analýza SWOT
- Problémová analýza
- Stanovenie základných potrieb územia
- Vízia a strategický cieľ územia
- Špecifické ciele a priority stratégie
- Opatrenia a aktivity stratégie.

Takto spoločne navrhnutý rámec budúceho rozvoja predstavuje záruku, že PHSR obce je skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť konkrétne budúce výsledky zamerané na rast životnej úrovne miestnych obyvateľov.

Koordinácia prípravy, odborné poradenstvo a výsledné spracovanie jednotlivých častí dokumentu bolo zabezpečené externou organizáciou, ktorá zabezpečovala odborný dohľad a garanciu dodržiavania predpísaných postupov v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja a odporúčanej metodiky na vypracovanie PHSR. Spracované jednotlivé časti dokumentu boli priebežne pripomienkované členmi pracovných skupín, zástupcami obce, partnermi a nakoniec bol celý dokument v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Keďže sa jedná o dokument miestneho významu nie je potrebné (v zmysle metodiky na vypracovanie PHSR, verzia 2.0, str. 62) zabezpečiť posudzovanie jeho vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (SEA).

Schválenie PHSR v súlade s legislatívou je posledným krokom jeho prípravy, ale prvým krokom jeho realizácie v nasledujúcom období.

Všetky práva, predovšetkým autorské právo tohto dokumentu sú chránené autorským zákonom. Všetky práva sú vyhradené, najmä právo na kopírovanie, distribúciu a preklad. Žiadna časť nesmie byť akoukoľvek formou (tlačou, fotokópiou, elektronickým alebo iným spôsobom) bez predchádzajúceho písomného súhlasu organizácie Centrum regionálneho rozvoja Košického kraja, n. o. reprodukováaná alebo s použitím elektronického off-line systémov ukladaná do pamäti, spracovávaná či šírená.

Pod'akovanie

Starostovi obce Vyšný Medzev za aktívnu spoluprácu, vynaložené úsilie pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev a za podnetné informácie, ktoré výrazne prispeli k spracovaniu .

Všetkým pracovným skupinám a poslancom za mimoriadny čas venovaný riešeniu problematiky spojenej so spracovávaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev.

Obec touto cestou d'akuje aj rôznym inštitúciám (ŠÚSR, ÚPSVaR a iné), ktoré svojimi údajmi pomohli vyplniť časti PHSR.

PRÍLOHY

Príloha č. 1 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Základný riadiaci tím

Funkcia v riadiacom tíme	Meno člena základného tímu	Funkcia v pracovnom zaradení
garant PHSR	Ing. Róbert Nálepka	starosta
člen	Ing. Jana Herchlová	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	Ing. František Revický	poslanec obecného zastupiteľstva
člen	Janka Černová	zástupca súkromného sektora
člen	Ing. Gerhard Ballasch	zástupca neziskového sektora
člen	Ing. Viera Mihoková	zástupca externej firmy spolupracujúcej pri príprave PHSR

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Pracovná skupina č. 1 – hospodárska

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Ing. Adriana Jenisová	lesníctvo
koordinátor	Ing. Roman Leško	architekt – statik
metodik	Bc. Michaela Jamnická	sociálna práca

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Pracovná skupina č. 2 – sociálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Bc. Michaela Jamnická	referent sociálnej práce
koordinátor	Natália Horvátová	zástupca MRK
metodik	Ing. Gabriela Lešková	práca s deťmi

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Pracovná skupina č. 3 – environmentálna

Funkcia v pracovnej skupine	Meno člena pracovnej skupiny	Funkcia v pracovnom zaradení
gestor skupiny	Ing. Evžen Stüber	ochrana životného prostredia
koordinátor	Ing. Jana Herchlová	pestovná činnosť – ochrana lesa
metodik	Ing. Jozef Kurucz	baníctvo

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Príloha č. 2 Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Použitá literatúra:

1. Metodika na vypracovanie PHSR (verzia 2.0, február 2015)
2. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev do roku 2013
4. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001
5. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Zdroje informácií:

1. Obec Vyšný Medzev (www.vysnymedzev.sk)
2. Štatistický úrad SR (www.statistics.sk)
3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Príloha č. 3 Zoznam skratiek použitých v PHSR

PHSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

PO – programovacie obdobie

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

SODB – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

ÚPSVaR SR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

EÚ – Európska únia

ŠR – štátny rozpočet

EŠIF – európske štrukturálne investičné fondy

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

Príloha č.4 Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

v tis. EUR																		
č.	Názov investície - projektu (obec, okres)	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Rozšírenie farmy (Gobl a Pohm) aj na kataster Vyšného Medzeva	1.2.2 Príprava pozemkov pre výrobu	1271 - Nebytové poľnohospodárske budovy	2010		50,00	40,00	2010	50,00	0,00			0,00					50,00
				2010														
2	Oprava fasády a interiéru kostola sv. Márie Magdalény	2.3.1 Rekonštrukcia kostola sv. Márie Magdalény	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	2013		43,00	43,00	2013	43,00	43,00	10,00		33,00					???
				2013														
3	Chov oviec v obci Vyšný Medzev (súkromné zdroje)	2.3.1 Chov oviec, salaš		2014		2,00	0,00	2014	2,00	0,00			0,00					2,00
				2014														
4	Výstavba multifunkčného ihriska	2.3.1 Multifunkčné ihrisko na nádvorí kultúrneho domu	2411 - Športové ihriská	2013		43,29	43,29	2013	43,29	43,29	8,66		2,16			32,45		
				2013														
5	Úprava verejného priestranstva	2.3.3 Obnova centrálnej zóny obce, námestie, park, exteriérové múzeum baniectva a hámorníctva	2112 - Miestne komunikácie	2014		17,97	17,97	2014	17,97	17,97	3,59		0,90			13,48		
				2014														
6	Areál oddychu (súkromné zdroje)	2.3.3 Areál oddychu Hummell	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby							0,00			0,00					

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

7	Miestne komunikácie 1.etapa	2.3.5 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a odvodňovacích rigolov, výstavba lávok	2112 - Miestne komunikácie	2010		452,12	452,12	2011	452,12	452,12	90,42		22,61			339,09			
				2010															
8	Rekonštrukcia ciest 2.etapa	2.3.5 Rekonštrukcia miestnych komunikácií, výstavba chodníkov a odvodňovacích rigolov, výstavba lávok	2112 - Miestne komunikácie	2014		207,32	207,32	2014	207,32	207,32			207,32						
				2014															
9	Prilákane a udržanie mladých rodín (príprava stavebných pozemkov)	2.3.4 Príprava stavebných pozemkov IBV		2008		6,64	0,00	2008	6,64	6,64			6,64						
				2008															
10	Vytvorenie priestorov pre spolkovú činnosť	2.3.6 Obecná knižnica s internetovou kaviarňou	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	2012		3,00	2,80	2012	3,00	3,00			3,00						
				2012															
11	Zachovanie tradičných remesiel - predaj medu, syra z dvora (súkromné zdroje)	5.1.1, 2.3.1 Tvorivé dielne		2012				2012		0,00			0,00						
				2012															

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Príloha č. 5 Evidencia podnikateľských subjektov

Číslo	Názov PO/sídlo:	Počet zamestnancov (rok)
1	Obečný podnik lesov a služieb s. r. o., HSNP 152, Vyšný Medzev, 044 25	7
2	Bednár Marián, Klimkovičova 24, Košice, 040 01	0-1
3	VHJ Náradie, s. r. o., Miroslavská 23, Medzev, 044 25	5-9
4	AGRO-MOLD a. s., Rožňavská 21, Moldava nad Bodvou, 045 01	50-99
5	LACE s. r. o., Hrdinov SNP 126/86, Vyšný Medzev, 044 25	0
6	Penzión Sokol s. r. o., Hrdinov SNP 104/64, Vyšný Medzev, 044 25	0
7	KOLKÁREŇ, Hrdinov SNP 204/164, Vyšný Medzev, 044 25	0-2
8	MINI MART, HSNP 204/164, Vyšný Medzev, 044 25	1
9	Nálepka s. r. o., Banická 1, Vyšný Medzev, 044 25	3-4

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Číslo :	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
1	Obečný podnik lesov a služieb s. r. o.	PO	36209953	2020042156
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Hrdinov SNP 152, Vyšný Medzev, 044 25			Hrdinov SNP 152, Vyšný Medzev, 044 25	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
veľkoobchod a maloobchod s drevom, poskytovanie dopravných služieb formou nepravidelnej a neverejnej osobnej cestnej dopravy nákladnej cestnej dopravy			7	
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Ing. Adriana Jenisová			Ing. Evžen Štuber	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Hrdinov SNP 152, Vyšný Medzev, 044 25		0902 923 200	e.stuber@lesyvm.sk	www.lesyvm.sk

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
2	Bednár Marián	FO	10791116	1020637519
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Klimkovičova 24, Košice, 040 01			Banická č. 1, Vyšný Medzev, 044 25	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Revízie a opravy výťahov				0-1
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
súkromný podnikateľ: Marián Bednár			Marián Bednár	
Kontakty				

adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:
Klimkovičova 24, Košice, 040 01	055 / 644 09 46	marian_bednar@post.sk	

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
3	VHJ Náradie, s. r. o.	PO	44859899	2022877054
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Miroslavská 23, Medzev, 044 25			Banícka č. 1, Vyšný Medzev, 044 25	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
výroba jednoduchých drevárskych výrobkov, zostavovanie stolárskych dielcov alebo súčastí z dreva do finálnych produktov a ich údržba, výroba jednoduchých výrobkov z kovu, opracovanie kovu jednoduchým spôsobom, kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod), sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, sprostredkovateľská činnosť v oblasti výroby				5-9
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Herbert Jalč, Vladimír Jalč			Herbert Jalč	
Kontakty				
adresa:	telefón:	e-mail:	webová stránka:	
Miroslavská 23, Medzev, 044 25	0907 925 710	vhj-naradie@centrum.sk		

Číslo :	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
4	AGRO-MOLD a. s.	PO	31712738	2020496764
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Rožňavská 21, Moldava nad Bodvou, 045 01			Hospodársky dvor Vyšný Medzev	
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Poľnohospodárska výroba – rastlinná, živočíšna				50-99
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
predseda: Ing. Peter Hudák ml.			Ing. Peter Hudák ml.	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Rožňavská 21, Moldava nad Bodvou, 045 01		055/460 35 28	agromold@orangemail.s k	

Číslo	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
--------------	------------------------	----------------------	-------------	-------------

:				
5	LACE s. r. o.	PO	47580283	2023972489
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Hrdinov SNP 126/86, Vyšný Medzev, 044 25				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci				0
Konateľ/ia:			Kontaktná osoba/y:	
Ladislav Cehelnik			Ladislav Cehelnik	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Hrdinov SNP 126/86, Vyšný Medzev, 044 25		0905 225 078	lacealfa@gmail.com	www.lace.sk

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
6	Penzión Sokol s. r. o.	PO	36804487	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Hrdinov SNP č. 104/64, Vyšný Medzev, 044 25				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Turistické a iné krátkodobé ubytovanie				0-1
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
Jana Černová			Jana Černová	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Hrdinov SNP č. 104/64, Vyšný Medzev, 044 25		0910 982 332		www.sokol.nl

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
7	KOLKÁREŇ	FO	41872282	
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Hrdinov SNP 204/164, Vyšný Medzev, 044 25				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Služby pohostinstiev				0-2
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
súkromný podnikateľ: Valentín Palačík			Valentín Palačík	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Štóska 219, Medzev, 044 25		0902 223 540		

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
8	MINI MART	FO	45411824	1073336462
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Hrdinov NP 204/164, Vyšný Medzev, 044 25				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
predaj potravín				0-1
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
súkromný podnikateľ: Marcel Tatranský			Marcel Tatranský	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Banícka 15/35, Vyšný Medzev, 044 25				

Číslo:	Názov subjektu:	Právna forma:	IČO:	DIČ:
9	Nálepka s. r. o.	PO	50026364	2120150549
Sídlo:			Prevádzkareň/Prevádzkarne:	
Banícka 1, Vyšný Medzev, 044 25				
Predmet činnosti:				Počet zamestnancov:
Nákladná cestná doprava				3- 4
Konateľ/lia:			Kontaktná osoba/y:	
súkromný podnikateľ: Mgr. Zuzana Nálepková			Ing. Róbert Nálepka	
Kontakty				
adresa:		telefón:	e-mail:	webová stránka:
Hrdinov SNP 155/115, Vyšný Medzev, 044 25		0907 906 788		

Príloha č. 6 Formulár na prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č.							
Názov projektu							
Grant							
Kontaktná osoba garanta							
Partneri garanta (spolupráca s)							
Začatie a ukončenie projektu (od do)							
Stav projektu pred realizáciou							
Cieľ projektu							
Výstupy							
Užívatelia							
Indikátory monitoringu							
Zmluvné podmienky							
Riziká							
Poznámky							
Realizácia projektu							
Fáza/míľnik		Súčinnosť iného odboru alebo subjektu			Termín (mesiac/rok)		
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	Z toho verejné zdroje				Z toho súkromné zdroje
			EÚ	ŠR	VÚC	obec	
Spolu							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Príloha č. 7 Formulár komunikačného plánu pre fázu realizácie PHSR

P.č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.							
2.							
3.							

Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0

Príloha č. 8 Akčný plán na rok 2016 s výhľadom na roky 2017 a 2018

Akčný plán s výhľadom na roky 2016, 2017, 2018						
P. č.	Názov projektu	Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
1	Rekonštrukcia kultúrneho domu	1.2.1/rekonštrukcia kultúrneho domu	2016	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
2	Amfiteáter	1.2.2/výstavba tribúny	2018	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
3	Deň obce	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
4	Výstavby chodníka na cintoríne	1.2.4/chodníky	2017	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
5	Rekonštrukcia kamerového systému	1.2.4/bezpečnostné opatrenia	2017	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
6	Fašiangová slávnosť	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy + súkromné dary	
7	Hubertovská omša	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
8	Kolkárske turnaje obce	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
9	Divadelné predstavenia obecného divadla	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
10	Enduro motokros regionálna súťaž	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy + MK SR	
11	Turistické podujatia Skoba Vyšný Medzev	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
12	Odpustová slávnosť sv Marie Magdalény	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
13	Oslava SNP na Lucia Bani	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
14	Banický deň Lucia Baňa	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	

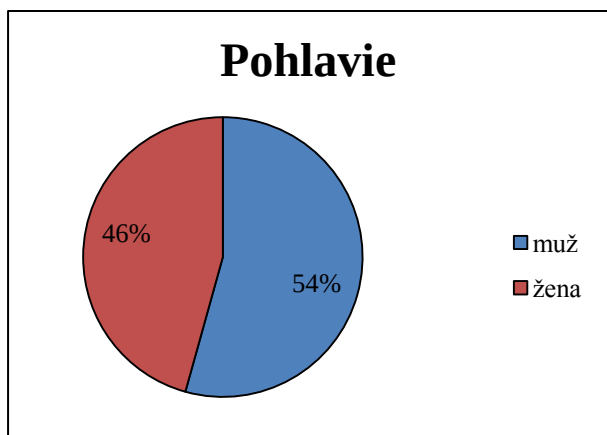
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Vyšný Medzev na roky 2016 - 2022

15	Mikulášsky večer	2.4.1/podpora aktivít obce (deň obce, oslava SNP, banický deň, fašiangy ...)	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	
16	Minifutbalový turnaj	2.4.1/podpora športových podujatí	každoročne	starosta, zastupiteľstvo	Obec + euro fondy	

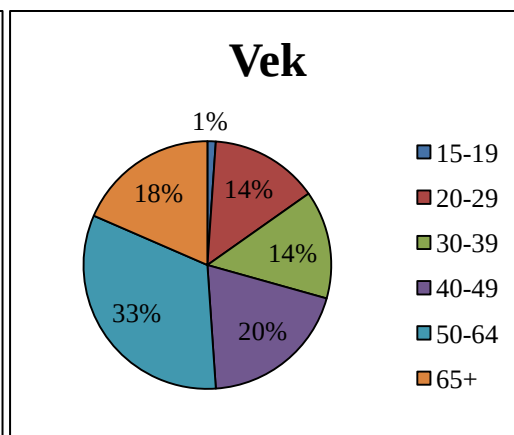
Zdroj: Metodika na vypracovanie PHSR, verzia 2.0; obec Vyšný Medzev

Príloha č. 9 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

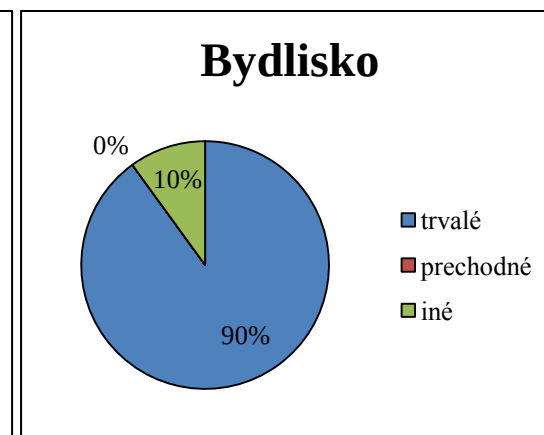
Dotazníkového prieskumu v obci Vyšný Medzev sa zúčastnili predovšetkým občania s trvalým bydliskom v obci, 46% respondentov tvorili ženy a 54% muži, občania rôzneho veku, vzdelania a ekonomickej aktivity. Zúčastnení respondenti by najviac uvítali rozvoj v oblasti občianskej vybavenosti a sociálnych služieb, zlepšenia technickej infraštruktúry a rozvoja cestovného ruchu. Bližšie výsledky dotazníkového prieskumu sú graficky zobrazené v nasledovných grafoch.

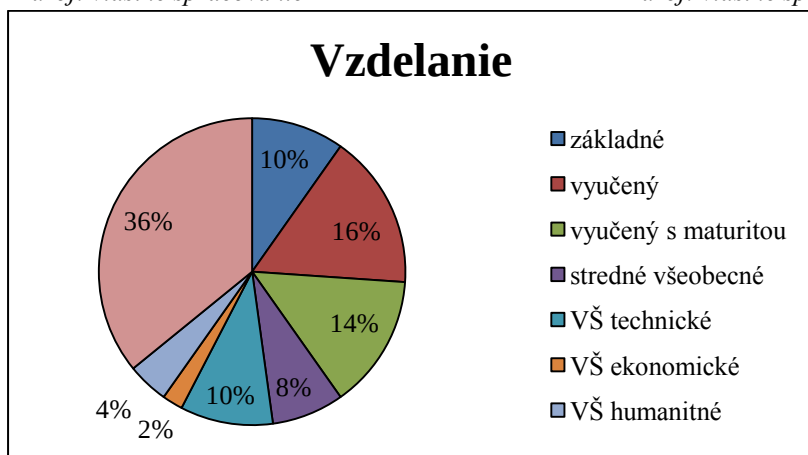
Zdroj: vlastné spracovanie

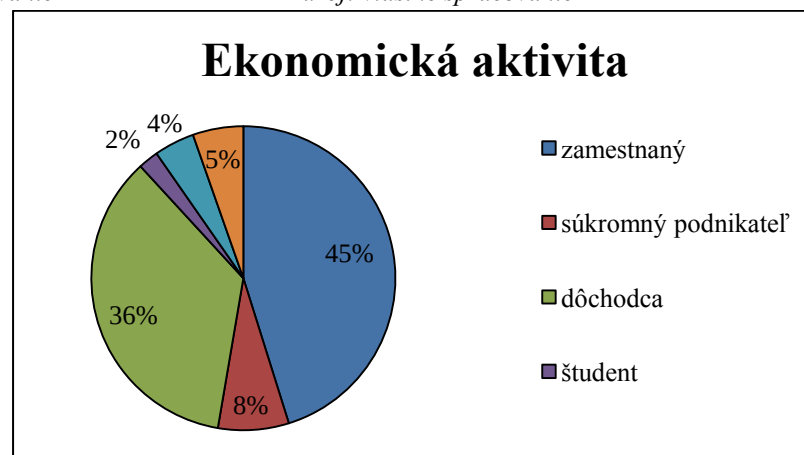
Zdroj: vlastné spracovanie

Zdroj: vlastné spracovanie

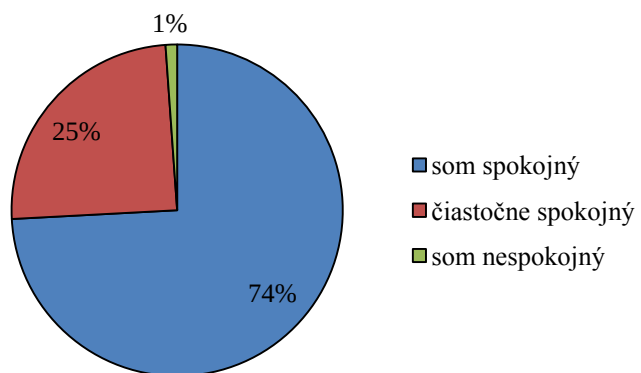

Zdroj: vlastné spracovanie

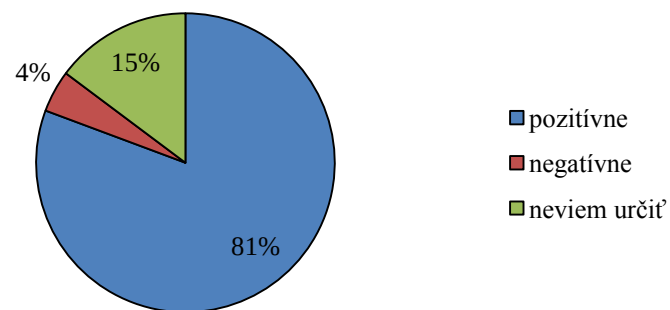
Zdroj: vlastné spracovanie

Spokojnosť s bývaním

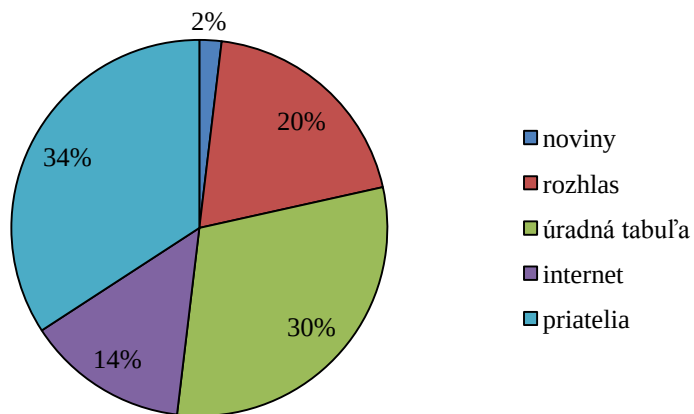
Zdroj: vlastné spracovanie

Hodnotenie rozvoja za posledných 5 rokov

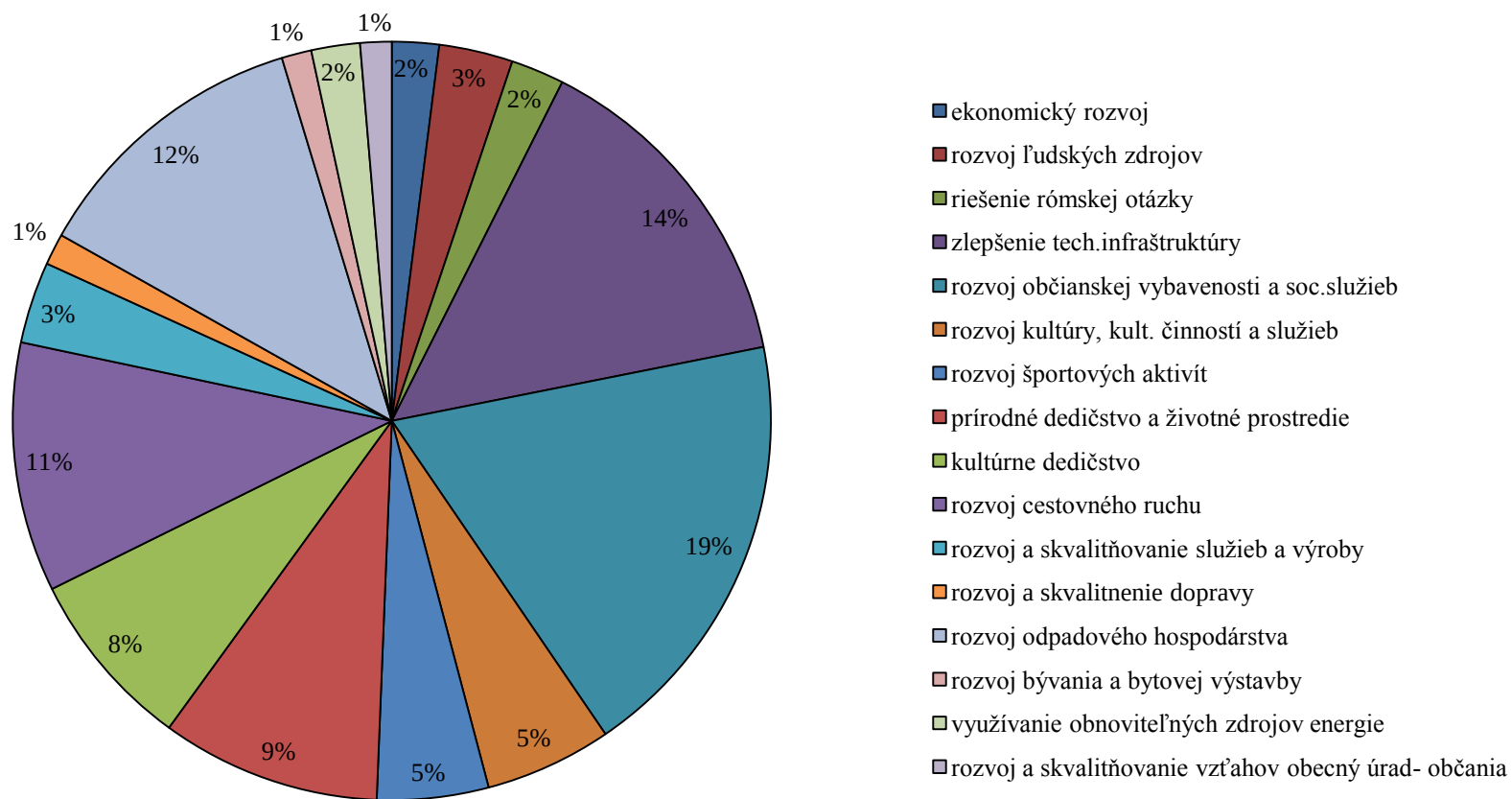
Zdroj: vlastné spracovanie

Čerpanie informácií o obci

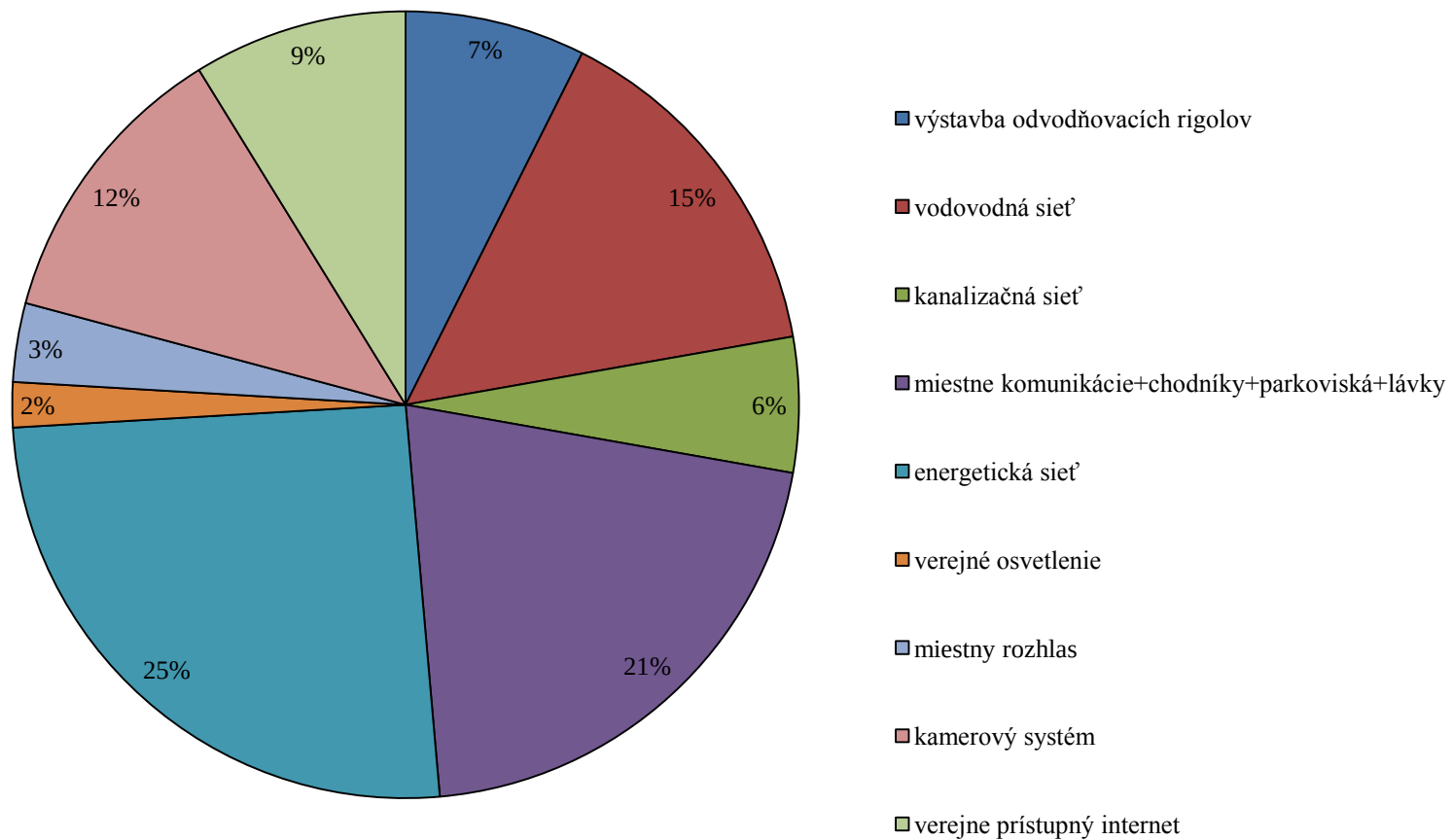
Zdroj: vlastné spracovanie

Oblasti rozvoja vo Vašej obci

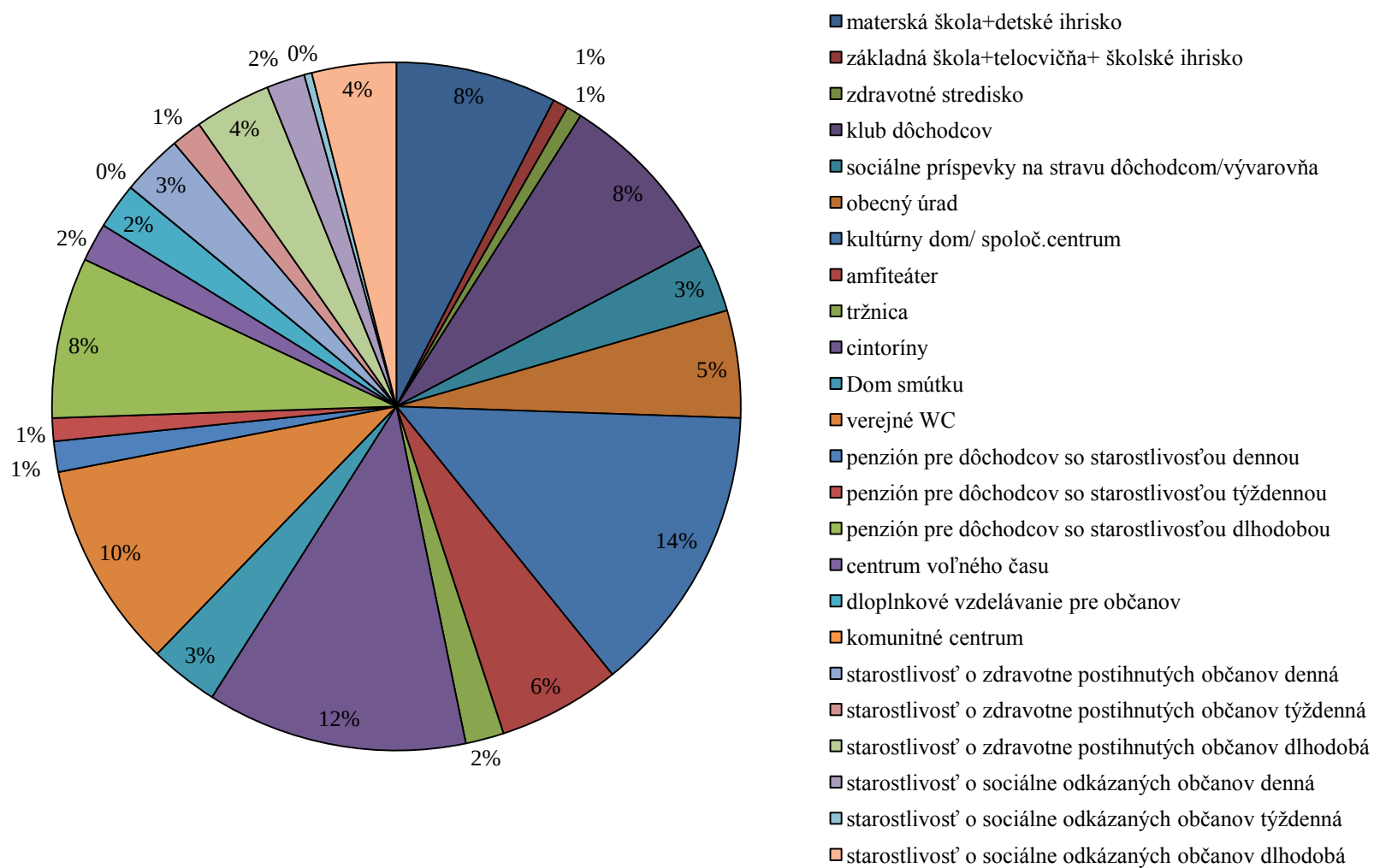
Zdroj: vlastné spracovanie

Zlepšenie technickej infraštruktúry

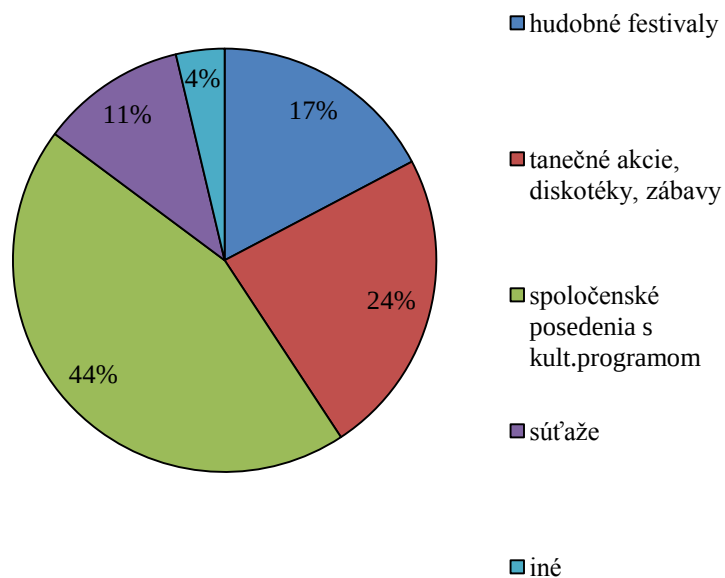
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb

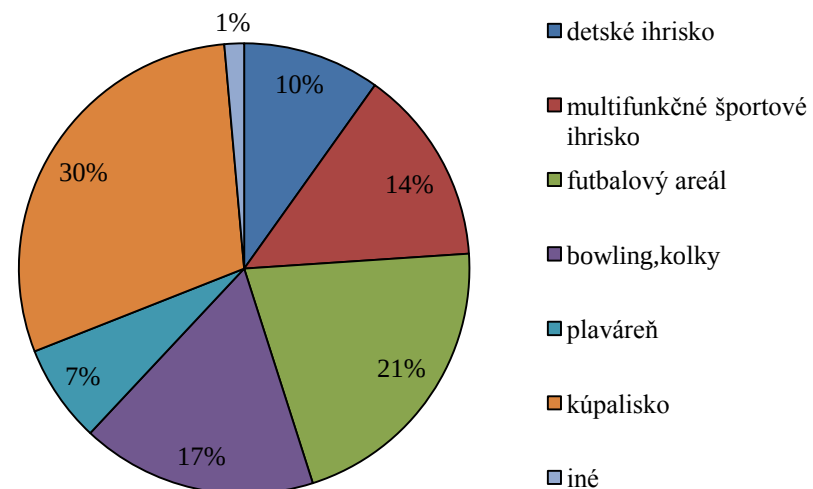
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj kultúry, kultúrnych činností a služieb

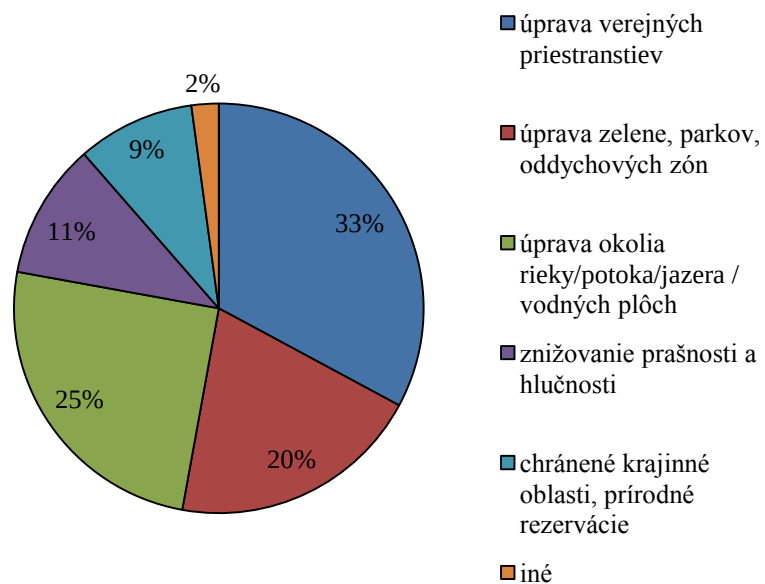
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj športových aktivít

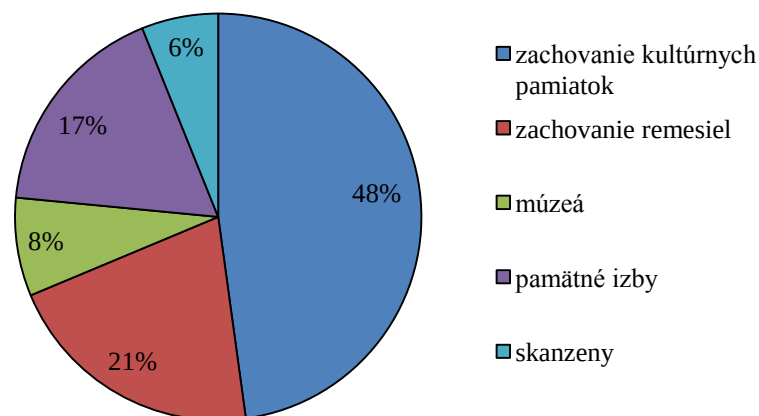
Zdroj: vlastné spracovanie

Prírodné dedičstvo a životné prostredie

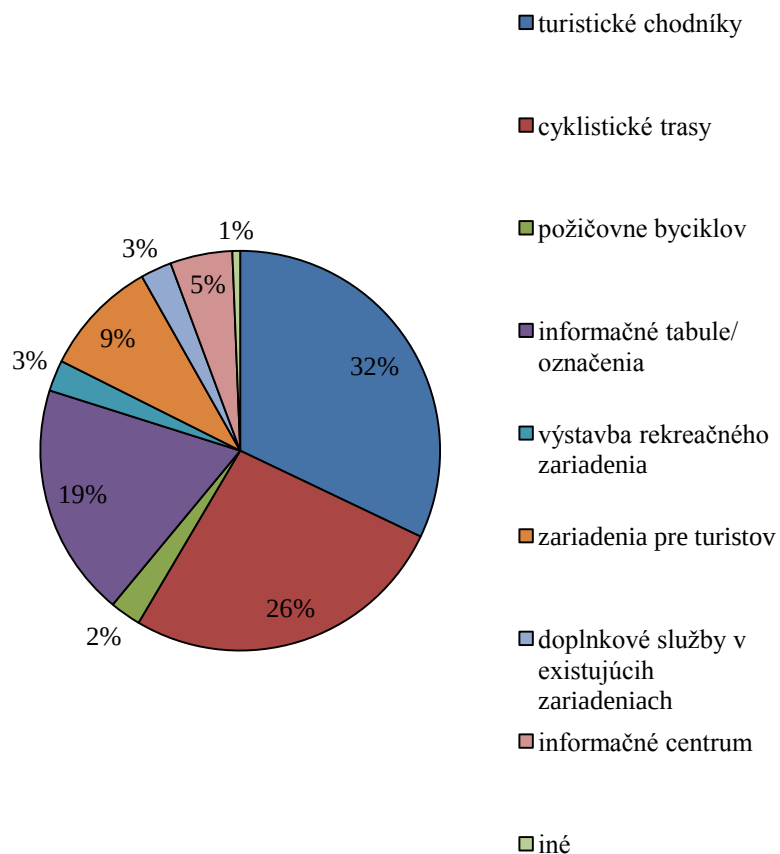
Zdroj: vlastné spracovanie

Kultúrne dedičstvo

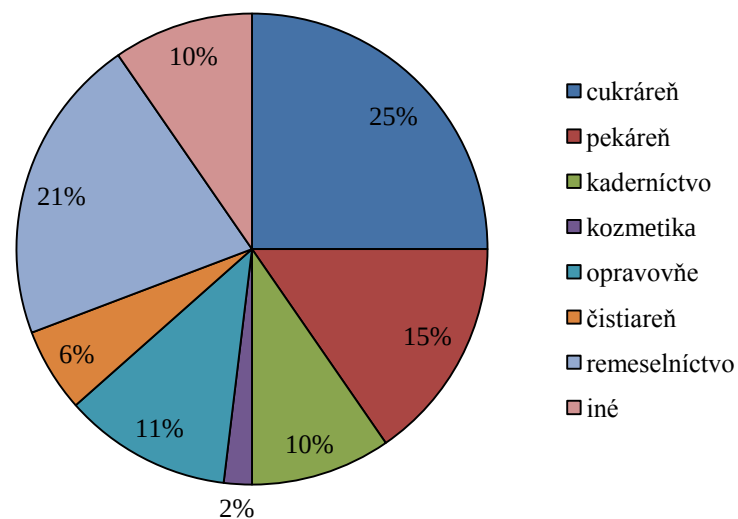
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby

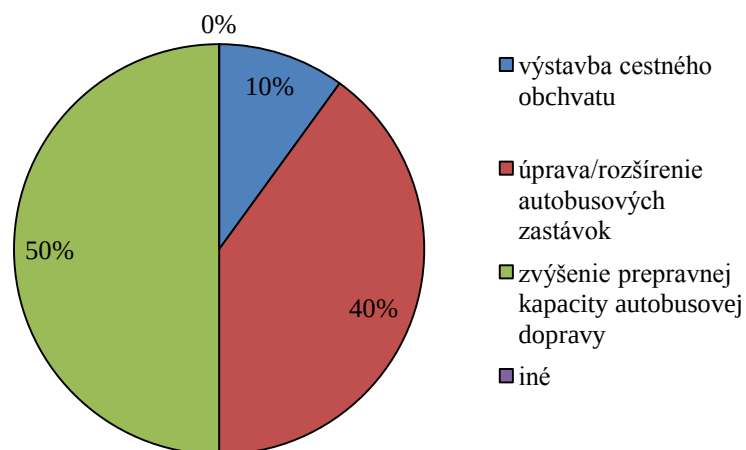
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitňovanie služieb a výroby

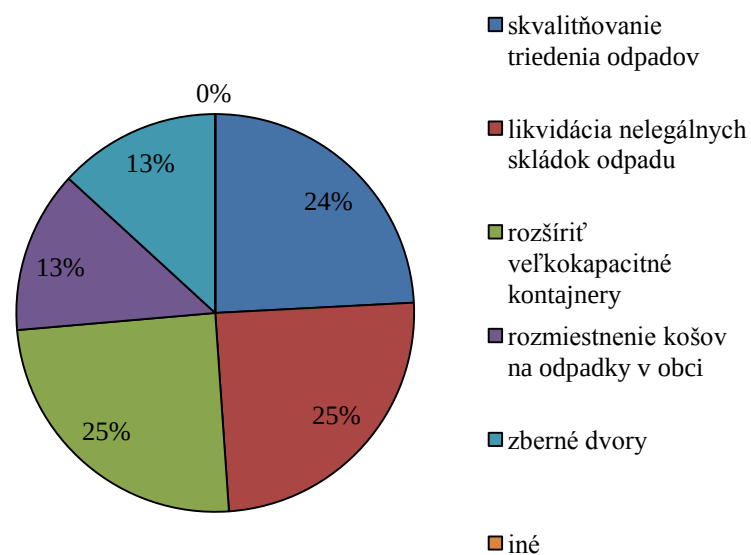
Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj a skvalitnenie dopravy

Zdroj: vlastné spracovanie

Rozvoj odpadového hospodárstva

Zdroj: vlastné spracovanie